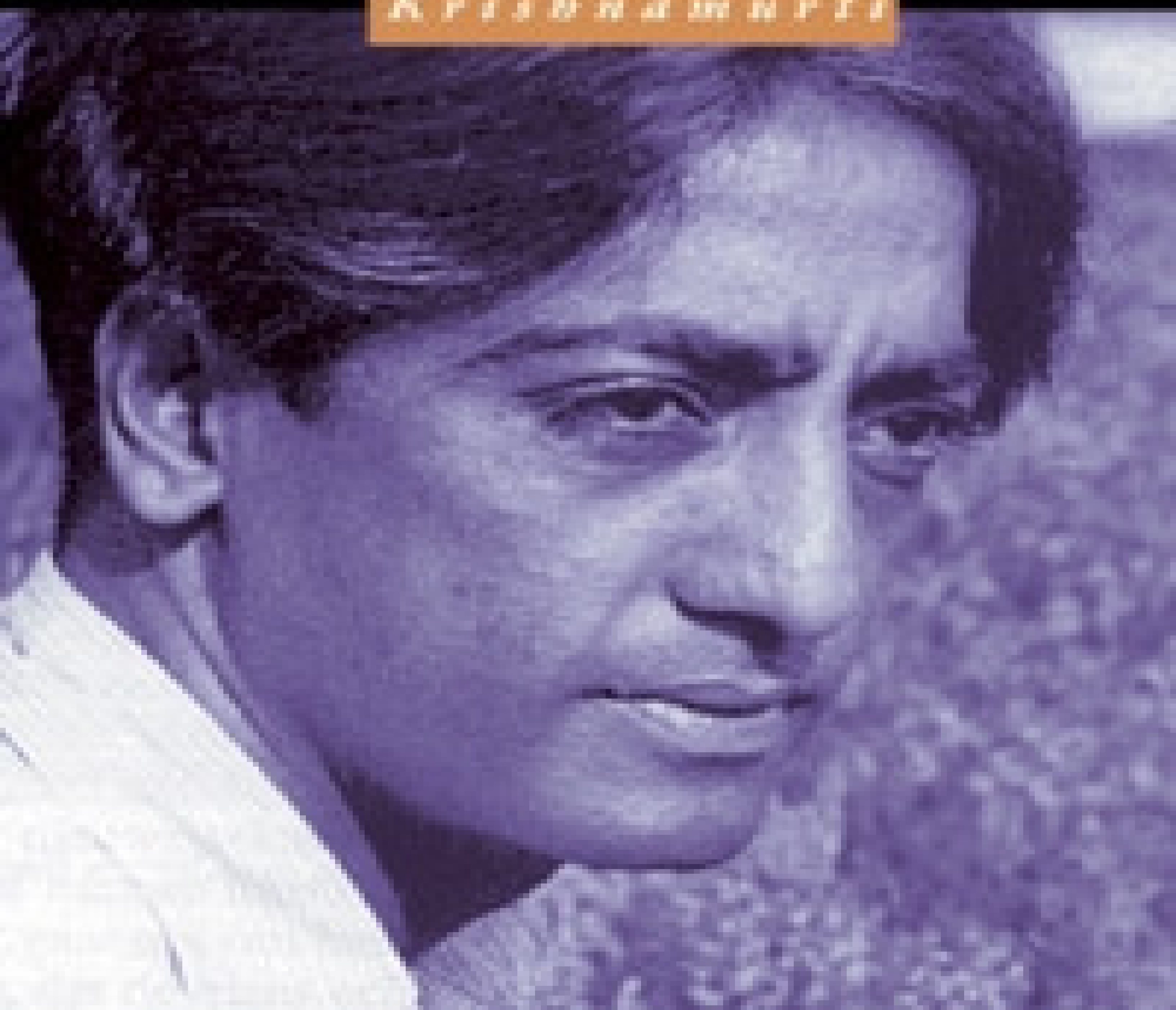
Wat is waar?

over waarheid en leven

Krishnamurti

Jiddu Krishnamurti

Wat is waar?

Hoofdstuk 1

Iedere activiteit van het denken, elke trilling van het gevoel, wordt een stapsteen naar de waarheid, die eeuwig leven is.

Lijden zet je op het spoor van inzicht.

Woorden die tot uitdrukking brengen wat iemand heeft ervaren en wat hij voortdurend ervaart, kunnen die beleving niet volledig op een ander overbrengen. Wat ik wil beschrijven is niet te begrijpen door louter op de letterlijke betekenis van de woorden af te gaan. De werkelijkheid van wat ik zeg is alleen in je eigen dagelijkse leven te ervaren.

Het leven, die eeuwige werkelijkheid, huist in alle dingen. Het is niet iets buiten ons. Het is te allen tijden en in al zijn volheid in ieder van ons aanwezig, dus is het zinloos te proberen het te vinden langs de weg van de illusies van verafgoding, hulp van buitenaf, een of ander religieus systeem of een georganiseerd zoeken naar de waarheid. Omdat die werkelijkheid altijd heel is, kun je er geen vorderingen in maken, ze staat buiten de tijd. Om die heelheid te vinden moet je vrij van beweegredenen zijn, je moet geestelijk vrij zijn van elk streven naar bezitsvorming, naar het bereiken van een doel of naar zelfverheerlijking. Deze werkelijkheid ligt niet op het vlak van vorderingen maken, ze is niet aan tijd onderhevig en daardoor staat ze los van zowel het verleden als de toekomst; ze kan alleen bestaan in het nu, niet het nu als tijd gedacht, maar het nu als handeling. Dit leven, dat voor mij de waarheid is, vernieuwt zich steeds. Hoewel het volkomen is, is het niet iets waar een einde aan is. Als je vervuld bent van die werkelijkheid, van dat leven, geeft dat je een blijvende vrede, het is onsterfelijkheid. Dit zich steeds vernieuwende, steeds wordende leven kent geen worsteling, geen conflict. Dat leven heeft de zuiverheid van zijn eigen diepste kern. De werkelijkheid is altijd heel en als je dat eenmaal gaat

inzien, ben je niet langer gebonden aan het idee van vorderingen maken, van het krijgen en ontwikkelen van goede eigenschappen en deugden.

Ieder van jullie vangt nu en dan, op zeldzame, stille ogenblikken, misschien wel eens een glimp van die werkelijkheid op, maar alleen door grote oplettendheid of door intense beleving van verdriet of vreugde kom je tot die diepe contemplatie die geen inspanning vraagt en waarin de conflicten van het denken niet meer bestaan. Zo'n glimp van de werkelijkheid zal je in plaats van de voldoening die stilstand betekent een diepe onvrede geven, die leidt tot de ware inspanning van het aanhoudend keuzes maken dat verlicht zijn is.

Als wat ik zeg alleen wordt opgevat als een filosofie, waar je lezingen over kunt houden, is het waardeloos. Om het voor jezelf tot een blijvende werkelijkheid te maken, moet je intens leven en de vergankelijkheid ontdekken, die de oorzaak van het lijden is. Vergankelijkheid is voor mij het ego, het ikbesef, de persoonlijkheid, de individualiteit; de ware oorzaak van het lijden. Voor mij bestaat er geen dualiteit. Het gevoel van dualiteit dat iedereen kent, komt voort uit de illusie van het ego en zolang ego, persoonlijkheid, ikbewustzijn, individualiteit bestaan, kun je niet een zijn met het leven, de waarheid, in al zijn duurzaamheid. Zolang je je vastklampt aan dat ego, dat ikbewustzijn, die individualiteit, speelt tijd een rol, ga je vragen stellen over een voortbestaan na de dood en voel je de behoefte je met iets te vereenzelvigen. En daaruit ontstaat het idee van geboorte, dood en lijden.

Je zult nu en dan misschien die sfeer van ikbewustzijn even doorbreken en een glimp van de werkelijkheid opvangen, maar je doel is met die sfeer helemaal af te rekenen. Als de sfeer van ikbewustzijn verdwijnt, is er geen sprake meer van zoeken naar de waarheid, dan is die er. Zolang je in die sfeer gevangen zit en begrensd en

omgeven wordt door ikbewustzijn, is het niet mogelijk een te zijn met de waarheid. Omdat het ego vergankelijk is, is het de slaaf van de tijd. Zolang er nog ikbewustzijn is, is er individualiteit, egoïsme. Als het ikbewustzijn verdwijnt, d.w.z. als het ego oplost, is er puur besef. Bewustzijn is persoonlijk, besef is onpersoonlijk.

Dan zul je ertoe komen je te gaan beheersen. Beheers je om tot inzicht te komen, beheers je niet uit angst, maar om bevrijd te zijn van al je persoonlijke hoedanigheden, om het diepste wezen van iedere gebeurtenis, van iedere ondervinding in het leven te begrijpen. Als je alle dingen op hun juiste waarde leert schatten, zullen de kleine problemen vanzelf verdwijnen. Als je je gaat beheersen uit angst of uit kleinzieligheid, zul je nooit een worden met de waarheid. Maar als je je beheerst om wat je doet en denkt op zijn juiste waarde te schatten, werkt die zelfdiscipline bevrijdend. Ze bevrijdt je van kleinzieligheid, boosheid, jaloersheid, roddel en tal van kleinigheden, die je energie verbruiken.

Je hebt er allemaal belang bij inzicht te hebben in het lijden, dat je in zijn greep houdt. Bij het zoeken naar dat inzicht zul je een levenshouding vinden die je zal bevrijden van de conflicten waar je onder lijdt en die waanvoorstellingen bij je oproepen. De grondoorzaak van het lijden is handelen dat voorkomt uit het bewustzijn van het ‘zelf’, het ego; en handelen is denken en emotie. Als je daden, je gedachten, je gevoelens, hoe groots, edelmoedig of nobel ze ook mogen zijn, voortkomen uit zelfzucht, uit het ego, leggen ze je altijd aan banden en in die gebondenheid, in die beperking ligt het lijden besloten. Handelen werkt bindend als iemand er door hebzucht toe wordt gedreven.

De geest die opzoek is naar de waarheid die onsterfelijkheid waarborgt en waar geen begin of einde aan is, moet vrij zijn van het begrip tijd en van het idee van iets

bereiken, want het vergankelijke is het eeuwige en in het nu ligt heel het leven besloten.

Ga het lijden niet uit de weg door, uit angst, troost te zoeken.

Lijden zet je op het spoor van inzicht. Als je je bewust wordt van je lijden, zul je proberen de bron ervan te vinden. Je zult het lijden niet verbergen, je zult het niet bedekken met troostrijke woorden, je zult er niet aan proberen te ontkomen. Als je het in je leven toelaat begin je je bewust te worden van de oorzaak ervan: je ikbesef, dat verdeeldheid zaait. Kijk niet naar het verleden, maar word je bewust van wat je doet, om zo tot heelheid te komen. Ga niet alle verwikkelingen uit je verleden onderzoeken, maar word je volledig bewust van wat je in het heden doet. Door je in het heden van steeds meer bewust te worden, word je het verleden de baas. Wat wij toekomst noemen is niets anders dan een voortzetting van het heden. Daarom, als je geen inzicht hebt in het heden zul je de waarheid niet vinden.

Je zit gevangen in een web van leed, je bent verwikkeld in de strijd om het bestaan en je vecht om je aan te passen; je hebt het probleem van de uitbuiting in het leven geroepen, op het economische vlak zowel als geestelijk en je probeert ijverig daaraan te ontkomen. Maar als je met de intensiteit van heel je wezen, met de volle inzet van je gevoel en je verstand een probleem onder ogen ziet, zul je gaan beseffen wat de oorzaak is van de vele conflicten en zul je er daardoor van bevrijd worden.

Veronderstel bijvoorbeeld dat er iemand dood gaat van wie je heel veel houdt. Op dat moment lijd je intens. Wat is dan je eerste wens? Je wilt weer gelukkig zijn, je wilt iets vinden dat je voldoening en rust zal geven en je je grote verdriet zal doen vergeten. Dan ga je je verliezen of in het najagen van genoegens of in het zoeken naar een systeem of een theorie waarin je troost vindt. Dus probeer je alleen

maar te ontkomen aan het gevecht met het lijden, dat centraal staat, en daardoor schep je nieuwe problemen, die geen wezenlijke betekenis hebben.

Maar als je intens leeft en iedere ervaring, iedere gebeurtenis in je leven zonder enige terughouding met heel je wezen tegemoet treedt, zul je niet meer proberen te vluchten. Zo zul je zelf de ware betekenis ontdekken van elke ervaring, van elke gebeurtenis in je leven. En zo ontdek je in het diepste van je eigen intelligentie de oorzaak van het lijden.

De oorzaak van het lijden is dat je niet met heel je denken en voelen betrokken bent bij alles wat je doet.

Zoals het nu is ben je geestelijk belast met herinneringen, met angst die tot aanpassing leidt en met de leegheid van halfslachtig handelen. Je beleeft een ondervinding niet ten volle, omdat je denken en voelen worden verlamd door de traditie en door de hoop op een betere toekomst.

Om vervuld te kunnen zijn van dat wat eeuwig is, moet je het wonder beleven van de zelfstandigheid, die geen individualisme is. Individualisme, in de gewone betekenis van het woord, wil zeggen dat je alles enkel en alleen voor jezelf doet, dat je zelfzuchtig, egoïstisch, egocentrisch bent. Dat bedoel ik absoluut niet; ik bedoel dat je volledig zelfstandig moet worden, je moet je volledig verantwoordelijk gaan voelen voor je gedachten, je emoties en je daden en er de oorzaak van kennen. Je komt tot besef als je je op een verstandige manier losmaakt van zowel de belemmeringen die door je verlangens zijn opgeworpen als van elk reageren.

Hoofdstuk 2

Ontdek waar je heimelijk je toevlucht zoekt.

Wat brengt je op ideeën? Onvervuld verlangen. Je hebt iets voor ogen, een doel, een bepaald resultaat en je maakt je er een voorstelling van hoe je het zult bereiken. Je hoort b.v. iets over het idee over menselijke volmaaktheid en je zegt bij jezelf: “Bij die moet ik in de leer gaan, ik moet worden zoals die”. Dat idee bepaalt je leven, je wordt er de slaaf van, je hunkerende verlangen gaat alleen wat meer in het verborgene te werk. Je bent niet bezig je geestelijk te bevrijden van de oorzaak van je beperktheid, n.l. van dat verlangen, je verandert het alleen van gewone menselijke zelfzucht in een meer ‘spiritueel’, wat verfijnder eigenbelang, de versterking van je ego. En die geleidelijke versterking van je ego noem je geestelijke vooruitgang. Langzamerhand laat je dat waar je verlangen naar uitging los. Je zegt tegen jezelf: “Alleen het ‘zelf’ bestaat. Ikzelf ben het hele universum, God”.

Dat wat je inspireerde, dat wat je vormde, heeft zijn betekenis voor je verloren, maar datzelfde hunkerende verlangen heeft dit nieuwe glorieuze idee bij je gewekt dat jij het universum bent.

Ook al stel je je misschien voor dat je het heelal bent, dat je kosmisch bewustzijn bent, je blijft de gevangene van je onvervulde verlangens, met al hun strijd en begrensdheid. Dus voel je je gedwongen een nieuwe verklaring te zoeken, terwijl je vasthoudt aan alle illusies die op de bodem van dat onvervulde verlangen zijn gegroeid. Je zegt nu bij jezelf: “Er is opperste gerechtigheid, een universele wet en de liefde van God, daarom zal ik alles aanvaarden zoals het is”. Je komt in een toestand van berusting, die enkel een nieuwe illusie is. Een gevoel van troost, geboren uit dat onvervulde verlangen, is er het gevolg van.

In al zulke door illusies bepaalde sferen slijt je je dagen. Je blijft binnen een ervan, je verbeeldend dat je het ultieme hebt gevonden, tot het hunkerende verlangen je naar een volgende drijft. Je creëert de ene illusie na de andere, je zwerft van de ene naar de andere, altijd de slaaf van de verborgen eisen van je onvervulde verlangens. Op die manier verbeeld je je dat je je steeds verder ontwikkelt, in een eindeloos verloop van tijd. Geestelijk beleef je op je tocht door al die waanideeen de voldoening van het bijzondere, want je hebt het idee dat je telkens van een lagere naar een hogere bewustzijnstoestand gaat. Maar het enige wat je bereikt is dat je je meer en meer van anderen gaat onderscheiden en zo veroorzaak je een eindeloze verwijdering, die verzet wekt. Wat eenheid lijkt is louter eentonigheid, want jij wordt het model, waarnaar anderen worden gevormd. Zolang je met verzet te kampen hebt, ben je je bewust van je ‘zelf’ en is er dat hunkerende verlangen, hoe glorieus de illusie van versterking van het ‘zelf’ ook mag zijn, hoe alomvattend de sfeer waarmee je je vereenzelvigt ook mag lijken.

Voor mij bestaat er maar een waarheid, het vrij zijn van onvervulde verlangens, van zelfbewustheid; een vrijheid zonder het onderscheid maken dat de dualiteit kenmerkt. Al het overige is louter illusie, oneindig in verscheidenheid, in faam en aanzien. De heilige, de zondaar, de slaaf, de overwinnaar, de man van vele deugden, met al zijn spirituele wapenfeiten; als onvervuld verlangen hun leven bepaalt hebben ze allemaal een zelfde soort illusies. Er mag dan een enorme afstand in ruimte en tijd tussen hen zijn, maar de heilige, die zich heeft ontwikkeld uit de zondaar, is alleen maar van de illusie van het lagere overgegaan op de illusie van het hogere.

Als het ego is verdreven, zul je weten. Als je het gevoel van afgescheidenheid hebt uitgebannen, als je je hebt bevrijd van al het onvervulde verlangen, zul je weten dat er

niet zoiets is als ‘de Ene’. Er is iets anders. Jullie proberen je voor te stellen wat de waarheid is. Je zegt dat het leven dit wel en dat niet is, dat het leven eenheid is, dat het ‘de Ene’ is. Ik verzeker je, je kunt je onmogelijk een voorstelling maken van wat deze extase is, of zelfs maar hoe ze is; je kunt er onmogelijk over denken, omdat wat je denkt aan de oppervlakte blijft en je geest alleen als waarnemer functioneert. De geest wordt beperkt door een bepaalde gezindheid en kan zich dus geen voorstelling maken. Als de geest het eenmaal kan nalaten zich met zichzelf bezig te houden, dan zal hij weten. Met je verstand denk je erover wat waarheid is; door te lezen en te luisteren maak je je er een bepaalde voorstelling van en dan probeer je je leven vorm te geven op basis van die voorstelling, van dat beeld.

Als ik iets over mezelf mag zeggen, ik heb mij nooit een voorstelling van de waarheid gemaakt, ik heb er nooit naar verlangt de waarheid in bezit te hebben. Hoe kun je iets willen hebben als je niet weet wat het is? Maar ik wist wat me aan banden legde, wat mijn gedachten en gevoelens verlamde en mijn energie verspilde. Ik wist de dingen die je gemakkelijk kunt weten. Dus doordat ik mij bevrijd heb van het onvervulde verlangen, dat de oorzaak is van zoveel belemmeringen, weet ik wat waarheid is. Maar als iemand me verteld had wat het was en ik me er een voorstelling van had gemaakt en mijn leven naar dat idee had ingericht, dan zou het niet de waarheid, maar een levenloos ding zijn geweest, een resultaat dat waardeloos was geworden. En dat is wat jullie proberen te doen.

Jullie willen op de een of andere duidelijk aangegeven manier tot de waarheid komen, via een wonder of aan de hand van een gids. Je wilt er komen zonder een traan te laten. Je wilt dat van de waarheid zoals je het noemt ‘iets praktisch’ wordt gemaakt, zodat je dat als voorbeeld kunt volgen. En omdat de hele structuur van je denken er op

gericht is iets in bezit krijgen of iets na te doen, is wat je bereikt waardeloos, niets dan leegte en maar een enkeling ziet in hoe armzalig dat is.

Probeer niet vast te stellen wat de waarheid is, probeer niet er achter te komen door naar mij te luisteren, probeer ook niet het aan te voelen. Dat is vergeefse moeite. Zelfs al voel je het af en toe even, probeer dan niet het vast te houden, maar neem de oorzaak van je verzet ertegen weg, en je zult weten. Op die manier bevrijdt je jezelf en wordt je niet tot een machine, tot een ding dat aan algemeen geldende normen voldoet. Dit is de enige natuurlijke, menselijke manier om tot de waarheid te komen. Als je je bewust wordt van jezelf, besef je wat je aan banden legt. In het proces van bewustwording ontdek je waar je allemaal aan vasthoudt en alleen door dat proces word je bevrijd. Die zekerheid geeft je de echte intelligentie, het onderscheidingsvermogen.

Probeer dus niet je voor te stellen wat de waarheid is door uitspraken te doen als dat de waarheid een vlam in vele lampen is of dat we in de toekomst allemaal een zullen zijn. Dat zijn vrome wensen, producten van een uniform en volgens algemene normen functionerend gedachteleven, waarin je hoopt dat je zonder je te hoeven in te spannen een volslagen vrede zult vinden, wat niets anders dan een dood geboren idee is. Maar als je innerlijk vrij bent van het idee van een toekomst, als je niet probeert een voorstelling te maken van het onvoorstelbare, maar in het heden leeft, wordt, doordat je de vele lagen van onvervuld verlangen blootlegt, de extase van het leven werkelijkheid. Op die manier breng je orde in de wereld.

Als je beseft dat alle ideeën en bindingen worden veroorzaakt door onvervuld verlangen, door zelfbewustheid en als je je geest van dat verlangen kunt bevrijden, dan hoef je die waandenkbeelden niet te hebben. Om vrij te zijn van onvervulde verlangens, moet je waakzaam zijn,

aanhoudend oplettend, nooit laks. Dat is de ware vorm van inspanning.

Ook al word je door volkomen alleen te staan in de hoogste graad individueel, je hebt al het specifieke daarvan verloren en je bent als het water dat past in ieder vat. Maar als je innerlijk de last draagt van de toekomst, van ideeën, zal het leven uit je weg stromen en is je rust niets anders dan stagnatie.

Je ideeën over een spirituele levensinstelling, over vooruitgang en over succes zijn gebaseerd op hebzucht, daarom ga je bepaalde eigenschappen aankweken en creëer je verschillen, die het idee van ‘dat van jou’ en ‘dat van mij’ doen ontstaan. Je hebt je eigen speciale karakter, je eigen speciale verlangens, geestelijk ben je aan alle kanten omgeven door afgrenzingen, die voortkomen uit je onvervulde verlangens en het product zijn van gevoelens en waarnemingen. Door het moeizame proces van het je allerlei dingen eigen maken creëer je een dwaling, die je het ‘ik’ noemt en die dwaling volg je lange tijd, tot je door eigen beleving beseft dat het een waanvoorstelling is die niets met de werkelijkheid heeft uit te staan en dan ga je, i.p.v. ermee af te rekenen, er voor weglopen.

Je zegt dat je de waarheid zult zoeken, maar de waarheid is waar je gedachten zijn, ze staat niet los van je gedachten en gevoelens, ze is in de mens zelf te vinden en het ‘ik’ is alleen geleidelijk te overwinnen door in te zien wat er de oorzaak van is. Je moet gaan beseffen wat de oorzaak is van wat je zelf hebt teweeggebracht, van je eigen illusies, want als je de oorzaak niet kent, kun je je nooit bevrijden van het gevolg.

De waarheid, die niet te beschrijven werkelijkheid die geen begin en geen einde heeft, kun je niet vinden door navolging, door goede werken te doen of door deugden, die maar aangeleerd zijn. Pas als alle inspanningen, alle

hunkerende verlangens ophouden, als je in je gedachten en je gevoelens vrij bent van alle wensen, wat iets anders is dan noodzakelijke behoeften hebben, pas dan ontdek je de echte waarde en de verrukking van een spontaan, natuurlijk leven, dat scheppend en zich steeds vernieuwend niet aan tijd onderhevig is.

Ik heb gevochten, geleden en geploeterd voor ik tot het besef kwam dat het proces van het je allerlei dingen eigen maken lijden met zich mee brengt.

En nu zeg ik: hoe meer je je eigen maakt, des te meer wil je hebben en des te leger wordt je leven. Met het proces van je allerlei dingen toe eigenen roep je de toekomst in het leven, omdat de deugden die je tot de jouwe wilt maken altijd in de toekomst liggen, in een ver verschiet. Wat je vooruitgang noemt is daarom niet meer dan het steeds weer binnenhalen van een leegte, altijd in de toekomst en daardoor leef je niet volledig in het heden. Als je voortdurend van begeerte en hebzucht vervuld bent, kun je nooit in de heelheid van het heden leven. Je zwoegt, je werkt je tot iets op, je lijdt zonder ophouden, maar je leven werpt geen vruchten af, want in het streven je allerlei dingen eigen te maken is dat wat je je eigen maakt vergankelijk, dat wat je als essentieel beschouwt, wordt leeg en zinloos.

Dit zijn niet alleen maar theorieën, ik vertel je over wat ik beleef, ik vertel je over dat wat ik tot een blijvende werkelijkheid heb gemaakt en waarvan de verrukking mateloos is. Ik heb mijzelf bevrijd van oorzaak en gevolg en ik weet wat ik zeg. Ik heb het over het leven zelf en ik ken het gezegende van de waarheid. Op jullie komt het misschien over als een theorie, omdat je er niet in leeft. Je zult zeggen: “Hoe kan ik, als mens van deze wereld, in die wereld leven zonder onvervulde verlangens?”. Hebben jullie ooit geprobeerd zonder verlangens te leven? Heb je ooit ingezien wat de oorzaak van het lijden is en bij jezelf

gezegd: “ Ik zal vrij zijn van die oorzaak”? Met je verstand zie je wat die oorzaak is en hoe moeilijk het is er vrij van te zijn. Daarom probeer je het nooit, maar zeg je: “Een mens kan in deze wereld niet leven zonder onvervulde verlangens, hij moet in deze beschaving voor zichzelf vechten, anders wordt hij verpletterd, in de grond gestampt”. Je hebt het niet geprobeerd, daarom kun je niet zeggen wat er zal gebeuren. Je denkt erover na, maar omdat je het niet geprobeerd hebt, is wat je erover denkt louter theorie en daardoor weinig waard. Maar als je je gevoelsmatig bewust bent van dit idee van een leven volkomen vrij van verlangens, dan zul je zien dat je de omstandigheden meester bent, doordat je zo eindeloos flexibel kunt zijn dat je je nergens aan hecht en dus geen angst kent. Omdat je vrij bent van gevoelsreacties op een waarneming, neem je waar zonder onder de bekoring van zulke reacties te raken.

Angst is gebrek aan evenwicht.

Tenzij alle angst totaal verdwijnt, leidt alles wat je doet tot beperktheid en tot leed.

Angst wordt versterkt door je er aan over te geven.

Als je innerlijk niet met angsten belast bent, leef je in extase.

Hoofdstuk 3

Uit het verlangen naar troost ontstaan de tradities van ons denken en voelen.

Troost wekt angst.

De meeste mensen zijn er op uit lichamelijk, geestelijk of emotioneel een comfortabel leven te leiden. Ik zeg dat wanneer je op zoek bent naar iets dat je voldoening geeft er een vernauwing van je gedachtewereld en je gevoelsleven ontstaat waardoor je kijk op het leven onder de maat blijft. De hele structuur van je denken en je beschaving berust op het zoeken naar vertroosting, naar voldoening, maar naar mijn idee kan streven naar troost je geen inzicht geven en alleen door inzicht kun je tot een intens leven komen.

Iedereen in de wereld zoekt troost, i.p.v. inzicht. Nu is het niet moeilijk om troost te vinden, maar die glijdt snel weer weg, als een schim in het duister. Inzicht blijft, maar komt alleen tot stand door verdriet en zware strijd.

Als iemand troost zoekt, is dat uit gebrek aan levensinzicht. Troost lijdt altijd tot stilstand. Als een vijver met een groen vlies bedekt is, omdat hij stil staat, omdat er geen wind is om het water in beweging te brengen, zal hij nooit het zuivere van de open hemel weerkaatsen. En een denken en voelen dat vervuld is met troost, dat zich in een comfortabel leven heeft genesteld, zal nooit de toestand overwegen of bereiken, die werkelijk geluk is.

Zoeken naar troost houdt een voortdurend aanpassen aan bestaande normen in en betekent daardoor afhankelijkheid van een ander, van je buurman of je vriend, waardoor jij, als individuele mens, niet meer in staat bent zuiver te denken. Je bent onophoudelijk bezig alles en iedereen na te doen en binnen het streven je innerlijk aan te passen aan een bepaald ideaal kan nooit heelheid van denken bestaan, want je denkt niet door, je ondervindt voortdurend de

hinder van de omstandigheden, van de samenleving en de traditie.

Overal op de wereld is iedereen op zoek naar geluk, het geluk dat blijvend is, maar dat is niet te vinden langs de weg van aanpassing, in welke vorm dan ook.

Aanpassing, en dat betekent nadoen, begint al in de kinderjaren, door opvoeding, onder invloed van de maatschappij en van uiterlijke omstandigheden. Zo kom je ertoe je gedachten en gevoelens in overeenstemming te brengen met de publieke opinie en ze ondergeschikt te maken aan godsdienstige ideeën of geestelijk gezag. Welke filosofie of godsdienst je ook bekijkt, je zult er een methode in aangegeven vinden, waardoor je tot de waarheid of God kunt komen. Alles wat je doet is aanpassen, anderen nadoen en je denken en voelen vorm geven volgens het specifieke karakter van dat systeem, zodat je niet meer wordt dan een klein radertje in een maatschappelijke of religieuze machine.

De hele structuur van de moderne beschaving is erop gebaseerd dat je je aanpast en je richt naar maatstaven die vastgelegd zijn door de een of andere vorm van gezag, het gezag van de publieke opinie of dat van een geestelijk leraar. En zoals het gaat met religie, maatschappij en idealen, zo gaat het ook met opvoeding; voortdurende aanpassing smoort het individuele denken.

Iedere filosofie, elk denksysteem leidt tot aanpassing. Ik bied je in geen enkel opzicht een geneesmiddel of panacee voor de bestaande kwalen van de wereld en ik geef je ook geen systeem waardoor je het geluk zou kunnen vinden.

Het verlangen naar troost, naar steun, berust op een verkeerd begrip van geluk. Je denkt dat je gelukkig zult zijn als al je verlangens vervuld zijn. De bevrediging van een verlangen leidt niet tot de rijkdom van inzicht. Blijvend geluk is handelen met de volheid van inzicht. Bevrediging is

wisselvallig, steeds aan verandering onderhevig, een volslagen illusie, maar inzicht maakt een eind aan alle illusies.

Wees met hart en ziel vrij van verlangen.

Ik bied jullie geen geneesmiddel. Ik geef je geen systeem of methode als een manier om je conflicten tot een oplossing te brengen. Ik weet dat jullie maar al te graag, al te bereidwillig iemand volgen, wie dan ook. Er wordt me telkens weer gevraagd: "Vertel ons toch precies wat we moeten doen! Hoe laat moeten we opstaan, wat voor kleren moeten we dragen, wat moeten we eten, hoe moeten we mediteren?" Stel je voor dat iemand je zal vertellen hoe je moet mediteren, hoe je moet leven!

Jullie zoeken dus voortdurend zekerheid, omdat je bang bent voor de eenzaamheid. Ik geef je de verzekering dat je alleen tot inzicht kunt komen als je volkomen alleen staat, wat iets anders is dan voor je conflicten vluchten in de eenzaamheid.

Waarom zoek je geestelijke en materiële zekerheid? Je wilt dat je rust niet verstoord wordt, je wilt het conflict en de innerlijke strijd ontlopen, dus zoek je in het leven alleen troost en geen inzicht. En je zult troost vinden, er zijn mensen die je troost zullen geven en systemen die in die behoefte zullen voorzien.

Met dat verlangen naar een vluchtig geluk roep je talloze zekerheden in het leven, die je verblinden, waardoor je verstand verstikt raakt en je gevoel gesmoord wordt. Wanneer je eenmaal op eigen kracht beseft dat je in troost het conflict alleen maar ontvlucht, zul je niet langer de profiteur zijn of vluchten in de schuilplaatsen die uit illusies worden opgebouwd, en zo kom je tot het grootste alleen staan in inzicht.

Hoofdstuk 4

Aanpassing doodt elk initiatief.

Waar je te maken hebt met aanpassing, anderen nadoen of een voorbeeld volgen, daar ontbreekt het vanzelfsprekend aan creatief leven en alleen in een echt creatief leven, d.w.z. een leven waarin de intelligentie is ontwaakt, kun je de vreugde en de extase van het leven ervaren. Als je naar je leven kijkt, zul je zien dat alles wat je denkt, alles wat je voelt, berust op nadoen. Je hebt een vooropgesteld idee, een beeld van hoe het leven zou moeten zijn of wat de waarheid is, een beeld dat je uit boeken hebt gehaald of aan het gezag of de wijsheid van anderen ontleent en je bent ijverig bezig je denken en voelen door de mangel te halen om op dat beeld te kunnen lijken. Je hebt een maatschappelijk stelsel opgebouwd dat naleving en aanpassing vraagt; daardoor heb je als individuele mens de mogelijkheid verloren intensief en zuiver te denken en te beseffen dat waar je te doen hebt met aanpassing aan de ideeën van een ander, onoprechtheid en schijnheiligheid onontkoombaar zijn. Als je je eigen gedachten zorgvuldig nagaat, zul je zien dat je je aanpast aan of een vooropgezette voorstelling van het leven, de waarheid of God, of een ervaring uit het verleden of het gezag van een gids. Je zegt: “Hij is wijs, hij weet het vast. Daarom moet ik bij hem in de leer, ik zal zijn woorden als wijsheid aannemen, want hij zegt dat hij het weet.” Ik zeg: pas op voor zo iemand, want in wat je denkt en wat je voelt zaait hij de angst die alle begrip afbreekt.

Ik zeg niet tegen jullie dat ik het weet en dat je mij moet volgen of gehoorzamen; ik vertel je niet dat ik de waarheid vertegenwoordig en dat je die waarheid moet volgen of dat ik de tussenpersoon ben tussen jullie en je geestelijke ontplooiing. Zulke uitspraken wekken alleen maar angst en

uit angst kom je tot aanpassing en waar aanpassing is, daar kan geen intelligentie zijn.

Alleen als je innerlijk vrij bent van aanpassing of gezag, het gezag van een ander of dat van je eigen voorbije ervaringen, is er de volheid van in het heden leven, waarin de extase van de waarheid besloten ligt.

Die navolging, die aanpassing, die ontstaat uit je eigen drang tot profiteren en uit angst, heeft gezagdragers, scheidslijnen en klassenverschillen in het leven geroepen: de hogere en de lagere, de ontwikkelde en de onontwikkelde. Die aanpassing leidt tot gehoorzaamheid aan regels.

Als je naar je eigen leven kijkt, zul je zien dat de strijd die je voortdurend voert, er niet op gericht is dat je zult leven, maar dat je je zult aanpassen. Al je inspanningen hebben alleen tot doel wat je denkt, voelt en doet aan te passen aan de voorschriften van een ander, een gezagsdrager, of dat nu een meester, een boek of de een of andere gestorvene is. Dus leiden je strijd en je inspanningen die op aanpassing en navolging berusten, niet tot inzicht, nee, ze maken je schijnheilig en oneerlijk tegenover jezelf. Je weet niet wat je echt denkt, wat je echt voelt, omdat je nooit aan het voorbeeld twijfelt, nooit het gezag in twijfel trekt. Als een schaap volg je de herder en de herder, die je leidt, is zelf blind. Daarom, wie je leider wordt, die zal je te gronde richten.

De mens is een radertje in een machine geworden. Zijn bestaan mist de volheid, de verrukking van het leven; hij is steeds bezig zijn eigen creatieve inzicht te bedwingen, te beteugelen, te onderdrukken en af te breken. Vandaar de enorme ellende en chaos in de wereld.

Aanpassing leidt vanzelf tot de begeerte naar bezit. Iedereen zoekt zekerheid, in deze wereld zowel als in de geestelijke. In deze wereld betekent zekerheid het

opeenstapelen van rijkdommen en bezittingen. Ik preek geen armoede; ik wil dat je begrijpt, niet dat je van het ene uiterste in het andere vervalt. Alle uitersten ontstaan uit illusies en je laat je gemakkelijk vangen in de illusie van de tegengestelden. Waar aanpassing bepalend is moet hebzucht in het spel zijn, vandaar het concurrentie systeem van deze beschaving, waarin iedere individuele mens onbarmhartig zekerheid voor zichzelf en de zijnen zoekt, ten koste van anderen.

En dan is er ook nog het zoeken naar geestelijke zekerheid, dat je evolutie of vooruitgang noemt. Vooruitgang is niets anders dan deugden willen ontwikkelen. Zo wordt de deugd een ondeugd. Aanpassing gaat met angst gepaard,dus wil je bepaalde eigenschappen ontwikkelen, deugden, en probeer je iets te presteren, om je te kunnen beschermen en je niet bang, maar veilig te voelen. En zo, door dat idee van vooruitgang, krijg je verdeeldheid, de hogere en de lagere, degene die het weet en degene die het niet weet, wat allemaal verzet wekt en ruzies en conflicten oproept.

Uit het steven naar bezit wordt het machtsdenken geboren. Het hele denkproces is tegenwoordig ondergeschikt aan het streven steeds hoger te klimmen, steeds meer te krijgen, en daardoor heb je geen dag een compleet, rijk gevuld leven.

Aan de basis van je denken liggen dus nadoen, zekerheid en macht. Daarom heb je leiders, raadgevers. Je idee van vooruitgang is het voortdurend overgaan van het ene voorwerp van je onvervulde verlangens op het volgende. Wanneer je ernaar hunkert iets te bezitten in de materiële wereld, streef je ernaar tot je het hebt, maar zodra je het hebt, heeft het zijn aantrekkingskracht en zijn betekenis verloren. Dan zet je hunkerende verlangen je ertoe aan genegenheid, populariteit, roem en macht te zoeken en ga je daar achteraan en krijg je die ook. Maar je bent opnieuw

teleurgesteld. En dan zoek je God, de waarheid of het leven, maar nog steeds gedreven door hunkerend verlangen. Je hebt alleen het voorwerp van je hunkering veranderd en dat noem je vooruitgang. Bij dit alles is geen plaats voor inzicht. Inzicht komt als al het conflicten veroorzakende hunkerende verlangen ophoudt.

Je streeft naar macht, in deze materiële wereld van het bezit. Dus jaag je op titels, op erkenning en op rijkdommen, die je een gevoel van macht geven. Ook op het geestelijke vlak streef je naar macht, waarmee je tegenstellingen in het leven roept, die geen plaats laten voor tederheid, vriendelijkheid en genegenheid. Iemand die in de geestelijke sfeer macht heeft gekregen, wordt beheerst door een gevoel van superioriteit en maakt in zijn denken onderscheid tussen hemzelf en degene die niet over die macht beschikken. Dat is voor mij lijnrecht tegenovergesteld aan inzicht. Waar een idee van onderscheid bestaat, kan die levende werkelijkheid niet tot verwezenlijking komen. Dus aanpassing, zekerheid en macht zijn drie belemmeringen die de mens beletten de waarheid te vinden.

Ik kan jullie niet vertellen wat de waarheid is, omdat je je daar geen voorstelling van kunt maken, dat is niet in woorden uit te drukken. Iets dat leeft, dat steeds verandert, is niet te beschrijven en iets wat te beschrijven is, is niet de waarheid. Maar ik kan je vertellen wat de hinderpalen zijn die inzicht in de weg staan. Door zelf te gaan beseffen wat de hinderpalen zijn, door ze onder ogen te zien bij alles wat je denkt en voelt, zul je je ervan bevrijden en daardoor zul je die harmonie, dat evenwicht van inzicht vinden.

Dat zijn dus de belemmeringen, in al hun geraffineerde variaties, die een mens beletten in het nu te leven, wat de enige vorm van onsterfelijkheid is. Nu zeg ik jullie: vecht er niet tegen, verdraag ze ook niet, uit vredelievendheid, maar wordt je ervan bewust dat ze onwaar zijn, dat ze de

helderheid van het onderscheidingsvermogen in de weg staan. En je kunt je daar alleen maar bewust van worden door ze te onderzoeken vanuit innerlijk volkomen vrij zijn van iedere gehechtheid. Zoals het nu is hoor je bij de een of andere religie of vereniging. Je loyaliteit verlangt van je dat je bepaalde dingen doet, je religie eist de vervulling van bepaalde plichten. Wat gebeurt er met je, als je iemands volgeling wordt? Je wordt in een systeem ingedeeld, je wordt een menselijke machine, je leeft alleen nog maar volgens bepaalde regels. Met het gevolg dat je helemaal niet meer hoeft te denken, je hoeft geen conflicten meer door te maken; in plaats daarvan neem je een idee aan dat een ander heeft bedacht, die het in zijn leven heeft getoetst en ermee geworsteld heeft, die er zijn leven aan heeft gewijd het te begrijpen en jij richt je leven in naar dat voorbeeld. Maar als je dit werkelijk begrijpt, zul je inzien dat je niet meer kunt werken met een vaste maatstaf of een methode, of die nu van buitenaf komt of uit jezelf en dat uit het zoeken naar eenheid, waar jullie allemaal mee bezig zijn, alleen maar blijkt dat je door net als een ander te willen zijn de conflicten ontvlucht. Je wilt een worden met God, de waarheid of het leven en in die eenheid, die niet meer dan uniformiteit is, hoop je dat alle strijd en verdriet zullen ophouden. Je zegt dat waarheid rechtvaardigheid is, dat waarheid leven is, dat God almachtig of alwetend is en je richt je leven in volgens dat idee. Alles wat je doet wordt bepaald door dat idee, alles wat je denkt is op dat idee geconcentreerd. Je past je aan een voorbeeld aan en je leven is niets anders dan een aan vaste regels gebonden leegheid. Dat gebeurt er met mensen, die op zoek zijn naar een conclusie, naar een resultaat, die er op uit zijn dat hun bewustzijn wordt verruimd en vertrouwen op de leiding van een ander. Als de onderdelen van een machine goed op elkaar aansluiten, is er geen wrijving, dan loopt alles zo glad mogelijk en dat proberen jullie nu ook te doen met het leven. Vrij zijn van alle conflicten wil niet zeggen dat je je

aanpast, maar dat je vrij bent van al het verlangen dat de oorzaak is van de ik gerichtheid. Jullie proberen de vrijheid te vinden door de vlucht in de gelijkschakeling en niet door de vreugde van het alleen zijn.

Als je een meester, een verlosser of een leraar zoekt, wil je een instrument in zijn handen worden; je bent er trots op een werktuig te zijn in de handen van iemand die zo’n hoge graad van ontwikkeling heeft bereikt, dat geeft je het idee geslaagd te zijn. Je bent erin geslaagd de langzame dood te sterven die aanpassing is. Je bent erin geslaagd jezelf tot niets terug te brengen, maar dat niets is leegheid, armoede, niet de vruchtbare vernieuwing van het niets zijn van het leven. Door een systeem te volgen, door te verlangen iets te worden en je bewustzijn te laten verruimen door een ander, maak je je geestelijk slaaf van een idee. Terwijl je, om inzicht te kunnen krijgen in de eeuwig levende waarheid, geestelijk juist eindeloos flexibel, uiterst teder, gevoelig en dus vrij van ideeën moet zijn.

Wat ik geprobeerd heb over te brengen zul je begrijpen als je het echt gaat overdenken, niet alleen verstandelijk, maar met een zuiver gevoelsmatig besef van je denken. Besef is niet in een systeem onder te brengen, daar kun je geen groep omheen vormen. Er werd me laatst verteld dat er een vereniging opgericht is van mensen die nergens in geloven! Richten jullie dus geen vereniging op van mensen die geen volgelingen zijn!

Ik hoop dat jullie inzien waarom ik zo lang stil sta bij het punt geen volgeling zijn, er geen middelaars op na te houden en er niet op uit zijn je bewustzijn te laten verruimen. Je hebt misschien het gevoel dat je ego iets geweldigs, iets alomvattends is, maar je zult ontdekken dat het een illusie is; het is een leeg vat, een ballon, die snel door te prikken is.

Waarom volg je een ander na, waarom vorm je je een beeld, dat je vereert? Omdat je je eigen eenzaamheid niet onder ogen durft te zien. Je durft het niet aan de intelligentie tot je toe te laten, die een eind zou maken aan de armoede van de leegheid. Daarom zul je een eindeloze reeks van verontschuldigingen vinden om een volgeling te worden, om het conflict af te zwakken dat het enige is wat tot inzicht leidt. De waarheid leeft in jezelf, die leeft in alles, niet alleen in mij. Ik ben tot die werkelijkheid doorgedrongen, ik ken er de extase van, ik weet wat ze betekent. Ze is onbegrensd, ze is niet in woorden uit te drukken en ik zou willen dat jullie haar gestalte zouden geven in je leven, niet door mij na te doen, maar door te beseffen dat er net zo min een meester als een volgeling is; dan is degene die mediteert de meditatie.

Als je een tijdschrift pakt, of als je de mensen om je heen bekijkt, zul je zien dat alle denken, voelen en doen gelijkgeschakeld wordt. De beschaving is erop gericht je in een bepaalde vorm te gieten. Je moet absoluut vrij zijn van wat de gemeenschap wil en dat is een van de moeilijkste dingen die er zijn. Pas wanneer je je van die belemmering hebt bevrijd, zul je dat wat het eeuwige is in jezelf kunnen vinden. Je moet een lamp voor jezelf worden, dan is er niet langer de angst voor een mislukking of de hoop op succes. Er is niet zoiets als een fout of een mislukking. Als je bepaalde maatstaven hanteert kun je mislukken, maar als je intens leeft, is er geen sprake van mislukking, dan wordt alles steeds opnieuw bijgesteld en is er daarom geen autoriteit, geen onderscheid, geen meester en geen volgeling. Het eeuwige kent niet het onderscheid van ‘jij’ en ‘ik’.

Nu doe je precies het tegenovergestelde. Je houdt het onderscheid in stand waarin er een meester is, die je steeds een paar stappen voor is, terwijl jij altijd achter hem aankomt. Wijsheid kent geen onderscheid, maar jullie

denken dat je om wijs te worden een ander moet volgen, die meer gevorderd is dan jezelf bent. Iemand anders kan je inlichtingen of kennis geven, maar dat is geen wijsheid. Wijsheid is directe waarneming die door intelligentie en voortdurende waakzaamheid je geest bevrijdt van alle ik gerichtheid. Volgeling worden doe je uit onvervuld verlangen; een leraar volgen is een nieuwe dosis onwetendheid creëren.

Ik weet dat sommige van jullie erg geleerd zijn en dat is, vrees ik, nu juist het probleem. Je hebt zoveel gelezen, je hebt je geestelijk in zo hoge mate geschoold, dat je denken zijn vitaliteit heeft verloren. Je hebt gemediteerd, je hebt je geestelijk naar een bepaald model gevormd en wel zo grondig dat je niet meer ziet wat bij die vorming bepalend is geweest, namelijk je eigen verlangens. Om dat wat waar is werkelijkheid te laten worden, moet je vrij zijn van de last van de geleerdheid, wat niet wil zeggen dat je niet zou mogen lezen, maar wel dat je vrij zijn moet van de behoefte een ander te volgen of de dingen die ik zeg in een verstandelijke formule vast te leggen, iets waarmee je je inzicht in de volheid van het leven definitief te gronde richt. Dus maak mij nu niet tot degene die jullie te gronde richt. En dat doe je iedere keer als je zegt: “Krishnamurti zegt: ...” Ik wil dat jullie leven, dat jullie de volle extase van het leven kennen, die geen stimulans is, geen zelfbedrog, maar de vreugde die ontstaat als je voortdurend in de verschillende lagen van het zelfbewustzijn doordringt.

Er is me gevraagd: “Is er dan helemaal geen kans dat u in de toekomst ooit intelligente leerlingen zult hebben?” Ik hoop dat ik nooit leerlingen zal hebben, geen intelligente en geen domme. Ik heb het over iets dat veel meer betekent dan of je mijn leerling zult worden, over iets dat je zelf kunt vinden, zodat je vrij kunt zijn van dat dodelijke idee van een gids, van een meester en een volgeling; ik heb het over iets dat je in je leven tot uitdrukking kunt brengen, iets

waaraan je niet kunt twijfelen, iets dat je hele wezen is, iets waarin geen onderscheid is van ‘jij’ en ‘ik’, geen onderscheid van lichamelijk, geestelijk en gevoelsleven, iets waarin het geopenbaarde en het niet geopenbaarde een zijn.

En dan is de volgende vraag: “Waarom hebt u dan gezegd dat u met behulp van zelfs maar een of twee die u zouden begrijpen de wereld er totaal anders uit zou laten zien?” Als die enkelen van jullie die werkelijk naar mij luisteren me echt begrijpen, als je je met kracht los maakt van je tradities, je bindingen, van je gemeenschappelijke en persoonlijke verlangens, als je waakzaam bent, als je bewust leeft, als je de volle verantwoordelijkheid op je neemt voor wat je doet, wil je beweren dat je dan je omgeving niet zou veranderen?

Politiek, economie, sociologie, al de vele sectoren van het menselijk streven, ze zijn als de takken van een boom. Als je zorgt voor de wortels van de boom, als je erop toeziet dat hij goed wordt gevoed, zullen zijn takken gezond zijn. Maar dat kan alleen als die enkelen van jullie die luisteren een verandering in hun denken en voelen tot stand brengen. Dat houdt in dat je op een verstandige manier absoluut niet gehecht moet zijn, niet aan dingen en niet aan mensen. Ware eenvoud geeft er niet om of je veel of weinig bezit. Ze is ten enenmale vrij van het idee van iets bezitten.

Ik ben bang dat velen hier alleen maar napraten wat ik zeg, zonder door eigen denken, eigen inzet een bijdrage leveren om er zelf achter te kunnen komen wat die werkelijkheid is waarover ik spreek. Om echt jezelf te zijn, moet je je bewust worden van jezelf, van wat jezelf denkt.

Jullie hebben je creatieve denken en voelen te gronde gericht. Voor de meeste mensen die naar mij komen luisteren gaat het om het idee van een weg, een leraar, een systeem. Ze hopen onder leiding van een ander of aan de

hand van een systeem, dat wil zeggen, door de ervaringen en ideeën van een ander in zich op te nemen, op wonderbaarlijke wijze tot de verwezenlijking van de waarheid te komen. Hun enige streven is zich aan te passen. Zo richt je steeds belemmeringen op die de intensiteit van het leven aantasten en verstoren.

Neem bijvoorbeeld meditatie. Je leraar, je theorie of je boek reiken je een methode aan om te mediteren; dat kan aan de hand van een idee of van een afbeelding zijn. Wat je doet, is jezelf bij herhaling dwingen je daarop af te stemmen, waardoor je je bewustzijn vernauwt en het zijn flexibiliteit ontneemt. Die herhaling, dat volgen van een systeem of een idee door een ander na te doen, noem je meditatie of concentratie. Daarbij roepen de inspanningen, van het je aanpassen voortdurend hindernissen op, die een belemmering vormen voor het vinden van de potentieel aanwezige ingeboren intelligentie, die goddelijkheid, waarheid of onsterfelijkheid is.

Die aanpassing wordt aangemoedigd door wat je de beschaving noemt. Sociologie, religie, ethische systemen, spirituele organisaties en het idee van een goeroe, dat alles draagt er toe bij angst bij je te wekken en je te dwingen je naar een voorbeeld te vormen, want waar angst is moet aanpassing zijn en angst neemt vele vormen aan. Bedrieg jezelf niet door te denken dat jouw persoonlijke systeem speciale verdiensten heeft en dat je als je het volgt niet door angst wordt gedreven. Daarmee breng je enkel tot uitdrukking wat je hoopt, maar daar ligt angst in besloten. Elke aanpassing aan het voorbeeld of de ideeën van een ander richt je eigen scheppende energie volledig te gronde, vandaar de talloze beproevingen, die je momenteel in hun greep houden.

Als je erover nadenkt, zul je beseffen dat aanpassing in al de diverse sectoren van het leven is te vinden. In de eerste plaats de aanpassing aan de samenleving, aan de publieke

opinie, aan de gewoonten en gebruiken. De publieke opinie is niet alleen de opinie van de overgrote meerderheid van de mensen, het is ook die van je eigen naaste verwanten. Er bestaat een gevestigd patroon van tradities, waaraan je probeert je aan te passen, ongeacht wat je zelf voelt of denkt. Ik preek geen opstandigheid, dat is alleen maar een vorm van domheid. Ik probeer je te laten zien welke belemmeringen het volledige leven in de weg staan en wat er de oorzaak van is en het is aan jullie om dat met zowel je gevoel als je verstand te onderkennen. Je ergens werkelijk bewust van zijn is ogenblikkelijk weten wat er de oorzaak en het gevolg van zijn en dan handel je vanzelf op de juiste manier. Aanpassing werkt belemmerend; als je dat beseft, niet alleen verstandelijk, maar met je hele wezen, met je voelen zowel als met je denken, zul je spontaan handelen en de beste manier vinden om jezelf en je kinderen te bevrijden van de dodelijke tirannie van de publieke opinie.

Er wordt ook voortdurend druk op je uitgeoefend om je aan te passen aan de gewoonten van de samenleving. Dat gebeurt via de literatuur, via de publieke opinie, via het beroep dat je uitoefent om in je levensonderhoud te voorzien en via een opvoedingssysteem waarin de industrie van het examen doen je klaarstoomt om de rest van je leven op een kantoor te zitten. Er bestaan talloze verkeerde en onzinnige gewoonten en tradities, waaraan je je steeds maar weer aanpast en die het tot stand komen van een creatieve manier van leven in de weg staan. Die aanpassing geeft je onvermijdelijk een verkeerd idee van de rol van je persoonlijke voorkeuren, met het gevolg dat je op het terrein van het denken en voelen doet zoals anderen doen, terwijl je als een wilde te keer gaat in de wereld waarin je door wedijver je iets toe moet eigenen.

Als je echt geïnteresseerd bent in wat ik zeg en inziet waar het op gebaseerd is, zul je beseffen wat een verwoestende kracht de aanpassing geworden is in het

leven. Je zult inzien dat je niet echt creatief kunt leven zolang je inspanningen, zoals nu, erop gericht zijn de waanvoorstellingen en de kunstmatige constructies op te lappen en in stand te houden.

Er is ook nog de aanpassing via de godsdienst, wat alleen maar georganiseerd geloof is. De godsdienst creëert een model van God, de waarheid of de eeuwigheid, waarnaar je je gedachten en gevoelens wringt door heilige boeken te bestuderen en je te laten overreden door tussenpersonen, die zich priester noemen en je ceremonieën voorschrijven die, zoals ik het bekijk, berusten op kwaadaardige zelfzuchtigheid.

En dan heb je ook nog de aanpassing die ontstaat uit het zoeken naar geestelijke leiding van een leraar, een meester, van wie je hoopt dat hij je zal helpen te ontdekken hoe je in je leven de waarheid kunt vinden. Zo zijn al die talloze systemen van training en leerlingschap ontstaan.

Bij je streven naar die aanpassing ontbreekt het je onvermijdelijk aan het vermogen te onderscheiden wat de echte waarden zijn. Voor mij is bewustwording het toppunt van intelligentie en geen mens of systeem kan je deze intelligentie geven, die door alle strijd en illusie heen weet te onderscheiden wat in het menselijk leven de juiste waarden zijn.

Er bestaan allerlei vormen van aanpassing en je hebt een heel heldere, wakkere geest nodig om te merken op wat voor sluwe bedrieglijke manier ze functioneren. Als je mijn boeken leest, ben je het met me eens, maar in wat je doet houd je de aanpassing in stand. Je moet er voor of er tegen zijn. Aanpassing berust op het verlangen te ontkomen aan de strijd om het persoonlijke bestaan. Ik zeg je: probeer niet te ontkomen, maar zie de barricades die je opwerpt door je aan te passen, dan zul je er vanzelf, spontaan en zonder inspanning vrij van zijn.

In mijn toespraken bied ik jullie geen systeem, geen methode, geen manier om iets te bereiken, omdat, zoals ik gezegd heb, alle aanpassing alleen maar een vlucht is en daarom tot schijnheiligheid leidt. Werkelijk onderscheidingsvermogen voor de juiste waarden in alles wat de mens ervaart, komt alleen als je denken en voelen in harmonieus evenwicht zijn en vrij zijn van alle vooroordeel en bedrog.

Je wilt de waarheid vinden via een bepaalde methode, via een of ander wonder, aan de hand van een gids. Je wilt haar bereiken zonder een traan te laten. Je wilt dat de waarheid, wat je noemt ‘praktisch’ wordt gemaakt, zodat je haar kunt volgen. Omdat je het conflict, het verdriet en de inspanningen van het denken wilt vermijden, bouw je voor jezelf een systeem op. Je verwerpt misschien het systeem dat een ander je heeft aangereikt, veel verstandig denkende mensen hebben dat gedaan, maar dan bouw je je eigen systeem op, dat wel zo bedrieglijk is en waarvan je je veel moeilijker kunt bevrijden.

Je zou geen mens moeten willen volgen of nadoen, onverschillig wie. Ik wil niet op een voetstuk staan, ik wil geen gezag hebben. Maar jullie zeggen: “Nee, het is veel makkelijker voor me als ik iemand kan volgen, het is veel makkelijker voor me mezelf een bepaald etiket op te plakken, een of ander insigne op te doen.”

Er staan veel heiligdommen, veel tempels langs de weg, er zijn veel goden en er zijn veel aanbidders, maar er is maar een waarheid en als je wijs bent en die eeuwige waarheid echt wilt vinden, zul je al deze dingen achter je laten en jezelf volgen.

Als je jezelf volgt, zal ik je metgezel zijn.

Hoofdstuk 5

Het leven is als een rivier, waarop je als een boot moet zijn, los van de oevers.

Je bent geneigd, misschien ligt het voor de hand, uit wat ik zeg een zinnetje te lichten en je daarop te concentreren, i.p.v. te proberen de betekenis van het geheel te begrijpen. Neem bijv. wat ik zei over niet gehecht zijn. Daar bedoel ik niet het tegenovergestelde van gehechtheid mee. Ik zie het leven niet in tegenstellingen. Ik zeg niet dat ik of gehecht of niet gehecht moet zijn, nee, doordat ik probeer te ontdekken wat de waarheid is, kom ik in een geestestoestand waarin geen tegengestelden zijn. En toen ik laatst zei dat mijn standpunt lijnrecht tegenover dat van jullie stond, bedoelde ik niet, dat ik het tegenovergestelde geloof van wat jullie geloven. Voor mij doet het er niet toe wat jullie allemaal geloven, dat is niet belangrijk.

Als je probeert je los te maken van de tegengestelden, van de gehechtheid zowel als van het niet gehecht zijn, zul je merken dat er een nieuw element, een nieuwe kracht, een nieuw inzicht ontstaat, dat je energie vrij maakt, niet om de tegengestelden te bestrijden, maar om je zoektocht voort te zetten en je daardoor vrij te maken van de tegengestelden.

In de waarheid, in het leven, in dat alles omvattende, kan geen tegengestelde zijn. Iets dat alles omvat, is heel en dus vrij van de beperktheid van de geest waarin de tegengestelden aanwezig zijn.

We hebben de neiging van het ene uiterste in het andere te vervallen. Als we aan bezit gehecht zijn, willen we op het andere uiterste overgaan en onverschillig voor bezit zijn. Het gaat er niet om of je al dan niet aan bezit gehecht bent. Maar je moet jezelf op de proef stellen. Als je arm bent, arm van geest, arm aan emoties of gewoon arm aan bezittingen,

dan wil je rijk zijn, nietwaar? Je wilt kunnen beschikken over rijkdom van geest en over sterke emoties. Dat is alleen maar streven naar een tegengestelde en in elk tegengestelde ligt dat besloten waaraan je probeert te ontsnappen.

Als je arm bent wil je rijk zijn en door het contrast weet je wat het is om rijk te zijn. Je streeft in gedachten naar rijkdom en zo roep je door je verlangen het tegengestelde in het leven, terwijl je, als je het feit erkent dat je arm bent en probeert vrij te zijn van het hele idee “armoede”, het tegengestelde uitbant en iets nieuws ontdekt, dat we niet gehecht zijn zullen noemen, een volmaakte vrijheid, dat is de ware onthechting en niet het overgaan op het andere uiterste of het tegengestelde.

Als je een hekel aan iemand hebt, heeft het geen zin te zeggen dat je van hem moet houden, dat leidt tot schijnheiligheid. Maar als je probeert vrij te zijn van het hele idee ‘een hekel hebben aan’ word je vrij van het idee van onderscheid maken, van het hebben van sympathieën en antipathieën. Je kunt dit niet met je verstand doen; je kunt niet zeggen: “Ik moet vrij zijn van antipathieën” en jezelf op een verstandelijke manier voor de gek houden.

Ik weet wel, als ik de vraag: “Hoe kun je haat overwinnen?” zou beantwoorden met: “Heb lief i.p.v. te haten”, zou je denken dat je het beter begreep, maar dat zou niet zo zijn. De waarheid ligt niet in de sfeer van onderscheid maken, van bepaalde eigenschappen hebben en staat buiten de tijd. Als je echt van liefde vervuld bent, maak je geen onderscheid tussen personen. Ik heb het nu over liefde en niet zintuiglijke gewaarwordingen. Ik zeg dat de ware liefde geen onderscheid kent; onderscheid ontstaat alleen in je denken. Dualiteit is er als de geest de slaaf is van het ikbesef. Zolang je je niet bevrijd hebt van de oorzaak van de dualiteit, zal alleen het aankweken van bepaalde eigenschappen je niet van het idee ‘onderscheid

maken' afhelpen. Begrijp dit vooral niet verkeerd. Je weet niets zolang je de essentiële waarde van het leven niet begrijpt. Zoek dus niet naar deugden, maar liever naar de oorzaak van het onderscheid maken. Die oorzaak is het ikbesef.

Als je je eenzaam voelt, zoek je voortdurend gezelschap en probeer je met allerlei nieuwe ideeën, met amusement, dat gevoel te onderdrukken; je probeert jezelf te ontlopen door je te verliezen in het doen van goede werken, maar de wonde plek van de eenzaamheid, ook al bedek je die onder allerlei zintuiglijke gewaarwordingen, blijft ongenezen. Terwijl, als je je bewust wordt van je eenzaamheid, als je die onder ogen ziet en niet probeert er aan te ontkomen, je, doordat je ze onder ogen ziet, waakzaam wordt. Dan ga je beseffen hoe je aan het proberen bent de eenzaamheid te ontlopen, je ziet heel scherp hoe je denken je op een slimme manier bedriegt. Iedere keer dat je je bewust wordt van het feit dat je op de vlucht bent, word je door die bewustwording rijker aan wijsheid.

Door de toestand waarin je verkeert als feit te erkennen en niet te proberen er aan te ontkomen, word je vrij van de tegengestelden.

Neem bijv. angst. Je kunt je angst niet verdrijven alleen door aan te komen met een tegengestelde ervan. Als je angstig bent, vecht er dan niet tegen en probeer niet een onverschrokken houding aan te nemen, maar zie dat je te weten komt waarom je bang bent. Onderzoek dat, zoek het uit, ontloop het niet door een stel andere angsten naar voren te schuiven, ga het na.

De grondoorzaak van angst is gebaseerd op egoïsme, daaruit ontwikkelen zich de diverse subtielere vormen van angst. Maar als je er steeds naar streeft je volledig bewust te zijn van jezelf en daardoor vrij te zijn van ikbesef, dan houdt de angst op.

Het is zinloos het ene tegengestelde met het andere te bestrijden, dat bedoelde ik toen ik zei: “ Wring je niet in bochten omwille van een ideaal.” Een ideaal is niets anders dan het tegengestelde van iets. Overal om je heen zie je mensen die zich idealen hebben gesteld, prachtige idealen en zich dan omwille van die idealen in allerlei bochten wringen, omdat ze bang zijn voor hun eigen egoïsme en denken dat ze door een ideaal te hebben dat egoïsme zullen overwinnen. Dat betekent dus dat het ideaal het tegengestelde wordt van waar ze bij zichzelf bang voor zijn. Daardoor zijn ze losgeraakt van het leven, al de aantrekkelijkheid van het leven, van het zich kunnen bijstellen hebben ze verloren. Daarom zeg ik, wees vrij van je idealen; daaruit ontstaat de volheid van het zijn dat zich steeds vernieuwt. Dat is geluk; geluk is niet een stelletje idealen waar je je aan vastklampt omdat je bang bent voor je eigen egoïsme. Probeer je bewust te worden van je verlangens, wat iets anders is dan ikgericht worden. Ikgericht word je alleen als je uit onvervuld verlangen een tegengestelde nastreeft, als je probeert je eenzaamheid te ontlopen in overvloed, in een rijkdom aan ideeën. Als je je ervoor inzet je zonder iets te verlangen van de eenzaamheid te bevrijden, door oplettend te zijn bij alles wat je doet, zul je niet langer het verzet oproepen dat het ikbesef is, maar maak je je geest vrij van zijn beperktheid.

De zuiverste manier van handelen is dus een proces waarin je je van alles ontdoet en niet een waarin je zoveel mogelijk bemachtigt.

Ik ben bang dat er velen zijn die alleen maar napraten wat ik zeg, zonder dat ze, door er zelf over na te denken en zich er zelf voor in te spannen, die werkelijkheid ontdekken, waar ik het over heb. Als je spontaan jezelf bent, zonder pretenties, zonder er aanspraak op te maken iets bijzonders te zijn en als je niet bang bent, als je echt nergens aan gehecht en daardoor volkomen alleen bent,

zonder dat je je eenzaam voelt, zul je inzicht in het leven krijgen. Als jullie, in wie het leven huist, in wie het “al” aanwezig is, hebben opgehouden de voldoening van de tegengestelden te zoeken, zul je tot heelheid komen. Je bent nu in de greep van de tegengestelden. Je probeert er het juiste evenwicht tussen te vinden, i.p.v. ernaar te streven vrij te zijn van zowel het ene als het andere. Als je een evenwicht tussen tegengestelden zoekt, zul je het niet vinden, maar als je vrij bent van zowel het ene als het andere, komt een nieuw inzicht tot stand. Bevrijding wil niet zeggen harmonie tussen twee tegengestelden, maar het volledig uitbannen van het ikbesef, dat verdeeldheid zaait.

Als je vrij bent van die verzameling eigenschappen die het ego vormen, is er geen angst en geen tegengestelde. Dat is dus waar het om gaat.

Hoofdstuk 6

Streef naar waarheid omwille van de waarheid.

Om je, gebruikmakend van je intelligentie, geestelijk te zuiveren, wat inhoudt dat je het mogelijk maakt je van jezelf bewust te zijn, zul je aandacht moeten hebben voor je begeerten. Als je geen inzicht hebt in je begeerten, leef je in een waanwereld van valse waarden. Je moet je verborgen begeerten op het spoor komen en dan zul je merken dat alle begeerten, zelfs die naar het meest verhevene, afhankelijk zijn van de mogelijkheid troost en bevrediging te vinden, een gebondenheid waaruit angst voortkomt. Het gaat er dus niet om vrij van begeerten te zijn, maar je begeerten te bevrijden van hun begrensdheid. Begeren is leven, maar door het hanteren van valse waarden en verkeerde maatstaven maak je er iets onnatuurlijks van. En daarom, als je je eigen begeerten onderzoekt, zul je zien dat er een conflict is tussen dat waar je begeerten naar uitgaan en de angst, die ze zelf hebben opgeroepen. In dit conflict tussen begeerten en angst creëer je valse waarden, terwijl je door de moeite die je doet en door dat conflict energie verspilt.

Om inzicht te kunnen hebben in het leven, om inzicht te kunnen hebben in de waarde van het vergankelijke, waarin het essentiële besloten ligt, moet je geest vrij van beweegredenen zijn. Onder een beweegreden versta ik iets dat je ertoe aanzet te handelen. Je moet geen beweegredenen hebben om te handelen, want handelen houdt als zodanig inzicht in. Als je een beweegreden hebt, ontneemt dat je het inzicht dat in het handelen besloten moet liggen. Als je idealen hebt en probeert die in daden om te zetten, maak je het onmogelijk te handelen vanuit inzicht, terwijl dat het enige is dat je van je ikbesef kan bevrijden. Een beweegreden hebben maakt iemand die bedroefd is niet gelukkig. Een beweegreden wil je alleen

hebben als je op voldoening, op bevrediging uit bent. De waarheid is niets van dat alles. Als je dat goddelijke vrij zijn van verlangens niet hebt, als je dat bedolven hebt onder valse waarden, ben je gemakkelijk tevreden te stellen. Dus, als je vrij van beweegredenen wilt zijn, lijd en geniet dan volop, deins niet terug voor het leven, schuw het niet. Als je vrij wilt zijn, laat je dan nooit door een beweegreden verblinden.

Iemand van wie je houdt gaat dood en omdat je intens lijdt, laat je je voor het ogenblik tevredenstellen door het idee dat hij voortleeft aan de andere zijde van de dood en dat je in de toekomst met hem herenigd zult zijn. Voor het ogenblik ben je hierdoor in slaap gebracht. Voor wie zich innerlijk vastklampt aan het idee ‘samen zijn’, zal de dood altijd gekoppeld zijn aan verdriet, als gevolg van de eenzaamheid.

Veel mensen willen graag weten wat het goddelijke plan is en waar het op gericht is, om hun vergankelijke leven een wending te geven in de richting van die zogenaamde eeuwige waarheden. De waarheid is nooit te vangen in een ideaal, een plan of een denksysteem. De waarheid zal iemand die zich aan een vast patroon wil spiegelen altijd ontgaan. De waarheid kan nooit worden waargenomen aan het begin van je zoektocht, maar openbaart zich pas als het zoeken zijn voltooiing heeft bereikt. Iedere poging haar vast te leggen in een theorie of een plan mist altijd zijn doel en als je probeert je aan zo’n verkeerde voorstelling van zaken aan te passen is dat een regelrechte ontkenning van het leven zelf. En toch zie je dat overal op de wereld gebeuren, mensen spiegelen zich aan hoge idealen, waardoor hun denken en voelen een verkeerde richting opgaat.

Je wilt gestimuleerd worden door een doel. Als je een doel hebt, een beweegreden, wil dat alleen maar zeggen dat je erop uit bent iets te pakken te krijgen, maar zuiver

handelen betekent nu juist je ontdoen van alle verlangens. Je bent deugden gaan aankweken, je hebt bedacht dat je goed moest zijn, dat je moest weggeven en uitdelen, en wat is er gebeurt? Je hebt de ene topprestatie na de andere geleverd, je hebt je geestelijk ontwikkeld en wat is het resultaat van al je inspanningen, je vorderingen en je prestaties? Diepe teleurstelling, grote verwarring, een door het hunkerende verlangen veroorzaakte chaos; kortom, ellende.

Zo wordt je alleen maar een pakhuis van ideeën, je mist de rust, de vruchtbare leegte die als enige een zuiver waarnemen mogelijk maakt. Dat wil zeggen, bij het maken van je keuzes heb je een beweegreden, je kiest steeds omdat je iets wilt bereiken. Je hebt een vooropgesteld idee van wat waarheid of leven is en de keuzes die je maakt bij je handelen worden door dat vooropgestelde idee bepaald. Daarom ook heb ik gezegd dat je je geen voorstelling van de waarheid kunt maken. Dat is onmogelijk. Je kunt de eigenlijke betekenis, de fijne nuances, de verrukking, de aandachtige tederheid ervan niet kennen, omdat je denkvermogen beperkt wordt door ideeën en vooroordelen. Zolang je je niet bewust bent geworden van de oorsprong van je begeerten, mis je de vrijheid die als enige het geluk, het inzicht in de waarheid in zich draagt. Het is van het grootste belang dat je je volledig bewust bent van wat je denkt, van wat je voelt en van wat er de oorzaak van is, want wat je doet kan je onwetendheid zowel opheffen als doen toenemen. Onwetendheid is begeerte die wordt beheerst door het najagen van veranderende waarden. Je zult merken dat je begeerte, die bepaald wat je doet, nooit zwijgt, nooit rustig is, zolang ze in de ban is van voortdurend veranderende waarden. Door die veranderende waarden na te jagen zonder ze te begrijpen, maak je je onwetendheid nog groter. Verlichting is tot het essentiële vervolmaakte begeerte. Zolang de begeerte, die

de oorsprong van je handelen is, gebonden is aan niet begrepen waarden, heb je te maken met onwetendheid. Verlichting betekent essentiële waarden vinden en daar voortaan mee leven. Je moet dus ontdekken volgens welke maatstaven je over waarden oordeelt en ook hoe je je in allerlei bochten wringt om aan die maatstaven te voldoen. Zolang je begeerten, zelfs die naar het allerhoogste, beheerst worden door geloof, door doelstellingen of door idealen, is je handelen onvrij, want dan heb je geen inzicht in het direct aanwezige, terwijl alleen daarin het essentiële zetelt.

Nu denken de meeste mensen vanuit een achtergrond van dode tradities. De dingen die ze doen komen voort uit een verstard gedachtengoed. Handelen dat geconditioneerd is door een geloof, hoe indrukwekkend ook, roept het ikbesef in het leven dat de oorsprong, de bron van de onwetendheid is, en versterkt dat ook nog.

Neem maar eens een gedachte die gebaseerd is op een geloof, het geloof in reïncarnatie bijvoorbeeld. Als gevolg van dat geloof wordt het denken voortdurend bepaalt door het idee van een voortbestaan. Wie door dat geloof beheerst wordt, leeft niet ten volle, leeft niet met die intense geconcentreerdheid op het nu die alle geloof en ideeën uitsluit. Anderen geloven in het idee van een vooruitgang, ze geloven dat ze geleidelijk, in de loop van de tijd, door veel ervaringen op te doen, uiteindelijk tot die bloei van inzicht zullen komen waardoor ze vervuld van de waarheid zullen raken. Nogmaals, als je dat gelooft, leef je niet in het nu. Dan ben je alleen maar aan het uitstellen. Het nu is de tijd in zijn totaliteit en uit dat wat je nu niet begrijpt, bouw je je toekomst op. Iets wat je volkomen begrijpt, heft de tijd op.

Om in het nu een ervaring te kunnen begrijpen, om het waardevolle ervan in te kunnen drinken, moet je innerlijk vrij zijn van geloof en illusies. Door een enkele ervaring ten

volle te begrijpen bevrijd je je van alle ervaringen, dat wil zeggen, van de tijd. Alleen als je innerlijk vrij bent van geloof en hoop, kun je alert zijn. Dan pas je je niet aan, want dan ben je zonder persoonlijkheid, dan ben je vrij van beperkingen. Zolang je innerlijk niet vrij bent, zul je een vooropgesteld idee hebben van wat waarheid is. Maar het allerhoogste heeft geen enkele verwantschap met een idee, geloof of opvatting; dat alles is enkel het verzet dat door het ikbesef wordt opgeroepen.

Voor mij is het onmogelijk het eeuwige te zoeken in het vergankelijke. Het eeuwige is het vergankelijke. Je kunt niet zoeken naar iets dat er altijd al is. Je interesse gaat misschien uit naar kleding, naar bezittingen, naar bepaalde ideeën of naar dingen om te doen. Als je daarin opgaat, zonder dat je er goed inzicht in hebt, word je beheerst door het vergankelijke, terwijl de ware betekenis ervan aan je voorbijgegaan is.

De tijd geeft je geen inzicht, evenmin als een beweegreden of een geloof dat doet; inzicht krijg je door in het nu ijverig te zoeken naar de essentiële waarde van je denken en voelen. Je kunt niet verlangen naar bevrijding, als je er geen inzicht in hebt wat dat is. En je zult er pas inzicht in hebben, als je het beleeft. Je kunt je in mijn ervaringen verdiepen, maar als je die tot de jouwe maakt, zullen ze een belemmering voor je zijn. Ze worden een leidraad, een maatstaf en brengen je eigen oordeel, je eigen inspanningen, je eigen oplettendheid op een dwaalspoor. Ik probeer je de waarheid te beschrijven, die ultieme werkelijkheid, die nooit in woorden kan worden uitgedrukt. Als iets waarin geen tegengestelden bestaan beschreven wordt in termen van de tegengestelden, verliest het zijn schoonheid, zijn aroma en zijn echtheid. Om bij wat je doet vrij te zijn van beweegredenen, moet je zowel de collectieve als de persoonlijke wil hebben afgeschud. Om je te kunnen bevrijden van de uniformiteit

van het denken heb je heel veel aandacht nodig en de vreugde van het alleen zijn, maar je hebt het idee dat alleen zijn iets ellendigs is, iets dat zo treurig is, dat je ervoor terugdeinst.

De meeste mensen handelen op basis van het verlangen iets te bereiken, uit angst, of met het idee van een beloning, nu of in de toekomst. Zolang wat je doet gebaseerd is op een doelstelling, op een beweegreden, roept dat het beeld op van een toekomst en daardoor heb je geen inzicht in het nu, dat voor mij het allerhoogste is. Als wat je doet berust op geloof, op ijdelheid of op hebzucht en als je je daar niet bewust van bent en je er niet van bevrijdt, heb je geen inzicht.

Dan kiest het denken een verkeerde weg, die leidt tot stremming en tot verdriet. Maar als je, gebruik makend van je intelligentie, je ervoor inzet je handelen vrij te maken van iedere beweegreden, word je aandachtig en pas dan ben je in staat de volle betekenis van een ervaring te begrijpen.

Handelingen die gebaseerd zijn op een beweegreden, op het idee van bezit, ‘dat van jou’ en ‘dat van mij’, op ijdelheid, op wellust of wreedheid, leggen je altijd aan banden. Je moet tot besef komen, je moet weten of je denken en voelen beperkt worden door ikbesef. Als ik dat woord ikbesef gebruik, bedoel ik een kern die alle deugden en hoedanigheden bevat. Die zijn maar decoratie en als je vervuld wilt worden van de waarheid, moeten alle vertoon en alle sier worden afgedankt. Probeer dus te weten te komen of aan je denken beperkingen worden opgelegd door bepaalde hoedanigheden, door deugden of door gedachten aan je ‘zelf’. Dat is niet zo moeilijk, maar je moet wel inzicht willen hebben in de totaliteit van het denken, dan pas kan handelen inzicht geven. Word ongehecht, wat iets anders is dan onverschillig zijn, dan kun je niet anders dan in waarheid handelen. Dat leidt dan tot juist gedrag, tot een juiste manier van werken en tot orde in de

samenleving. Inzicht ontstaat alleen als de kern van ikbesef oplost. Als je inzicht hebt in het vergankelijke, en dat is het eeuwige, verdwijnen vluchtige vreugden, verdriet, geboorte en dood. Om inzicht te kunnen hebben heb je geen beweegredenen en geen geloof nodig. Integendeel, die staan het inzicht in de weg, omdat ze je beletten aandachtig te zijn in het nu. Alleen als je hebt ingezien dat het essentiële in het vergankelijke zetelt, alleen als je de ware betekenis van het vergankelijke hebt begrepen, alleen dan kun je vervuld zijn van de waarheid, want de waarheid zetelt altijd in het vergankelijke en ontsnapt degene die de slaaf is van een ideaal.

Nu zul je misschien zeggen: “ Moet ik dan geen enkel ideaal, geen enkele inspiratie, geen enkele beweegreden hebben?” Nee, zeg ik. Je moet die allemaal niet hebben, want als je ze hebt, pas je je alleen maar aan en heb je dus geen inzicht. Ieder ideaal, ieder geloof, ook al kan het je tijdelijk wat bemoediging en troost geven, is alleen een teken van verval. De met een geloof of met overtuigingen beladen geest is traag en doet na wat een ander doet, het ontbreekt hem aan flexibiliteit. Een steeds waakzame geest daarentegen vernieuwt zich. Die heeft geen aansporing nodig, niet van binnenuit en niet van buitenaf, want iedere aansporing is maar een reactie. Zo’n geest heeft, omdat hij vrij is, inzicht in het geluk, in de waarheid.

De meeste mensen hebben een of ander geloof of ideaal. Het kan een geloof in bezit zijn, het idee dat bezit je gelukkig maakt, of dat op een bezitterige manier van iemand houden de enige manier van liefhebben is. Het kan het geloof zijn dat onsterfelijk alleen te vinden is in de beleving van een persoonlijke God. Het kan geloof in macht zijn, geloof in harmonie, in eenheid; het kan het geloof in een hiernamaals zijn, wat louter zelfverheerlijking is. Voor mij zijn dat allemaal maar illusies. Wie zich een bestaan in de toekomst voorstelt en probeert inzicht in die toekomst te

hebben, doet het heden tekort en maakt een helder oordeel onmogelijk. Het allerhoogste kennen betekent dat je het niet kent. Jaag niet achter de toekomst aan, vraag niet wat het allerhoogste is. Wees niet overtuigd dat je verlangens blijvend zullen zijn, maar zoek uit wat je niet wilt hebben, op grond van de ervaring van het inzicht.

Dit is niet een negatieve manier om het leven te bekijken. Maak voor jezelf uit wat de bezittingen en idealen zijn die je niet wilt hebben. Door te weten wat je niet wilt hebben, door dat uit te sluiten, zul je je innerlijk van een last bevrijden en dan alleen zul je het essentiële, dat er altijd is, doorgronden. Heb geen vooropgezet idee van het allerhoogste en pas dat idee niet toe op het vergankelijke, maar probeer liever het vergankelijke te begrijpen.

Het eeuwige is het vergankelijk, het oneindige is het eindige. De volle betekenis van een ervaring ligt in de voorbijgaande ervaring zelf.

Hoofdstuk 7

Wees je bewust van de blijvende betekenis van alle dingen en geef ieder ding zijn juiste waarde.

Ik zeg je dat je alleen door inzicht je conflicten zult oplossen en van de waarheid vervuld zult worden.

De mens heeft God geschapen naar zijn eigen beeld, op grond van ideeën die hij heeft gevonden in heilige boeken, bij filosofen en mystici of in zijn eigen fantasie, geschraagd door zijn vooroordelen, zijn lijden, zijn streven naar troost, zijn verlangens, zijn hoop en zijn verwachtingen.

Ik kan jullie God of het leven niet beschrijven; als ik een beschrijving van die levende werkelijkheid zou geven, zou die onwaar zijn. Iets wat eeuwig levend, altijd in beweging, zichzelf steeds vernieuwend en tijdloos is, kan niet in woorden worden gevat. Het moet beseft worden, het moet gevoeld, begrepen en beleefd worden. Geen enkele definitie, geen enkele beschrijving kan het omvatten.

Ik zeg dat er een eeuwige, levende werkelijkheid is, je kunt haar noemen zoals je wilt, God, waarheid, leven, liefde of vooruitgang. Maar ze kan niet worden beschreven, woorden kunnen haar diepte niet peilen. Je probeert door woorden te weten te komen wat God is, wat de waarheid is, die volmaakte, niet over te brengen, niet uit te drukken werkelijkheid, om je eigen levensconflict te kunnen ontlopen.

Maar wees op je hoede voor de mens die dit probeert te beschrijven.

Omdat je God zoekt als een manier om te vluchten, is de voorstelling die je van hem hebt vanzelfsprekend onwaar, omdat ze moet beantwoorden aan je vooroordelen. Iets waar je in de geest een vooropgezet idee van hebt, iets dat door je vooringenomenheid beperkt wordt, moet grondig verkeerd zijn. Hoe kun je, terwijl je verwikkeld bent in

conflicten, in strijd, in verdriet, die werkelijkheid begrijpen, waarvan je alleen vervuld kunt worden als de oorzaak van je conflicten is weggenomen? Nu ben je er alleen op uit te weten wat de ervaringen van een ander zijn en dan probeer je daarnaar te leven. Wie die levende werkelijkheid probeert te beschrijven zal onvermijdelijk zijn eigen beleving ervan verstoren en beperken. Ik zeg je dat je alleen door inzicht je conflicten zult oplossen en van de waarheid vervuld zult worden.

Hoofdstuk 8

Een volgeling is als een blad, dat wordt voortgejaagd door de wind. Als de wind gaat liggen, valt het blad op de grond.

Wees vrij van de obstakels van overtuigingen, gewoonten en tradities.

Godsdiensten zijn de bevroren gedachten van de mens, waarmee hij tempels en kerken bouwt.

Wie het leven echt lief heeft, houdt er geen filosofie op na, want hij is werkelijk vrij.

Het grootse van de mens is dat hij niet door een ander is te verlossen.

Wees onafhankelijk, zonder ook maar iets van vooringenomenheid.

De waarheid kent geen mysteries.

Niemand zal je verwijten maken, niemand zal over je oordelen, je bent je eigen heer en meester.

Geloof berust niet op wijsheid, maar op hoop, op wat je graag wilt geloven, op waar je bang voor bent. Je durft geen vraagtekens te zetten bij wat je gelooft, bij wat je hoopt en bij waar je bang voor bent, omdat je vreest dat de geloofsovertuiging, die je staande houdt, de bodem ingeslagen zou worden.

Echt inzicht krijg je alleen door vragen te stellen, door voortdurend onderzoek, door de geestelijke flexibiliteit die wijsheid geeft. Om dit inzicht te krijgen, dat wijsheid is, ontstaan uit beredenering, uit onderzoek, uit overdenking en uit twijfel, moet je je volkomen losmaken van de gewoonte in het verleden en in de toekomst te leven en alleen nog in het nu leven.

Nu word je vastgehouden binnen de muren van een gevangenis die je zelf opgetrokken hebt en je ziet uit naar hulp van buitenaf, maar niemand kan je helpen, niemand

anders dan jijzelf kan de muren die je omsluiten afbreken. Gevangen als je bent door je wensen en verlangens, houdt het je onafgebroken bezig wat de waarheid is, wat God of wat het licht is. Je kunt dat alleen weten als je uit die gevangenis bent. En terwijl je intens lijdt, breek je toch de door jezelf opgetrokken muren niet af, maar blijf je in de gevangenis proberen je voor te stellen wat vrijheid eigenlijk is. Daarmee breng je alleen een idee je gevangenis binnen, je breekt de muren niet af.

En toch kun je enkel door het afbreken van de illusies, die het product van je wensen en verlangens zijn, je geestelijk losmaken van het idee van onderscheid maken, zodat er geen strijd meer is.

Daarom zeg ik: neem niets zomaar aan, doe geen moeite om je voor te stellen wat een volmaakt leven is, maar word je bewust van het feit dat jijzelf je eigen gevangenis hebt gebouwd. Als je dat feit onder ogen ziet, als je inziet dat je beperktheid voortkomt uit je eigen verlangen om bezittingen en kennis te verzamelen, dan begin je de gevangenis, waarin je opgesloten zit, af te breken. Zolang je onvervulde verlangens hebt, zul je er onvermijdelijk voor strijden die te vervullen, terwijl de vervulling telkens uit je handen wegglijdt, omdat op het moment dat verlangens in vervulling gaan, ze hun betekenis hebben verloren en aan de kant worden gezet.

Dat is een eindeloos durend gevecht.

Dus, als je die onafgebroken zinloze strijd goed wilt begrijpen en je ervan wilt bevrijden, word je dan bewust dat je een gevangene bent. En dan zul je de gevangenis van deze op zelfzucht gebaseerde zogenaamde beschaving, dat monsterachtige bouwwerk, dat in de loop van eeuwen is opgetrokken, dat zul je dan als individueel mens verlaten.

Iedereen op de wereld krijgt in zijn denken en voelen te maken met conflicten en verdriet, daarom heeft het weinig

zin je bezig te houden met het idee de wereld te willen helpen, als je niet eerst begint inzicht in jezelf te krijgen. Zolang je niet erkent dat je zelf gevangene bent en de muren van je illusies af gaat breken, kun je een ander niet vrij maken. Je zult hem alleen maar overhalen tot je eigen illusies, die hij vergelijkenderwijs misschien voor vrijheid aan zal zien.

De meeste mensen worden door dit verdriet beheerst zonder dat ze inzicht hebben in de oorzaak ervan. Ze omringen zich met futiliteiten, bouwen muren van onwerkelijkheden om zich heen en in die kerker lijden ze. Hoewel ze diep verdriet hebben, bevrijden ze zichzelf niet en blijven voorgoed in gevangenschap, zonder de extase van de bevrijding te kennen.

Word je in je leven bewust van de oorzaak van het lijden, dan zul je in het vuur van die bewustheid de vrijheid leren kennen van het evenwicht dat waarheid is.

Ik heb het over de eeuwige waarheid, die je niet kunt reduceren tot een systeem zonder haar geweld aan te doen. Je zit ingekapseld in jouw speciale systeem, je bekijkt de wereld door de sluier van het persoonlijke, je wilt dat anderen het leven ook op die manier bekijken en je aanbidt de tralies die je gevangen houden. Je kunt de waarheid nooit in wat voor kooi dan ook gevangen zetten, want de waarheid is groter dan alle kooien. Doordat jezelf bevooroordeeld en geconditioneerd bent, dring je er bij anderen op aan dat ze zich bij jouw toestand van beperkt inzicht zullen aansluiten. Heel wat mensen op deze wereld zijn vast geraakt en gevangen komen te zitten in de diverse kerkers van religies, spirituele orden en verenigingen, maar daar wil ik het niet over hebben, omdat ik alle energie die ik heb wil gebruiken om je de weg te laten zien naar de waarheid, die als enige eeuwig is. De waarheid waar ik het over heb kan nooit geconditioneerd of beperkt worden en wie haar wil begrijpen moet uit zijn kooi komen. Ik ga je er

niet toe aansporen uit je kooi te komen. Ik heb het over het eeuwige, over het geluk dat blijvend is, niet over systemen, religies en verenigingen. Ik heb het over die vrijheid die eeuwig is, die duurzaam is en die alleen te bereiken is door inzicht in het verdriet en in de vreugde. Als je dat geluk bereiken wilt door je te bevrijden, zul je alles moeten opgeven wat je denken en liefde beperkingen oplegt. Er zijn vele paden en wegen die tot inzicht in vergankelijke waarden leiden, maar er is maar een pad naar het inzicht in de waarheid, en dat is het intens en onwankelbaar verlangen naar de waarheid zelf. Want de waarheid is een land waar geen weg heen leidt en alleen in de wereld van waanvoorstellingen, van het onbestendige, zijn vele paden. Over die waarheid heb ik het. De rest is als de schaduwen die over het veld liggen, je kunt er doorheen trekken, maar ze leiden je niet naar het leven.

Alleen door volstrekte eenvoud in wat je denkt en voelt kun je het eeuwige vinden.

Jullie, die de ware vrijheid niet gewend zijn, hebben je ermee tevredengesteld de tralies van je kooi van menszijn te versieren, in plaats van te ontsnappen, het vrije veld in, onder de blote hemel, in de open lucht. Jullie hebben je ingebeeld dat kerken, verenigingen en religies nodig zijn om je te sterken. Ik heb het over het leven dat eeuwig is en jullie willen dat ik dat aan banden zal leggen binnen de beperktheid van jullie kooien. Jullie vinden me vijandig en afbrekend, omdat ik zeg dat je de waarheid geen grenzen op kunt leggen en haar niet dienstig kunt maken aan de vergankelijke doelstellingen van de mensheid. Je zegt dat ik alleen maar afbreek, zonder je opbouwende ideeën aan te reiken over hoe je moet leven, maar als je er goed over nadenkt, zul je inzien dat juist in het je ontdoen van al die dingen die je als belangrijk om je heen hebt opgebouwd, in dat proces van afbraak, het geluk van de waarheid is gelegen.

In het proces van het vrij worden van de drang tot bezit, hetzij van ideeën, van dingen of van gewaarwordingen, word je uiterst intelligent, en dat is dan niet de intelligentie van de boekenwijsheid, maar die van de directe waarneming, de uiterst waardevolle intelligentie van het juiste onderscheidingsvermogen. Je bent niet in staat onderscheid te maken, iets echt te begrijpen of ergens diep in door te dringen, als je denkvermogen niet volkomen vrij is; en het vrij worden van belemmeringen geeft je de natuurlijke intelligentie die van essentieel belang is om inzicht te hebben in het leven.

Als je je rekenschap geeft van wat je denkt en voelt, zul je merken dat je voortdurend op zoek bent naar nog geweldigere ideeën, nog sterkere prikkels, nog hogere toppen om te beklimmen. Doordat je geen inzicht hebt in het nu, kijk je uit naar prestaties in de toekomst, waarmee je alleen het ene waardeloze op het andere stapelt. Het is een louter verstandige krachttoer, die je als vooruitgang betitelt. Je trekt door het leven van de ene zintuiglijke gewaarwording naar de volgende, van de ene verwachting naar de andere, van het ene idee naar het andere, van de ene leraar naar de volgende en je bent er voortdurend mee bezig je verlangens te bevredigen. Hoe meer je aan je verlangen toegeeft, des te meer doeleinden, ideeën en verlossers verzint het om daar bevrediging in te vinden.

Handelen is dus niet een proces van kennis verzamelen, maar van inzicht hebben, niet van opeenhopen, maar van wegwerken, iets wat je geestelijk buitengewoon flexibel maakt. Het gevolg van die zuivering is directe waarneming. Het idee dat de waarheid ergens anders is, dat God ver weg is en dat de mens alleen tot hem kan komen door zich te ontwikkelen, door zijn ikbewustzijn, zijn persoonlijkheid te laten voortduren, is een dwaling.

Het ware handelen moet je richtsnoer zijn, je baken, en dat is niet het handelen op grond van een beweegreden.

Je denkt dat je het eeuwige zult vinden door naar waarheid te streven, door achter de waarheid aan te gaan. Ik wil je laten zien dat het proces juist het tegenovergestelde is, dat je er niet naar kunt zoeken, omdat je onmogelijk kunt weten wat waarheid is. Als je iets zoekt, heb je je er al een bepaalde voorstelling van en dan leeft het dus niet meer. Je kunt niet naar de waarheid streven, je kunt er niet achteraan gaan, want ze is altijd aanwezig. Je kunt niet op zoek gaan naar iets dat er al is, dat is alsof je je eigen schaduw achterna loopt. Ook al lees je er misschien over of hoor je ervan, je kunt niet weten wat de waarheid is. Je geest kan de druk niet verdragen van het idee van wat de waarheid is. Wat jij je voorstelt als de waarheid, dat is de waarheid niet; wat je je voorstelt is louter fantasie, een idee, een gevoel, terwijl de waarheid niets van dat alles is. Een begrensde geest kan het onbegrensde niet begrijpen. Je kunt de wind niet in je vuist houden; op het onvoorstelbare, het onbeschrijflijke kun je geen greep krijgen en toch is dat nu juist wat ieder van jullie probeert te doen.

Als iemand je er een idee van probeert te geven, is dat niet de waarheid. Als iemand je uitlegt wat de verrukking, het aroma ervan is, wees dan op je hoede voor die persoon, want die wordt zelf beheerst door de sensatie en van die sensatie word jij de slaaf.

Dat zijn dus de belemmeringen, met al hun subtiele variaties, die de mens beletten in het nu te leven, terwijl dat de enige onsterfelijkheid is. En nu zeg ik: vecht er niet tegen, verdraag ze ook niet op een vredelievende manier, maar word je ervan bewust dat ze onecht zijn, dat ze een helder inzicht in de weg staan. En je kunt je daar alleen bewust van worden als je ze onderzoekt terwijl je innerlijk volkomen vrij bent van iedere gehechtheid. Momenteel ben je aangesloten bij een of andere religie of vereniging. Je loyaliteit vraagt bepaalde handelingen van je, je religie

vereist dat je bepaalde plichten vervuld. Door dat alles ben je geestelijk verstikt geraakt en daardoor ben je niet in staat tot zuiver inzicht. Je bent gehecht aan bepaalde overtuigingen en vooroordelen, die je voldoening geven en je het gevoel geven dat je belangrijk bent en over macht beschikt. Zolang je in de ban van die gehechtheid bent, kun je niet onderscheiden wat het ware is. Alleen als je je volledig bewust bent van dit alles, als je denken en voelen vrij zijn, aan niets gehecht, komt het inzicht, waarin geen sprake is van inspanningen of van de een of andere discipline.

Godsdiensten zijn de bevroren gedachten van de mens, waarmee hij tempels en kerken bouwt. Godsdiensten zijn tot een systeem gemaakte vormen van denken, maar omdat het denken zelf leven is, kun je het niet vastleggen. Doordat je steeds bezig bent het leven vast te leggen in voorschriften, leerstelsels, overtuigingen en godsdiensten, krijg je te maken met verwarring, conflicten en verdriet. Het leven is vrij en als je probeert het vast te leggen in een godsdienst, in een tot systeem gemaakte vorm van denken, dan zul je het leven dood maken. Voor mij zijn godsdiensten en filosofieën systemen om de menselijke geest in een bepaalde vorm te kneden. De waarheid is niet te vinden aan de hand van een systeem, een voorbeeld. Een godsdienst kan je niet de weg naar de waarheid wijzen,, omdat de waarheid, God of het leven, of hoe je die werkelijkheid ook wilt noemen, alleen te vinden is door persoonlijke bewustwording. Godsdienst en filosofie leggen je geest alleen maar ideeën van anderen op, waardoor ze je denken afstompen en verlammen. Ze stellen normen en idealen op, waaraan je probeert te beantwoorden. Doordat je denken beperkt is door tradities, navolging en angst, is je handelen onvermijdelijk ook aan beperkingen onderhevig, wat tot verdriet leidt. De waarheid is niet te vinden langs de weg van een georganiseerde vorm van denken.

Je herinnert je misschien het verhaal van hoe de duivel met een vriend van hem op een dag een wandeling maakte en hoe ze toen zagen dat iemand iets opraapte, het aandachtig bekeek en in zijn zak stak. De vriend vroeg de duivel: "Wat heeft hij daar opgeraapt?" De duivel antwoordde: "O, hij heeft een stukje van de waarheid opgeraapt." Waarop de vriend zei: "Dat is dan een kwalijke zaak voor jou, niet?" En de duivel antwoordde: "Helemaal niet, ik zal wel zorgen dat hij het gaat organiseren."

Je kunt de waarheid niet organiseren, omdat het vervuld worden van de waarheid een zuiver persoonlijke kwestie is. Als je denken en voelen zich achter een systeem scharen en niet volledig op eigen kracht, eigen zuiverheid vertrouwen, houd je steeds verwarring.

Georganiseerde systemen van denken, vormen van geestelijk gezag, zijn voor mij dus een volstrekte ontkenning van de waarheid. Niemand kan de mens verlossen dan hijzelf, het grootse van de mens is dat in hemzelf, in wat hijzelf met volle overgave doet, de waarheid is gelegen.

Als je nooit de zee gezien had en er zou iemand komen die je er een beschrijving van gaf, zou je je er alleen maar een voorstelling van kunnen maken, maar het idee dat je er dan van had zou de werkelijkheid niet op je overbrengen. Op een dergelijke manier probeer je, terwijl je beperkt, begrensd en geconditioneerd bent, je het onmetelijke, het onbeschrijflijke voor te stellen. Zoals een gevangene die naar vrijheid hunkert zich de verrukking van de vrijheid gaat voorstellen en die gaat verheerlijken, maar niet de muren afbreekt die hem gevangen houden, zo speelt de mens achter de tralies van zijn beperktheid met het idee van God, van het werkelijke.

Door te zien wat dom, onintelligent en ondoordacht is, door je ervan bewust te zijn wat onwaar is, kun je, als je je

daar de moeite voor geeft, op eigen kracht ontdekken wat waar is. Ik val niemand aan, geen enkele vereniging of godsdienst. Voor mij zijn alle georganiseerde godsdiensten compleet onwaar. Ze brengen, zoals ik het zie, de mens niet in vervulling door het eeuwige. Integendeel, ze staan hem daarbij in de weg.

Praat niet wat ik zeg alleen maar na. Het zal pas waardevol voor je zijn als je zelf tot je eigen conclusie komt, onafhankelijk van wat ik zeg of van wat anderen zeggen. En ik zou je willen vragen mijn ideeën te onderzoeken zonder ze te vergelijken met iets wat je gehoord of gelezen hebt, want je zult de wezenlijke waarde van dat wat ik zeg niet ontdekken door het met iets te vergelijken. Ik neem aan dat je te weten wilt komen wat ik als de belemmeringen zie die in de mens het hebben van een volledig inzicht in het leven in de weg staan, maar als je gaat vergelijken zul je alleen maar het ene idee tegenover het andere stellen en dan een keuze maken op grond van je eigen vooroordelen en dat maakt het inzicht in de wezenlijke waarde onmogelijk.

Dus, als je inzicht wilt krijgen, vergelijk dan niet, maar onderzoek de betekenis van de ideeën die ik je voorleg. Als je er vooraf al een oordeel over hebt, maak je een serieus onderzoek onmogelijk.

Ik leg hier zo de nadruk op, omdat ik je wil laten zien hoe belangrijk het is. Jullie komen naar me luisteren met een achtergrond van hindoeïsme, boeddhisme, theosofie of christendom en je zit vol met ideeën. Die achtergrond belet je zuiver te denken en in je reactie op het conflict dat ontstaat, worden je vroegere ideeën je toevluchtsoord, waar je op terug valt, terwijl je als je wat ik zeg op een zakelijke manier en zonder vooringenomenheid onderzoekt, je zelf de wezenlijke waarde ervan zult ontdekken.

Ik wil niet dat jullie mijn ideeën maken tot iets waar je gezag aan toekent, ik wil dat je wat ik zeg vrijelijk

onderzoekt, dat je het bekritiseert, dat je er vraagtekens bij plaatst, dat je het betwijfelt. Om dat op een intelligente manier te kunnen doen, moet je niet gehecht zijn aan het een of andere idee. Gehechtheden zijn niets anders dan gevestigde belangen. Je hebt je overgeleverd aan je familie, je priester, je vereniging. Die maken het je allemaal onmogelijk helder te denken.

Er zijn boeken vol met theorieën over het geestelijke leven en de waarheid. Ik heb geen enkele filosofie bestudeerd, niet die van jullie en niet die van anderen; alle filosofieën zijn theorieën, die al dan niet waar kunnen zijn. Ik ben nooit geïnteresseerd geweest, en dat ben ik nog steeds niet, in onverschillig welke theorie, of het nu die van het hindoeïsme, het boeddhisme het christendom of de theosofie was. Theorieën zijn patronen die door de menselijke geest gevolgd worden en waar een patroon gevolg wordt is geen intelligentie. Theorieën zijn waardeloos voor iemand die echt leeft, al kunnen ze uitstekend geschikt zijn voor iemand die dat niet doet. Voor iemand die klaarwakker is, iemand die nadenkt, iemand in wie het leven trilt, iemand die lijdt, voor zo iemand zijn jullie boeken en theorieën over de toekomstige bestemming van de mens, over zijn leven na de dood, volslagen waardeloos.

Hersengymnastiek heeft zijn nut; als training voor de geest kunnen we discussiëren, van de vroege ochtend tot de late avond, over de oorzaak van alles en over het leven. Maar hoe zal dat je problemen oplossen? Hoe zal het je verlossen uit de slavernij waarin je leeft? Je zult je problemen niet oplossen door je toevlucht te nemen tot filosofische discussies, al kunnen die heel onderhoudend zijn, maar door inzicht te krijgen in de schijnbeelden van het ogenblik en ze daardoor in iets anders om te zetten.

Ik heb gekeken naar hoe de mens leeft, niet naar zijn theorieën. Ik heb gezien hoe hij aangesloten is bij tal van

organisaties en godsdiensten, hoe hij verschillende vormen van geloof en hoop koestert. Door te kijken, waar te nemen en te lijden ben ik tot bepaalde conclusies gekomen, die ik jullie zal voorleggen.

Het zijn geen theorieën uit een boek, ze zijn het product van doodgewone alledaagse menselijke ervaringen. Ik zet de ene theorie niet af tegen de andere, zodat je denken zich in de tegenstelling kan verlustigen en verdeeldheid en conflicten kan oproepen. Ik ben geen vertolker of tussenpersoon, integendeel, mijn enige wens is je in de spiegel die jezelf bent de oorzaak van de conflicten te laten zien, zodat je door zuiver waar te nemen, door helder te denken, zelf de verrukking van de levende waarheid kunt ontdekken en daardoor vrij en gelukkig kunt worden.

Daarom kun je, als je dat wat ik zeg wilt begrijpen, niet vol theorieën zitten. Ik weet dat jullie je leven hebben ingericht op basis van theorieën, wat een van de oorzaken van het conflict is. Je hele leven is gebaseerd op wat een ander heeft gezegd, op wat de Boeddha of de Christus heeft gezegd. Als levend mens heb je je eigen inzicht uitgeschakeld door je aan te passen, door de voorschriften van een ander te volgen.

Wat je verteerde, heeft je gebroken.

Als je een ander vereert roep je het waanidee op van een ander 'ik ben'. Het gevoel van verering op zich is heel natuurlijk en mooi, het kent geen onderscheid. Verering is iets natuurlijks als het vrij blijft van de complicatie van 'de ander'. Als je een ander vereert, maak je onderscheid, wat sympathieën en antipathieën inhoudt. Het onnatuurlijke ervan ligt in het opkijken tegen de een en neerkijken op de ander. Verering maakt het nodig dat je de ander als de mindere kunt zien. Bij inzicht is er geen meerdere of mindere, omdat je zelf heel bent. Je hebt door je inzicht dat

eeuwige wezenlijke, het leven, gevonden en daardoor is er in je bewustzijn helemaal geen 'ander'.

Hoofdstuk 9

Leven en dood zijn aan elkaar gelijk.

Vereer niet de doden van gisteren, maar de levenden van vandaag.

Wie in de geest op zoek is naar de waarheid, die onsterfelijkheid garandeert en waarin geen begin is en geen einde, die moet vrij zijn van het idee van tijd en van bereiken, want het voorbijgaande is het eeuwige en het nu omvat het leven in zijn totaliteit.

De dood bestaat alleen als herinneringen voortduren en herinneringen zijn niet meer dan het product van hunkeringen en verlangens. Voor iemand die vrij is van verlangens bestaat er geen dood, geen begin en geen einde, geen pad van liefde en geen pad van leed. Als je een tegengestelde nastreeft, wek je weerstand. Als je angstig bent probeer je moedig te zijn, maar de angst blijft je achtervolgen, omdat je alleen maar van het een naar het ander vlucht. Maar als je je daarentegen bevrijdt van de angst, en dat is het verlangen, ken je geen moed en geen angst. En de manier om dat te doen, zeg ik, is je bewust worden, aandachtig zijn, niet proberen moed te verzamelen, maar jezelf bevrijden van het hebben van een beweegreden voor wat je doet.

Als je dit begrijpt, zul je zien dat de tijd als verleden en toekomst heeft opgehouden en dat het verdriet van de dood heeft plaatsgemaakt voor het zich steeds vernieuwende leven. Neem bijvoorbeeld wat er met veel mensen gebeurt als ze beheerst worden door het verdriet van de dood. Iemand van wie je houdt gaat dood en ze vertellen je, of je leest het, dat er een leven na de dood is, dat de persoon van wie je houdt in een andere wereld verder leeft en dat je in de toekomst weer met hem of haar samen zult zijn. Je intense verlangen om de dood te begrijpen wordt door die

verklaring gegrepen en tevredengesteld, maar als je echt goed nadenkt, zul je beseffen dat je het probleem van de dood niet hebt opgelost, maar het alleen maar naar de toekomst hebt verschoven. Waar dat idee van vereenzelviging, van een zijn heerst, daar is de dood aanwezig. De dood is niets anders dan je bewust zijn van je eigen alleen zijn, je eigen leegheid, je eigen eenzaamheid en enkel als je helemaal bevrijd bent van jezelf, van je eigen bewustzijn, je individualiteit, is de dood er niet meer, want dan is er evenmin een zijn als van elkaar gescheiden zijn.

Als je geest zich in beslag laat nemen door verklaringen, in plaats van te gaan zoeken, zul je misschien voldoening voelen, maar je rust zal niet lang duren. Er kan pas sprake zijn van rijkdom van geest, innerlijke rust en een gevoel van psychische heelheid, als je inzicht hebt en inzicht kun je niet krijgen door verklaringen, maar alleen door zelf elke gebeurtenis, iedere dagelijkse reactie, te begrijpen.

Ik zeg dat onsterfelijkheid een realiteit is, dat de eeuwigheid een feit is, omdat ik ervan vervuld ben, maar een beperkte geest kan ze niet bevatten. Houd je hier dus niet mee bezig, maar doe dat liever met het nu, waarin je leeft, met de conflicten, de wreedheid en het leed van wat er dagelijks voorvalt.

Als je ermee begint je denken en voelen vrij te maken van die beperktheid, van dat waanidee, van die bedroevende gevangenschap van vele eeuwen, zul je zelf kennismaken met die onaantastbare eeuwigheid die het leven, God, de waarheid is. Leef daarom intens in het nu, want de eeuwigheid is alleen in het nu te vinden. Onsterfelijkheid is niet iets in een verre toekomst en bezorgdheid over je persoonlijke bestemming is een nutteloze inspanning. Alleen in het nu kun je het alles omvattende inzicht hebben dat de hoogste intelligentie is.

Eigenlijk bestaat er voor mij geen dood, omdat geboorte en dood een en hetzelfde zijn voor iemand die vervuld is van het eeuwige dat leven is. Maar wanneer je er als individuele mens aan vasthoudt je van jezelf bewust te zijn als een op zichzelf staand wezen, dan zijn geboorte en dood er. Daarom zal de individuele mens die in de illusie leeft op zichzelf te staan, vanuit het standpunt van dat waanidee vragen:”Zal ik mijn leven met de doden delen, zal ik in contact met hen staan, zal het nuttig zijn de toestand na de dood te onderzoeken, om iets toe te kunnen voegen aan de kennis waarover de mens beschikt?” Als je de dood bekijkt vanuit het verlangen dat het individuele, het op zichzelf staan, het ikbesef, zal blijven duren, dan zal het verdriet toeslaan. Jullie vragen onophoudelijk: ”Zal ik op een ander vlak blijven bestaan, als ik sterf? Zal ik weer terugkomen?” Die vragen worden je ingegeven door de wens dat je ‘zelf’, met zijn eigen identiteit, in de tijd zal voortbestaan.

Maar voor mij is dat op zichzelf staan, dat besef van een ‘zelf’, een waanidee en als dat waanidee ontmaskerd wordt openbaart zich het eeuwige, het leven in zijn totaliteit. Dan is er geen sprake van geboorte en dood. Als iemand tegen je zegt dat je zult leven na de dood, geeft dat je een ogenblik van voldoening, van hoop, het geeft je een prettig gevoel. Maar het zal je geen inzicht geven. Het zal je niet het oneindige laten zien. Vervuld zijn van het eeuwige, bevrijd zijn van het in de tijd voortbestaan van het ego, het ‘zelf’, dat is onsterfelijkheid, niet het schijnbare doorgaan van het ikbesef, van het persoonlijke, maar de onsterfelijkheid van een leven dat al het persoonlijke ver te boven gaat.

Dat leven is te allen tijde in alles aanwezig, het is niet zo dat het ontstaat als gevolg van de vooruitgang, de evolutie of het verstrijken van tijd. Hoe meer je je verdiept in de dood en in het hiernamaals, in wedergeboorte of in opgaan in het niets, des te minder treed je het leven tegemoet, dat

zich altijd in het nu afspeelt. Zolang je het inzicht in het nu voor je uit schuift, zul je nooit begrijpen wat daar nog achter ligt. Als je dit begrijpt ligt er niets achter.

Er is me gevraagd: “Zou het niet beter zijn het streven naar bevrijding uit te stellen, tot we in een volgende wereld zijn, waar de bevrijding misschien makkelijker binnen bereik ligt?”, en ondertussen maar lijden! “Deze wereld is een ramp en haar verlaten is gelukkig zijn”, ik weet zeker dat velen van jullie dat geloven. Je wilt je niet hier en nu inspannen, dat wil je uitstellen tot ergens in de toekomst. Je wilt je niet volledig bewust worden van alles, omdat bewustheid pijn betekent en verantwoordelijkheid, daarom wil je liever een ander nadoen, vereren en gebruiken. Dat geeft je een gevoel van voldoening, voortduren. Als je je bewust bent van jezelf, span je je in. Ik praat over je inspannen, niet over andere niveaus van leven of een andere wereld dan deze. Wat is de waarde van onderzoek naar hogere niveaus van leven, naar hogere vormen van bewustzijn? Word je bewust van deze wereld, want in deze wereld lijdt je, deze wereld wordt gekenmerkt door vergankelijkheid en die vergankelijkheid zal er zijn zolang er ikbesef is. Je kunt het je bewustzijn van deze wereld niet naar een ander niveau overbrengen, in de verwachting dat het dan een hoger bewustzijn zal worden. Bewustzijn is bewustzijn, waar het ook is, het kent geen hoog of laag. Alleen in het nu is het hele universum aanwezig. Het hele universum zetelt in die vonk van heelheid, die aanwezig is in elk van ons en het vervuld worden van die heelheid bevrijdt de mens van al zijn verdriet, van al de tegengestelden en van het idee van een dualiteit.

Je verlangens brengen verdeeldheid in je denken, waardoor ze verzet wekken, het besef van een ‘ik’, dat geboorte en dood kent. Daardoor ontstaan er vragen over wat er hierna komt, wat niets anders dan dodenverering is. Uit die verdeeldheid en dat verzet ontwikkeld zich het idee

van zelfdiscipline, zelfbeheersing, krachtsinspanning, wat de illusie alleen nog maar bevordert en versterkt. Daarom zeg ik dat alles wat je door zelfdiscipline bereikt uiterst misleidend is, omdat het uit verdeeldheid en verzet is voortgekomen. Als je over de nodige intelligentie beschikt, zul je beseffen dat zelfdiscipline alleen maar een vorm van aanpassing is. Ze leidt tot niets, ze heeft geen levengevende kracht in zich.

Het streven naar een ‘hoger zelf’ is dus fundamenteel onjuist. Heel het eeuwige, en dat is de verrukking van het leven, is vervat in het nu. Dat ‘nu’ is niet een vast tijdstip, het wisselt voortdurend, het vernieuwt zich aldoor, zoals de snelle waterstromen. Dat eeuwige ‘nu’ is onsterfelijkheid en leven in de verrukking ervan is niet het product van inspanningen, maar van inzien wat onvervreemdbaar juist handelen is. Dat inzicht krijg je alleen als je het leven benadert met heel je wezen, dat wil zeggen zonder de verdeeldheid in wat je denkt en voelt.

Ik gebruik het woord ‘vernieuwen’ om aan te geven dat er evenmin een begin als een einde is. Iets dat zich steeds vernieuwt, wat steeds flexibel is, is het leven zelf. Iets wat steeds een nieuwe gedaante aanneemt, is onsterfelijkheid, is eeuwigheid. Ik probeer het onbeschrijflijke te beschrijven en je zult het nooit begrijpen als je probeert het over te nemen. Onsterfelijkheid, tot werkelijkheid geworden onvergankelijkheid, is niet iets statisch, is geen doel en geen conclusie; het is de geconcentreerde essentie van het leven zelf, die energie is. Energie kun je niet zien als een doel. Je ziet het als een doel, omdat je dat doel wilt bereiken; je wilt het veroveren, om de voldoening te hebben dat je vorderingen hebt gemaakt. Om die reden heb ik steeds gezegd dat iets bereiken onmogelijk is omdat wat je bereikt hebt je te gronde richt. Als je een doel nastreeft en het probeert vast te houden is dat funest voor de geest die zich probeert te bevrijden.

Ik zeg je dat er in het nu een levende werkelijkheid is, een steeds veranderende, zich steeds vernieuwende werkelijkheid, die God is, of de waarheid, of hoe je haar ook noemt.

Doordat je aanhoudend bezig bent je aan te passen, je te beheersen en sommige van je neigingen te onderdrukken, blijft wat je doet onaf, wat leidt tot gehechtheid in de vorm van herinneringen en het verlangen wekt dat je als individueel persoon zult voortbestaan in de tijd. Waar het om gaat is niet dat je over het hiernamaals nadenkt, maar dat je intens en volledig in het nu leeft. Dat leven kenmerkt zich door diepgaand denken en voelen, vrij van angst.

Wat zoek je eigenlijk? Je zoekt God, in wie je een einde aan de ongelijkheid hoopt te vinden, in wie je denkt dat allen een zijn, weer zo’n illusie, weer zo’n verstandelijk idee. Maar er is een ander besef mogelijk en dat is niet dat allen een zijn, maar dat er alleen het ene is. Dan vervalt dus het onderscheid, wat iets anders is dan dat alles aan elkaar gelijk zou zijn. Je klampt je met grote toewijding vast aan de ene aan wie je gehecht bent, maar je vertrapt de velen en misbruikt ze. Je denkt door de hoop op reïncarnatie de wreedheid van het onderscheid en de ongelijkheid weg te nemen. Zelfs duizend jaren zullen niet genoeg zijn om je begrip bij te brengen als je het nu niet begrijpt. Als wat jullie zijn, je onwetendheid, niet in het nu wordt opgeheven, zal er over duizend jaar nog steeds onwetendheid zijn.

Niet de tijd zal je het begrip brengen, maar de levendigheid van geest waarmee je in het nu tot inzicht komt. Het is niet mogelijk levendig van geest te zijn als je belast bent met het begrip tijd. Tijd bestaat als het je aan inzicht ontbreekt. Maar ik heb het over de waarheid waarin tijd niet bestaat en om inzicht te hebben in die waarheid moet je intens bewust in het nu leven, vrij van elke beweegreden en van iedere vorm van geloof.

Dus als je me keer op keer vraagt of ik al dan niet in reïncarnatie geloof, of er al dan niet iets van het persoonlijke doorgaat na de dood, dan zeg ik je dat je het ene moment op zoek bent naar het eeuwige, waarin geen spoor van het persoonlijke is, terwijl je een ogenblik later de kern van zelfzuchtigheid wilt laten voortbestaan. Je kunt die twee niet combineren, je kunt niet tegelijkertijd gebonden en vrij zijn.

Je bent een samenstel van nationale, maatschappelijke, door de familie bepaalde en strikt persoonlijke verlangens en tradities en je kunt door al die vooroordelen niet uitmaken wat je zelf denkt. Je wordt voortdurend door al die dingen beïnvloed en je moet daar helemaal vrij van zijn om van de volheid van het leven vervuld te kunnen worden, want het geluk van de waarheid kun je alleen vinden door alleen te zijn. Begrijp vooral goed in welke betekenis ik het woord ‘vrij’ gebruik, ik bedoel niet je met geweld ergens los van maken, dat maakt je niet vrij, net zo min als het je meester maken van een nieuw idee dat doet. Iets waar jij je meester van hebt gemaakt, zal zich altijd meester maken van jou. Als jij je meester hebt gemaakt van een idee, word je de slaaf van dat idee, je bent er niet vrij van, je hebt het niet doordacht, je bent er niet in doorgedrongen. Vrijheid is de concentratie van het leven in al zijn volheid, het is niet een bundeling van ideeën, maar een concentratie van energie, waarin het verval, dat door het ikbesef wordt veroorzaakt, heeft opgehouden. Wil je vrij zijn, dan moet je je volledig bewust zijn van jezelf en door dat vuur van zelfbewustzijn, door die kracht van het alleen zijn, zul je vervuld worden van dat leven dat niets insluit en niets uitsluit, waarin het idee van een zijn en op zichzelf staan totaal ontbreekt, waarin geen onderscheid bestaat en dus ook geen verzet. Dat leven is eeuwigheid, wat iets anders is dan een punt dat zich langs een rechte lijn eindeloos uitstrekt. Eeuwigheid is niet een eindeloos opklimmen langs

kale hoogten, wat een prestatie is die je toch steeds met lege handen achterlaat. Eeuwigheid is als het verstand en het gevoel in volmaakte harmonie zijn, als het denken zich met diep gevoel volledig bewust is van alle dingen en als het verlangen totaal heeft opgehouden.

Het eeuwige is de diepgaande bezinning op het nu. Als je inzicht in het nu kunt hebben, in alles wat het betekent, in al zijn rijkdom, in al wat het omvat, dan heb je inzicht in alles wat tijd is en ben je daarmee aan de tijd ontstegen. Dat is niet zomaar een door het verstand opgebouwde theorie, je moet het ontdekken door het voortdurend in praktijk te brengen door scherp waar te nemen en je bewust te zijn van alles. Wil je die wijsheid hebben die groter is dan elk geloof en die het enige is waarmee je staande kunt blijven in het tumult van strijd, leed en pijn, dan moet je je innerlijk losmaken van het idee van iets bereiken, bereiken in de zin van in bezit krijgen, te pakken krijgen, tot een goed einde brengen. Als je vrij bent van het idee van iets bereiken, beschik je over de soepelheid van geest die van essentieel belang is voor het ontdekken van de waarheid.

Wie hangt aan het verleden en aan de toekomst en het heeft opgegeven zich, bevrijd van de drang van beweegredenen, in te zetten in het nu, die zal leed oogsten. Als je verstand en je gevoel het idee hebben losgelaten dat vooruitgang een kwestie van tijd is, een idee dat alleen maar kan betekenen dat het ‘zelf’ blijft doorgaan en een sterkere identiteit krijgt, dan zullen al je inspanningen zich concentreren op het nu. Die inspanningen worden intenser als je je bewust wordt van de oorzaak van het lijden, het ‘zelf’, het ego, en probeert die in het nu weg te nemen. Je inspanningen zijn verkeerd gericht als ze teruggrijpen op het verleden of hoopvol naar de toekomst reiken. Ze zouden er juist op geconcentreerd moeten zijn je een volledig inzicht te geven in de betekenis van elke activiteit die zich

in het nu voordoet. Maar om dat soort inspanningen met eeuwigheidswaarde mogelijk te maken, heb je wijsheid nodig, wat niet een verstandelijke prestatie is, niet berust op kennis uit boeken, maar het vermogen is om bevrijd van zowel het verleden als de toekomst inzicht te hebben in iedere gebeurtenis, in zijn volle betekenis in het nu.

Het toppunt van energie is verlichting.

Hoofdstuk 10

Opoffering en zelfverloochening vind je alleen bij hen die zich de ware zelfontplooiing ontzeggen.

Sommige mensen beweren dat de waarheid waar ik het over heb alleen te vinden is door zelfverloochening en eenzaamheid, door volledig afstand te doen van de wereld en je terug te trekken in de afzondering van een klooster of de stilte van een bos. In India komt het nog voor dat sommige zich vaak terugtrekken in de wildernis, ver van de conflicten, het tumult en de wedijver van de wereld om daar te proberen op te gaan in meditatie.

Je hoeft je niet terug te trekken in een klooster; je hoeft niet de bossen in te gaan om de waarheid te vinden; ik zeg je, wat voor werk je ook doet, waar je ook bent, door flexibel te zijn, door inzicht te hebben, door strijd, zul je op die plek dat wat eeuwig is kunnen vinden. Wil je inzicht hebben in het leven, in de waarheid, of hoe je die levende werkelijkheid ook wilt noemen, dan kun je je verantwoordelijkheden niet ontlopen; je moet ze op een nieuwe manier begrijpen, zodat ze je niet langer aan banden leggen. Door dat inzicht zul je kunnen onderscheiden wat het ware is. Door voortdurend waar te nemen, zonder beweegredenen, zonder je naar een ideaal te richten, zonder ergens voor te willen vluchten, maak je de geest levendig en soepel.

Waarom wil je een offer brengen? Waarom wil je jezelf verloochenen? Waarom wil je iets opgeven waar je op gesteld bent? Als je iets opgeeft dat je dierbaar is, wordt dat opoffering of zelfverloochening genoemd. Maar als alles je dierbaar is, en alles is het leven, dan is er geen sprake van opoffering of zelfverloochening. Als je een offer brengt uit liefde of angst is dat een beperking, maar als je inzicht hebt is er geen beperking. Zelfverloochening bestaat niet voor je als je inzicht hebt en je hart vol liefde is. Als iemand,

omdat hij veel ervaren heeft, in staat is inzicht te hebben, terwijl zijn hart vervuld is van liefde voor het leven, dan bestaat er voor hem of haar geen zelfverloochening. Dat geldt ook voor iemand die een helder beeld heeft van het eeuwige, want dat stelt hem in staat het essentiële van het niet essentiële te onderscheiden. Je wilt weten wat je terugkrijgt voor iets dat je opgeeft. Je wilt, met andere woorden, een waarborg, in ruil voor je opoffering, voor je zelfverloochening. Ik praat helemaal niet over opoffering, dat is alleen maar weer zo'n waanidee. Als je inzicht hebt, is er geen sprake meer van zelfverloochening, omdat iets wat geen wezenlijke waarde heeft dan vanzelf zijn betekenis verliest en verdwijnt; je spant je er niet meer voor in je op te offeren of afstand van iets te doen.

Zoals het nu is geef je iets op om er des te meer voor terug te krijgen. Je zegt: " Rijk zijn botst met een spirituele manier van leven, daarom moet ik afstand doen van mijn rijkdom." En die rijkdom kan ook macht zijn, een goede positie, gezag, een plezierig leventje enz. Dus word je een asceet. Dat is alleen maar het andere uiterste van wat je verlangde, daarom heeft het hetzelfde hebzuchtige karakter.

Een asceet doet afstand van de wereld zonder er inzicht in te hebben, daarop berust zijn zelfverloochening. Wat jullie vereerd hebben is de zelfverloochening, niet het inzicht.

Je wilt dat iemand je een voorbeeld geeft, dat je kunt volgen en dat voorbeeld, waarvan je gelooft dat het van essentieel belang voor je is, word je geestelijke richtsnoer. Dat getuigt niet van intelligentie, het maakt intelligentie, ware scheppingskracht, onmogelijk; en toch zijn al jullie religieuze en ethische systemen gebaseerd op navolging en opoffering. Ik zeg je dat je nooit inzicht kunt hebben zolang je het een of andere spirituele of ethische systeem volgt. Zolang je innerlijk de slaaf bent van je bezitsdrang kun je er

onmogelijk inzicht in hebben wat de juiste waarden zijn. Word je ervan bewust dat je denken en voelen op die manier aan banden wordt gelegd.

Intelligentie is iets heel anders dan afstand doen zonder inzicht te hebben, wat het idee van zelfverloochening is waaronder de meeste mensen gebukt gaan. Zelfverloochening herbergt geen inzicht, maar een leegte, een vacuüm, iets wat alleen maar tot conflicten leidt.

Ik vertel jullie, bijvoorbeeld, dat ceremonieën onbelangrijk zijn. Voor mij zijn ze onbelangrijk, erger nog, ze zijn onwaarachtig, want waar onwaarachtigheid heerst, daar duiken ceremonieën op. Stel nu dat je ze opgeeft, bedenk, ik vraag je niet om wat dan ook op te geven, dan zal er, als je er afstand van doet, vanzelf een leegte, een vacuüm, een ‘niets’ ontstaan in je denken en voelen, die erop getraind zijn te volgen, het gezag te eerbiedigen en naar een beloning te streven. Terwijl daarentegen als je je gaat afvragen of alles wat mensen doen werkelijk van waarde is en als je de maatstaven van het gezag niet zomaar overneemt, je zelf zult gaan ontdekken wat de betekenis is van ceremonieën of van het hiernamaals, of van de conflicten waar bezitsdrang toe leidt. Doordat je denken en voelen er eeuwenlang op getraind zijn een voorbeeld te volgen en ernaar te streven iets te bemachtigen, heb je geen inzicht in de juiste waarden. De waarheid vraagt geen opoffering, maar inzicht.

Hoofdstuk 11

Ik spreek over als niets zijn, over niet delen en niet geven.

Sommige proberen zich te verliezen in religiositeit, ze gaan de inspanningen van het leven uit de weg door zich te wijden aan het voorwerp van hun verering, door dienstbaarheid, door goede werken en door veel geleerdheid. Dat is toch een vlucht, nietwaar?

Wat je ook doet, je kunt jezelf niet vergeten. Je kunt je eenzaamheid verbergen, je kunt misschien jezelf voor de gek houden, maar die eenzaamheid zal blijven bestaan tot je haar onder ogen hebt gezien. Je kunt er niet voor weglopen, je kunt je niet ergens in verliezen, niet in geven en niet in delen. Waarom geef je? Omdat je iets bezit, jij bent de meerdere, jij hebt iets weg te geven. Als je iets weggeeft, moet je het eerst in bezit hebben gekregen. Waarom zou je iets in bezit hebben? Als je iets weg te geven hebt, of dat nu een idee, geld of genegenheid is, maak je van de ontvanger de zwakkere, het is gewoon uitbuiting.

Wees op je hoede voor mensen die het er aldoor over hebben dat ze anderen willen helpen, want waarschijnlijk willen ze alleen maar hun eigen persoonlijke hebbelijkheden of liefhebberijen botvieren. Heeft een bloem, als ze haar geur verspreidt, het idee iedereen te willen helpen? Denkt het licht, als het schijnt, dat het de mens helpt of dat het er is om het duister te verdrijven? Alleen iemand die vervuld is van ikbesef, van egoïsme, heeft het erover dat hij anderen wil helpen.

Als je daarentegen op de goede manier leeft, onbelemmerd en vrij, zul je spontaan zijn en ongedwongen handelen.

Gevoelsmatig streef je naar macht, naar bevrediging en troost. Daarom wil je of op basis van jouw ideeën een ander gebruiken, of je wilt, omdat bepaalde ideeën jou wel

aanstaan, je door een ander laten gebruiken, laten helpen. Niemand anders dan jijzelf kan je verlossen van je armzalige reacties, niemand anders dan jijzelf kan je bevrijden van je innerlijke eenzaamheid en van het najagen van inhoudsloze futiliteiten.

Om werkelijk te kunnen helpen, met inzicht, moet je de behoefte om hulp bij anderen te zoeken achter je gelaten hebben. Je kunt gemakkelijk in een toestand raken waarin je altijd bezig moet zijn. Ik heb gehoord dat sommige mensen alleen gelukkig zijn als ze werken. Een vriend van me vertelde me op een keer dat alle leden van zijn vereniging aan het werk waren gezet en zo eindelijk een manier gevonden hadden om hun energie te spuien. Waarom wil je iets veranderen aan de leefomstandigheden of het denken van anderen? Is het omdat jij de waarheid hebt gevonden, omdat jij tot dat inzicht bent gekomen dat je het recht geeft vanuit jezelf en niet op gezag van anderen over de waarheid te spreken? Of is het omdat je jezelf wilt vergeten, omdat je je wilt onttrekken aan een kritisch onderzoek door je in je werk te verliezen? Je zult die vragen zelf moeten beantwoorden.

Er is mij dikwijls voorgehouden dat wat ik zeg afbrekend is en de mensen niet helpt, dat er maar enkele zijn die het kunnen begrijpen en dat het daarom voor de grote massa geen waarde heeft. Die bezorgdheid voor de velen is, zoals ik het zie, het ontwijken van je eigen verdriet en conflicten, want als je inzicht hebt in je eigen verdriet, in wat je bang maakt en in wat je blij maakt, dan verdwijnt het idee dat je anders bent dan die vele anderen. Maar als je begint met de behoefte aan inzicht in de ellende en de conflicten van je leven, die ook de ellende en de conflicten van de wereld zijn, dan zul je beseffen dat wat ik zeg van toepassing is op alle omstandigheden van het leven.

Je helpt een ander niet door hem in een grotere kerker onder te brengen, in een andere organisatie, met ruimere

ideeën, maar door hem te laten beseffen dat de waarheid, het al, de totaliteit van het leven in hemzelf gelegen is.

Als je wat ik zeg op jezelf toepast, zul je door het inzicht dat je krijgt vanzelf een andere toestand van leven doen ontstaan, de juiste visie op beschaving en menselijk gedrag.

Ik spreek over als niets zijn, over niet delen en niet geven. Als je dat niet begrijpt, is alles wat ik heb gezegd aan je voorbij gegaan. Heel jullie idee van vooruitgang komt neer op streven naar bezit, groter en groter worden, vergaren, opeenstapelen. Daardoor is er hoger en lager, geven en delen. Omdat je meer hebt dan iemand anders, deel je, geef je. Niet dat je niet zou moeten geven of niet zou moeten delen, maar het idee van geven en delen omdat jij iets bezit is alsof ik je eerst zou gebruiken om geld in mijn bezit te krijgen en dat met je zou gaan delen.

Dienen is iets heel natuurlijks, het is heel belangrijk, het is heel mooi, maar dienen zonder inzicht te hebben, met het verlangen jouw specifieke manier van denken aan anderen op te dringen, is louter bemoeizucht.

Als je leeft met inzicht, zul je dienen. Als je alleen maar werkt, leef je niet. Als je op de goede manier leeft, dien je en doordat jullie niet op de goede manier leven, rijzen al deze vragen.

Hoofdstuk 12

Verdeel het leven niet in het geestelijke en het materiële

Ik doe niet meer aan genezingen, omdat ik het denken en voelen wil genezen.

Als voorspoed en gezondheid je voortdurend bezig houden, zullen die vanzelf je deel zijn. Daar is niets mysterieus aan, wat je wilt hebben krijg je. Doordat de mens op voorspoed uit is en heel veel dingen wil bezitten, worden er in deze wereld oorlogen gevoerd. Je bent zo vaderlandslievend dat je bereid bent iedereen te doden die je voorspoed in de weg staat, dus zijn er oorlogen en beperkingen opleggende grenzen.

Als het je enige interesse in het leven is om voorspoed te hebben, om het gemakkelijk te hebben, rijk te zijn en goed in je vlees te zitten, dan zul je voortdurend op deze dingen uit zijn. Ik keur ze niet af, het is jullie zaak. Maar ik zeg je dat ze je geen inzicht zullen geven. Voorspoed impliceert zelfzuchtigheid, onderscheid van klassen en standen, en kan je dus niet dat blijvende inzicht geven. Door alleen maar op gezondheid en overvloed uit te zijn zul je geen inzicht krijgen in dat wat eeuwig is. Gezondheid en voorspoed zijn vergankelijk. Je moet gezond zijn, dat spreekt vanzelf, maar gezondheid staat niet op de eerste plaats. Als iemand intens verdrietig is, heeft hij geen aandacht voor gezondheid en voorspoed. Je kunt hem rijkdommen geven, je kunt hem gezond maken, maar als zijn denken en voelen in heftige beroering zijn, rusteloos en steeds op zoek, komt het hem allemaal als waardeloos voor. De in aanleg aanwezige rijkdom van het leven is er niet in te vinden en mijn wens is jullie te helpen zicht te krijgen op het essentiële In het streven naar het essentiële vind je rust en die rust leidt tot een voorspoed die niet ten koste van anderen gaat.

Ik heb ook genezingen gedaan. Ik doe dat nu niet meer, omdat ik, als ik dat zo mag zeggen, het denken en voelen wil genezen. De kracht die schrijnende wonden geneest is dezelfde kracht die het denken en voelen beter maakt en ik probeer dat te doen. Ik wil je helpen tot die natuurlijke helderheid van denken en voelen te komen die een waarborg is voor het vrij zijn van alle angst, voor een harmonieus leven.

Hoofdstuk 13

Wees zeker van jezelf, dan heb je geen godsdienst en geen geloof nodig.

Het begrip verdraagzaamheid is louter een product van het verstand.

Jullie zijn niet warm en niet koud, maar lauw en onverschillig. Je hebt je leven op een verstandelijke leest geschoeid en je hebt het vermogen om te leven verloren, met het gevolg dat je intellect en je theorieën je te gronde richten. Je vindt jezelf tolerant, omdat je wat ik zeg in een verstandelijke vorm kunt gieten en het daarmee onschadelijk kunt maken, zodat je kunt blijven vasthouden aan je futiliteiten en je kunt blijven streven naar macht en naar al de waandenkbeelden die je er op na houdt. Je moet voor of tegen die dingen zijn. Doordat je een spel speelt met het leven, denk je dat de waarheid eindeloos veel kanten heeft en hemel je de verdraagzaamheid op.

Het begrip verdraagzaamheid is alleen maar een bedenksel van het verstand, om het conflict te verbergen dat ontstaat uit de kunstmatige tegenstelling tussen ‘dat van jou’ en ‘dat van mij’.

Als je een ander vereert en bewondert, beland je in de onnozelheid. Je komt niet tot broederschap door een ander te vereren, want alleen al het begrip ‘een ander’ is een teken van verdeeldheid. Alleen als je inziet dat je helemaal op jezelf bent aangewezen, dat je door eigen inspanningen de heelheid moet zien te vinden, alleen dan kun je broederschap, in de ware zin van het woord, tot stand brengen. Dan reken je af met de verdeeldheid van de godsdiensten, geloofsovertuigingen, dogma’s, verenigingen en organisaties.

Veel mensen willen ertoe aangespoord worden broederlijke gevoelens te koesteren. Maar dat is geen echte

broederschap. Neem de aansporing weg en je blijft wreed en zelfzuchtig, dat wil zeggen, je valt terug op je natuurlijke verlangens. Uit angst, onder druk van buitenaf, leg je jezelf de nodige discipline op; en als die angst, die dwang van buitenaf verdwijnt, ben je nog even grof en wreed en blijkt heel je gedisciplineerdheid waardeloos te zijn geweest. Dat soort gedisciplineerdheid kweekt geen broederschap, integendeel, ze leidt tot huichelarij, verdeeldheid en een vast geloof in gevestigde instellingen. Maar gedisciplineerd zijn uit de innerlijke behoefte je ervaring te begrijpen en jezelf te corrigeren leidt tot werkelijk inzicht, tot tolerantie. Broederschap komt niet tot stand onder dwang van buitenaf. Als je van genegenheid vervult bent en werkelijk inzicht hebt, is verdraagzaamheid niet nodig. Als je van iemand houdt, verdraag je hem niet, je houdt van hem, dat is alles. Dat geldt ook voor alle bedenksels van het verstand. Als je te maken hebt met echte genegenheid, vrij van elke persoonlijke gehechtheid, verdwijnt dat veel misbruikte woord ‘broederschap’. Dan hoef je je niet te organiseren om broederschap te kweken, je hoeft je niet aan te sluiten bij de een of andere vereniging, organisatie of kerk. Dan ben je een mens en dat is meer waard dan alle theorieën.

Het leven moet vrij zijn van zijn eigen uitingsvormen.

Je kunt de oceaan niet vertroebelen, want die is vrij, grenzeloos, onmetelijk.

Het leven brengt alle mogelijke vormen voort, maar zelf heeft het geen vorm.

De essentie van de waarheid is het leven, het heeft geen begin en geen einde.

Eenvoud is onuitputtelijk.

Hoofdstuk 14

Het individuele probleem is het wereldprobleem.

Een ideaal systeem, waaraan de mens gedwongen is zich te houden, is onmogelijk. Ik ben net zo min als jullie tevreden over de hedendaagse beschaving, die gebaseerd is op zelfzucht, op een geciviliseerde vorm van gezag. Overal waar door ideeën of personen spiritueel gezag wordt uitgeoefend, dwingt dat gezag de mens zich te richten naar een bepaald model en dat werkt verloedering in de hand. Overal waar een voorbeeld wordt gevolgd vind je verloedering i.p.v. vrijheid. Dat soort vormen van gezag moet volledig verdwijnen. Dat zogenaamd 'spirituele' gezag kweekt angst, leidt tot navolging en tot de vorming van godsdiensten en organisaties.

En dan is er ook het economische gezag, dat gebaseerd is op alle denkbare vormen van egoïstische belangen en naar alle kanten om zich heen grijpt.

En er is het gezag van het land, de vaderlandsliefde; je bent dan een Fransman, een Duitser, Engelsman of Amerikaan. Al die verdeeldheid loopt uit op economische en politieke oorlogen.

Dus als je denken en voelen verstrikt zijn geraakt in het web van het gezag, van de navolging, zal geen systeem, hoe ideaal ook, je ooit de vrijheid geven, de vrijheid die inzicht in de heelheid is. Je bent een mens, niet een organisatie of een land. Omdat je een mens bent, moet je in jezelf het gezag bestrijden. Je kunt in opstand komen tegen een bepaalde vorm van gezag en toch zelf gezag uitoefenen over een ander; let dus op jezelf. Wees verantwoordelijk voor jezelf, zie erachter te komen of je via je ideeën en je organisaties spiritueel gezag uitoefent. Dat is spirituele uitbuiting, wat hetzelfde is als economische uitbuiting. Ga vervolgens na, in de economische sfeer, of je werk berust op

eigenbelang, of je op bezit uit bent, of je de slaaf van het geld bent. En zie er dan ook achter te komen of je vaderlandslievend bent, of je je beperkingen laat opleggen door een bepaalde kleur op de wereldkaart.

Besef vooral dat je geen inzicht kunt hebben in de waarheid als je onmenselijk bent. Deze dingen zijn onmenselijk en zolang je er bij jezelf geen verandering in brengt kun je niet tot heelheid komen. Zie erachter te komen of je egoïstisch bent, angstig, altijd werkzaam voor je eigen belangen, voor een goed gedrag afhankelijk van aansporingen van buitenaf en bevrijd je van al die dingen. Je zult zeggen: “Ik heb iets nodig dat me aanspoort om aan het werk te gaan”, wat ook weer louter egoïsme is. Daarom leg ik er zo de nadruk op dat je je bewust wordt van jezelf, van al je angsten en van alles waar je in gelooft. Als je je daar vrij van weet te maken, zul je een bijdrage leveren aan de opbouw van een goed geordende samenleving.

We moeten niet voldaan en tevreden zijn, ook al hebben we goed te eten. Momenteel is het hele systeem van het leven erop gebaseerd dat de enkeling vecht tegen het geheel, dat wil dus zeggen op egoïsme Je legt een verkeerde nadruk op het individuele. De enkeling denkt dat hij vooruit komt door zelfontplooiing, door te vechten voor zichzelf, voor zijn bestaan, voor zijn welzijn. Het individuele kan niet tot zijn recht komen in collectieve activiteiten, het zal alleen maar een chaos veroorzaken, zoals het altijd al heeft gedaan. Je denkt dat je dichter bij het geluk zal komen door je te ontplooien, hard te werken, iets op te bouwen, terwijl het werkelijke juist nooit te vinden is aan de hand van groepsactiviteiten of verlossers, maar alleen door je eigen individuele inspanning. Als je dat inziet, zul je een ander levensplan maken.

Zoals het nu is heb je geprobeerd collectief de waarheid te vinden en je individualiteit, je zelfontplooiing, tot uitdrukking te brengen in activiteiten die alleen collectief

gedaan kunnen worden. Ik zeg dat je collectief moet werken maar individueel de waarheid moet zoeken, onafhankelijk van anderen. Als je je hele levensplan op dat idee baseert, kan er geen sprake zijn van het egoïstische en hebzuchtige uitbuiten van een ander volk en kan het zoeken van de enkeling naar het werkelijke niet worden verward met het werk van het collectief, dat alleen mogelijk is als mensen in een aantal groepen samenwerken.

Maak samen een plan, werk samen, maar zoek zelfstandig het werkelijke, dat wil zeggen, zet al de idealen opzij die je in je egoïsme hebt opgebouwd op basis van de misvatting dat je door spiritueel gezag, door de inspanningen van een ander, via de een of andere organisatie of door erediensten de waarheid kunt vinden.

Je denken is een samenstel van collectieve en individuele reacties. Je beslissingen komen voort uit reacties en om er achter te komen wat je zelf denkt, moet je weten wat alleen zijn is, moet je een licht voor jezelf worden. Natuurlijk betekent dat niet dat je een arrogante egoïst moet worden. Je moet je bevrijden van de last van je bijgelovigheid, je zelfzucht, je winstbejag, je opinies en dan zul je weten wat alleen zijn is. In de vreugde van dat alleen zijn raak je vervuld van de waarheid.

Je moet collectief werken en omdat je dat nooit gedaan hebt is het in deze wereld een chaos en heerst er een ongeremd meedogenloos egoïsme, waarbij iedereen de strijd aanbindt met een ander. Je moet dus collectief werken, maar je kunt niet collectief denken, omdat je niet via een ander de extase van het leven kunt vinden. Uit angst heb je verlossers, meesters en leraren aangesteld en daarmee de deur dicht gedaan voor het zelfstandig denken, dat het enige is waardoor je de waarheid kunt vinden. En nadat je de deur hebt dicht gedaan voor het zelfstandig denken, word je vervolgens meedogenloos egoïstisch in de wereld van de daad. Geestelijk ben je als een lam

geworden, maar in de wereld van de daad ben je als een verscheurend dier.

Je moet de gang van zaken omkeren. Voor het algemeen welzijn moet je met elkaar werken, maar om de waarheid te kunnen vinden moet je strikt alleen blijven. Omdat je deel uitmaakt van de gemeenschap, organiseert de gemeenschap je werk, maar in je denken en voelen staat het je helemaal vrij intens te leven, dat is echte individuele vrijheid. Leg dus niet de nadruk op iets dat maar weinig te betekenen heeft.

Nu kun je, zoals ik heb gezegd, het individuele denken en voelen niet in een systeem onderbrengen, de individuele mens moet vrij zijn. Maar die vrijheid gaat samen met een vanzelfsprekende werkverdeling ten bate van het geheel, zonder de individuele mens daaraan op te offeren.

Het idee dat spiritueel gezag kan leiden tot een moraal die van invloed zal zijn op de economische aspecten van het leven is een illusie, want een moraal voor de individuele mens kan alleen tot stand komen door zijn eigen bewuste inspanningen. Op die manier wordt werk tot niet meer dan een noodzakelijke bijkomstigheid en verlaat de individuele mens zich niet meer alleen op zijn werk om de waarheid te kunnen vinden.

Iedereen moet een beroep hebben en goede beroepskeuze moet gebaseerd zijn op de juiste functie van de individuele mens in de maatschappij. Als je dat hebt begrepen zal je werk je niet verhinderen de waarheid te vinden. Als je op zoek bent naar inzicht in het leven, zal je beroep juist het middel zijn waardoor je de waarheid vindt. Alleen in je dagelijkse activiteiten kun je je vrij maken van de sfeer van het egoïsme

Je moet werken, dat spreekt vanzelf, of het nu machineschrijven, spitten of iets anders is, je moet werken en niet op kosten van een ander leven. Maar in je werk

staat voor jullie het eigenbelang voorop en daardoor wordt het werken een afschuwelijke obsessie, waarachter je zelfzuchtige belangen schuilgaan. Iedereen moet werken, maar je moet er achter zien te komen of je anderen uitbuit, geestelijk, economisch of politiek. Jij, en niemand anders, bent daar verantwoordelijk voor. Jij, en niemand anders, bent de uitbuiter. Zie dat je erachter komt of het systeem verkeerd is en dan zul je je ervan losmaken. Ik vraag je niet iets af te breken, maar ik zeg je: word je hiervan bewust, dan zul je doen wat vanzelf spreekt. In het proces van bewustwording zul je afrekenen met de systemen die de mens aantasten en hem geestelijk, economisch of op een andere manier uitbuiten.

Vecht niet alleen tegen het systeem, maar kom tot besef, ga je verantwoordelijk voelen en je zult zien dat je een verandering in de maatschappelijke orde teweegbrengt, die de mens echt zal helpen.

Door je bekrompenheid, je kleinzieligheid, je haatdragendheid, je hebzucht en je begeerte schep je problemen in de wereld. Ik zeg: neem de oorzaak van de problemen weg, namelijk je egoïsme, je ikgerichtheid, dan zullen ze opgelost zijn.

Voor jullie is het idee van de eenheid van het leven niet meer dan een door het verstand opgestelde theorie of een sentimenteel geloof. Zolang je in de geest vasthoudt aan het idee van individualiteit blijft het een chaos. Het is je egoïsme dat het verdriet en de ellende in de wereld brengt.

Ze bestaat echt, die verrukking, die de waarheid, het leven, is en waarin geen kwestie is van dualiteit, maar je zult haar nooit kunnen vinden zolang je in beslag genomen wordt door de illusies van het ‘zelf’. Onderzoek de dingen die je doet en als je daar inzicht in hebt, als je daar de volle betekenis, de werkelijke waarde van hebt begrepen, dan

zul je inzicht hebben in het andere. Het is veel gemakkelijker voor je om een theorie op te bouwen, om je in metafysische beschouwingen te begeven; het zal verstandelijk een enorme stimulans voor je zijn als je bespiegelingen houdt over voorbestemming en vrije wil. Maar als je lijdt, als je diep in je hart de afmattende last van de eenzaamheid draagt, zal geen stimulans je ooit kunnen bevredigen. Als je verdriet hebt, wil je daar vrij van zijn en door je ervan te bevrijden zul je een nieuw inzicht in de wereld tot stand brengen.

Alleen op basis van een juist inzicht in de individuele mens kan werk zo worden geregeld dat er vrije tijd voor iedereen kan zijn. Momenteel leidt de ikgerichtheid, de bezitsdrang van de individuele mens met zijn streven naar geborgenheid tot chaos, uitbuiting en ellende. Je zult de innerlijke vrijheid nooit bereiken door te werken, dus houd je persoonlijke wensen en grillen daar buiten.

Je moet je volkomen ontdoen van het idee dat God een betere wereld voor je zal regelen. Je hebt, met je uitbuiting en je hebzucht, zelf deze ellende veroorzaakt en jij bent de enige, die je ervan kan bevrijden, jij alleen kunt een nieuwe wereld opbouwen. Als je dat begrijpt, nu, zul je iets veranderen aan de omstandigheden van de mensen die overbelast zijn met werk. Maar je hebt het idee dat de tijd je inzicht zal geven en je stelt het voortdurend uit je hiervoor in te zetten.

Inzicht is nu, niet op een of ander toekomstig ogenblik, maar omdat je hele kijk op de wereld stoelt op het idee dat een ander de omstandigheden voor je zal veranderen, kun je niet inzien dat je alleen door inzet van je eigen elementaire krachten, door jezelf volledig bewust van alle dingen te zijn, het geluk zult kunnen vinden. Het idee dat een God, een meester, een hoger wezen, een volmaakte wereld voor je zal regelen, is niets dan luiheid. Je wilt je economische problemen oplossen door een wonder. Jullie

hebben in de loop van eeuwen een systeem opgebouwd dat gebaseerd is op wedijver en egoïsme En nu moet je doel niet zijn het ene systeem door het andere te vervangen, maar je eigen denken en voelen een totaal andere richting op te laten gaan. Je hebt talloze autoriteiten, religieuze leraren en goden aangesteld, om ze te kunnen vereren.

Het is van het grootste belang dat je tot de kern van het probleem doordringt. Dat wil zeggen, op het terrein van denken en voelen moet je niet een ander als je leider aanstellen, maar moet je volstrekt alleen zijn, terwijl je in je werk samen met anderen plannen moet maken om in je levensonderhoud te voorzien.

Dit is de remedie. Door waar dat op zijn plaats is je individualiteit te laten gelden kun je de vrijheid vinden die waarheid is en als je van die waarheid vervult bent, zul je een oplossing vinden voor je maatschappelijke en economische problemen. Je kunt niet een einde maken aan je moeilijkheden door de takken van de boom alleen maar bij te knippen, maar als je de wortels goed voedt zullen de takken gezond en overvloedig zijn. Werk er dus aan zelfstandig verandering te brengen in je denken en voelen, dan zullen deze problemen vanzelf tot een oplossing komen.

De huidige beschaving is gebaseerd op hebzucht en persoonlijke wedijver; ze kan niet eeuwig in stand blijven, omdat ze geen wezenlijke waarde heeft. De individuele mens, die deze beschaving heeft opgebouwd en erdoor wordt beheerst, is in de ban van het eindeloze vergaren, dat zijn enige drijfveer is, dat wil zeggen, hij probeert zijn ambities tot uitdrukking te brengen en de door hem gewenste maatschappelijke positie te bereiken door rijkdom en macht bijeen te brengen. Hij heeft met dat doel de maatschappelijke verschillen ingevoerd en een dergelijke beschaving, die gebaseerd is op meedogenloos egoïsme, moet uiteindelijk wel uiteenvallen. Het is alleen

maar een kwestie van tijd. Zolang je een dergelijke opvatting hebt van individualiteit, die op zuiver egoïsme en hebzucht neerkomt, kan geen enkele daarop gebouwde beschaving of structuur in stand blijven of je verlossen van je verdriet.

Tot nu toe ben je geestelijk een slaaf geweest, dat wil zeggen, je hebt anderen gevolgd en nagedaan, je hebt vormen van spiritueel gezag ingesteld en de traditie heeft je geestelijk aan banden gelegd.

Ik geef jullie geen wondermiddel, maar ik zeg je dat er alleen als je inzicht hebt in de ware functie van de individualiteit een uitweg is uit deze chaos. Volgens mij kan de individualiteit alleen tot uitdrukking worden gebracht in de wereld van het denken, niet in de wereld van het dagelijkse bestaan, dat wil zeggen, je moet zelfstandig en intens denken, ongehinderd door de traditie, de gewoonte of de angst voor de publieke opinie. Maar om in je levensbehoeften te voorzien moet je samenwerken, moet je samen aan de slag gaan en plannen maken, wat betekent dat je af moet van het idee van een nationaliteit, van vlaggen en grenzen. Zo zul je vanzelf de economische problemen oplossen, omdat je dan zult werken vanuit een menselijk gezichtspunt en niet vanuit verdeeldheid zaaiende nationale vooroordelen.

Gedreven door zijn hunkerende verlangen naar bezit heeft de mens iets opgebouwd dat hij beschaving noemt. Aan die wereld houdt hij angstvallig vast. Wat is het geneesmiddel? Er bestaat geen wondermiddel voor de wereld. Maar je kunt persoonlijk en dus ook gezamenlijk inzien wat de grondoorzaak is en persoonlijk en dus gezamenlijk uit het systeem stappen dat daar het onvermijdelijke gevolg van is.

Je moet je bevrijden van elke neiging tot navolging en de zuiverheid van je persoonlijke denken en voelen in stand

houden, alleen zo kan er sprake zijn van de spontaniteit van een ware samenwerking in de wereld waar het op daden aankomt, in het gezamenlijk werken ten bate van allen.

Waar het eeuwige wordt gezocht is reële arbeid voor ieder, gebaseerd op wat de mens echt nodig heeft, niet op zijn neiging tot hebzucht en uitbuiting. Wanneer je als individuele mens de bekrompenheid van vaderlandsliefde, nationaliteit, vlagvertoon en oorlogvoeren doorbreekt en ermee ophoudt door het gebruik van je kracht en je egoïstische geslepenheid anderen uit te buiten, dan zullen de rust en het inzicht, waar je nu tevergeefs naar zoekt, tot je komen.

Onze beschaving is gebaseerd op persoonlijke veiligheid, zodat in de wereld waar het op daden aankomt de individuele mens steeds op zoek is naar veiligheid voor zichzelf en zijn familie. In de loop van eeuwen hebben mensen deze beschaving opgebouwd, waarin de individuele mens als een wild dier is geworden in het gevecht voor zijn persoonlijke welzijn, zijn veiligheid en zijn bezittingen, terwijl hij op het geestelijk vlak als een lam is geworden en zijn persoonlijke zuiverheid totaal verloren heeft. Spiritueel kent hij geen verantwoordelijkheid en leeft hij in een wereld van illusies; en toch is het juist daar dat hij zijn denken en voelen volkomen los moet maken van elk gezag, van alle belemmeringen, de materiële zowel als de geestelijke, die het product zijn van zijn onvervulde verlangens.

Geestelijk iets bereiken doe je niet in een aparte wereld, die buiten het leven staat; het is het leven, het is evenwichtig inzicht hebben in het leven als een geheel. Je kunt het leven niet opsplitsen in strikt van elkaar gescheiden deelgebieden als het politieke, het wereldlijke en het geestelijke leven. Een werkelijk beschaafd mens is voor zijn gedrag en voor een juiste manier van leven niet afhankelijk van gezag van buitenaf; hij doet spontaan wat

goed is. Het is niet de angst voor het wettelijke gezag die hem er van weerhoudt het evenwicht van het maatschappelijke bestaan te verstoren. Hij heeft er geen behoefte aan een ander iets aan te doen, omdat hij het harmonisch evenwicht in zichzelf heeft gevonden.

Jullie zeggen tegen me: “Deze manier om het leven te bekijken zou verwarring zaaien in het denken van de onervarene, ze zou de wereld in een complete chaos storten.” Dat zou natuurlijk het geval zijn als je tegen primitieve mensen zou zeggen: “Doe maar wat je wilt.” Maar als de wijzen, de verlichten, degene die in zichzelf de rust hebben gevonden, wetten opstellen die de onervarene op weg helpen naar vrijheid, dan zal er orde heersen.

Zoals het nu is zet je een enorm bouwwerk neer op een wankele fundering. De wetgever is er al net zo min als de gewone burger op uit de mens echt vrij te maken. Wetten worden opgelegd zonder dat iemand er op uit is de waarheid te vinden, vandaar de conflicten in de wereld.

Zoals ik al zei, je moet het proces volkomen omkeren. In de wereld van het dagelijkse bestaan moet je plannen maken voor het geheel en niet voor het detail. Je moet niet willen vasthouden aan nationaliteiten en grenzen, je moet je bekommeren om de hele mensheid en niet om een bepaalde klasse of een bepaald ras. Maar dat kan pas echt gebeuren als je niet langer blindelings het gezag van een ander volgt. Alleen op die manier kan er sprake zijn van een goede samenwerking en van een goede programmering in de wereld waar het op daden aankomt. Als jij, als individuele mens, niet langer alleen maar een radertje in de machine van de samenleving bent, als je ermee ophoudt anderen uit te buiten en je te laten uitbuiten, als je je niet overlevert aan het gezag, als je je bevrijdt van alle tradities die je denken en voelen verlammen, als je het geluk, de waarheid, niet meer zoekt via een ander, dan zul je met een hoge mate van verantwoordelijkheid handelen en zo een

levensinzicht krijgen dat gebaseerd is op waarheid en vrijheid.

Een beschaving die op egoïsme stoelt kun je niet in een dag veranderen. Daarom moet de mensheid heropgevoed worden. Een beschaving waarin mensen steeds klaar staan om elkaar aan te vallen moet fundamenteel veranderd worden. Ze moet gegrondvest worden op werken voor de gemeenschap, waarbij de enkeling niet de mogelijkheid heeft zijn egoïsme tot uiting te brengen en persoonlijke wedijver niet wordt beloond. Maar de individuele mens dient onverminderd zijn persoonlijke zuiverheid te bewaren om tot inzicht te kunnen komen. Zoals het nu is, is de mens op een egoïstische manier individualist, hij wedijvert in zijn niets ontziende behoefte om te presteren, hij is op een zelfzuchtige manier op eigen voordeel uit, stapelt de ene bezitting op de andere en oefent een tirannieke macht uit, wat allemaal leidt tot een enorme chaos.

Aan de andere kant creëert hij, in zijn zoeken naar de waarheid, waarbij hij nu juist zijn zelfstandigheid zou moeten handhaven, om die zo van alle ikbesef te bevrijden, verlossers, meesters, geloofsovertuigingen, idealen en gezaghebbers, wat allemaal blindelings volgen betekent. Benadruk de zelfstandigheid waar ze op haar plaats is, waar de individuele mens innerlijk tot heelheid komt.

Natuurlijk moeten we elkaar helpen, we moeten samen door het leven, we moeten elkaar begrijpen en samenwerken.

Dat gebeurt allemaal normaal en moeiteloos als je een juist inzicht hebt in de functie van de individuele mens.

Wat ik duidelijk wil maken is dat ieder mens de heelheid in zich draagt. Het vervuld zijn van die heelheid is het ware geluk. Een mens die dit geluk kent is nooit de slaaf van een ander, houdt er geen geloof op na, is innerlijk rustig, heeft in ruime mate inzicht en leeft volledig en moeiteloos in het

eeuwige nu. Zo zal hij ertoe bijdragen dat er een werkelijke orde tot stand wordt gebracht. En waar orde tot stand wordt gebracht zal werk en voedsel zijn voor allen en zal iedereen gelijke kansen hebben. Maar zolang het ontbreekt aan een juist begrip van de individuele mens, zal het altijd een chaos in de wereld blijven.

Je kunt evenwicht vinden temidden van de conflicten in de wereld door te beseffen dat het evenwicht niet buiten je ligt en alleen door je eigen inspanningen tot stand kan komen. Ook al zou de wereld perfect ontworpen en goed georganiseerd zijn, dan nog kun je in jezelf een chaos teweegbrengen. Maar als je evenwicht in jezelf hebt gebracht, kun je vreedzaam in de wereld leven. Je moet het evenwicht in jezelf zoeken, alleen daardoor zul je ertoe bijdragen evenwicht in de wereld te brengen.

Het individuele probleem is het wereld probleem. Als de individuele mens het geluk heeft gevonden en orde in zichzelf heeft geschapen zal hij ook orde scheppen in de wereld om zich heen en door anderen te helpen hun eigen individuele problemen op te lossen zal hij bijdragen tot de oplossing van het wereldprobleem. Je vindt misschien dat het streven naar bevrijding van het ‘zelf’ egocentrisch is, dat eeuwigdurend geluk getuigt van egoïsme en dat je door vrij te zij van alle verdriet en strijd de wereld in de steek laat. Dat is een misvatting. Bevrijding is de tegenpool bij uitstek van het besef van het ‘zelf’, van het ikgevoel. Het is de hoogst bereikbare realiteit voor iedereen. Het geluk is de enige waarheid, onvoorwaardelijk, onbeperkt, eeuwig en als bij ieder mens de wens dat te bereiken tot leven wordt gebracht, zal er orde heersen en geen chaos.

Is het zoals het nu is niet een chaos? Als de fundering wankel is, stort het gebouw in. Blijf alert in je denken en voelen. Zie de complete chaos die door al die nutteloze doelstellingen, zinloze strijd en kortstondige genoegens is veroorzaakt. En dat noem je dan orde! Nee, als de

individuele mens het werkelijke zoekt, zal hij, onverschillig waar hij is, orde scheppen, al zal die orde misschien tot stand moeten komen vanuit een diepe onvrede.

Hoofdstuk 15

In het proces van het doorbreken van het ikbesef wordt de vreugde van de wijsheid zichtbaar.

Het leven en jij zijn een. Wie dat niet weet leeft in verdeeldheid.

De individuele mens is vrij en daardoor beperkt.

Wat kun je weten van geluk, als je niet door het dal van de ellende bent gegaan? Wat kun je weten van vrijheid, als je niet luidkeels tegen de slavernij geprotesteerd hebt? Wat kun je weten van liefde, als je niet hebt verlangd te ontkomen aan alles wat de liefde vertroebeld?

Een dier kan niet beseffen wat onkreukbaarheid is, maar de mens kent het bederf en zoekt steeds de onkreukbaarheid.

Ik wil je laten zien dat, hoewel de individualiteit, het ego, moet oplossen en verdwijnen, de eeuwige essentie, die het leven is, blijft voortduren. Ofschoon het lichaam, de persoonlijke gevoelens, het begrensde denken, onvermijdelijk aan slijtage onderhevig is, kun je niettemin vervuld zijn van dat leven dat geen opdeling kent, geen onderscheid maakt tussen 'dat van jou' en 'dat van mij', dat leven, dat heelheid is. Individualiteit betekent inspanning. En uit die inspanning ontstaat ikbewustzijn. Je inspanningen maken je bewust van jezelf als degene die zich inspant. Als gevolg van je inspanningen, je keuzes en je strijd, krijg je ikbesef en je inspanningen geven je de indruk dat je leeft. De strijd tussen de tegengestelden geeft je het gevoel dat je levendig, actief en energiek bent en geeft je de illusie van individualiteit, van op jezelf staan. Onder individualiteit reken ik ook persoonlijkheid, eigenheid, ego en ikbesef. Je zult je blijven inspannen zolang er iets van individualiteit is. Je zult me vragen: "Als je de inspanningen wegneemt, wat blijft er dan over? Neem de tegenstellingen

weg, waar blijf ik dan? Neem me mijn ikbesef af, wat blijft me dan nog over? Als mijn lichaam, mijn emoties en mijn gedachten verdwijnen, wat blijft er dan?" Zulke vragen komen voort uit het idee dat iets dat vergankelijk is eeuwig zou kunnen worden. Dat wil zeggen je wilt dat je lichaam, je geest, je gedachten, eeuwig zullen zijn.

Ik zeg dat het inzicht in het eeuwige in het vergankelijke zetelt. Het ego moet verdwijnen en in het proces van het oplossen ervan vind je de waarheid, de heelheid.

Door je meer en meer bewust te worden van jezelf en dwars door het vuur van het ikbesef te gaan, kom je tot het allerhoogste, het vrij zijn van het ikbesef dat de veroorzaker van de onwetendheid is. Met andere woorden, je leeft in illusies zolang er ikbesef is, maar vrij zijn van ikbesef betekent het einde van alle illusies.

De werkelijkheid, de waarheid, ligt aan de andere kant van de poort van het ikbesef, ze is vrij van alle eigenschappen, van tegengestelden. Door je te bevrijden van de tegengestelden kom je in evenwicht en uit dat evenwicht groeit een nieuw inzicht, dat het begin vormt van de bewustheid die geen ikbesef is. Bewustheid heeft niets van het persoonlijke, terwijl ikbesef juist het toppunt van het persoonlijke is. Door inzicht te hebben in de tegengestelden en er vrij van te zijn raak je van het leven vervuld. Ik zou willen dat jullie beseften dat je, om het onmetelijke, de verrukking van het leven te vinden, de volle verantwoordelijkheid op je moet nemen en dat je denken en voelen dwars door de felle vlam van het ikbesef heen moeten.

In het proces van het doorbreken van het ikbesef wordt de vreugde van de wijsheid zichtbaar. Niet door de individualiteit te ontlopen, maar door er doorheen te gaan kom je tot heelheid.

Leven is evenwicht in denken en voelen. Het denken, de wil, de begeerte, meningen, hartstocht, gewaarwordingen, gevoelens, sympathieën en antipathieën, ze zijn nog maar een begin van bewustzijn. Als je in evenwicht bent, wordt je geestelijk niet meer beheerst door meningen, want meningen horen bij ikbesef en ikbesef is altijd begrensd. Ideeën, verlangens en fantasieën zijn een deel van de individualiteit. Ik beschrijf de ultieme waarheid, die alleen te vinden is door een volledig ikbesef en het bevrijd worden van dat ikbesef. Denk niet dat je vrij bent van verlangens, ideeën en fantasieën, zolang je nog aan het ikbesef gekluisterd bent. Door je behoefte aan inzicht in het nu kun je je zo sterk bewust worden van de situatie dat je je van het ikbesef kunt bevrijden. Het is niet een kwestie van tijd; het is niet een kwestie van karma. Dat zijn de gebruikelijke excuses van de geest om de inspanningen uit te stellen. Je zult onmiddellijk zeggen: "Hoe zit het dan met de mensen die tot die inspanningen niet in staat zijn?" Concentreer je energie niet op de inspanningen van je medemens, maar op die van jezelf. Door je in het nu intens bewust te worden van de situatie stem je je maatstaven, je omstandigheden af op eeuwige waarden.

Er is geen techniek voor nodig om je in het nu intens bewust te worden van de feiten; het ontwikkelen van een techniek vraagt tijd, maar je intense verlangen naar zelfbeheersing in het nu zal door zijn vurigheid de vereiste capaciteiten wekken.

Deugden najagen, iets waar de meeste mensen geestelijk in verstrikt zijn, is niets anders dan een slechte gewoonte, want het drijft het ikbesef alleen maar op de spits. Zolang je nog geestelijk naar meer, steeds meer, streeft, wat tot gehechtheid leidt, blijf je ploeteren en vechten en uit al die inspanning ontstaat het conflict van de tegengestelden. Besef met je hele wezen de complete verraderlijkheid van dit streven naar meer, dat het ikbesef alleen maar

versterkt. De menselijke geest moet, ook al wordt hij omgeven door de persoonlijkheid, er voortdurend op gericht zijn vrij van inspanningen te worden door zich van zijn beperkingen te bevrijden. Het leven is intelligentie, dat wil zeggen, de som van alles wat van essentieel belang is. Het is het denken dat de onbedorvenheid van de liefde aantast en als je door intelligentie het denken zuivert, maak je de liefde vrij. Omdat de liefde niet het onderscheid van 'jij' en 'ik' kent, is ze van nature heel, is ze voor haar tot uitdrukking komen, voor haar groei en haar geluk niet afhankelijk van een ander. Ze is haar eigen meester en haar eigen dienaar. Afwijzen en aantrekken zijn haar vreemd. Je kunt van die liefde niet vervuld worden door je emoties te onderdrukken, maar alleen door inzicht te hebben. Onder de intensiteit van dat voortdurende inzicht verdwijnt het persoonlijke. Alleen door intens te leven kun je van je beperkingen af komen, niet door ze te onderdrukken.

Hoe sterker je emoties zijn, des te sneller verdwijnt elk gevoel van egoïsme, van ikbesef, om plaats te maken voor liefde. Die liefde is vrij van zintuiglijke ervaringen en van emotionaliteit. Zintuiglijke ervaringen betekenen je aangetrokken of afgestoten voelen, emotionaliteit houdt in dat je van buitenaf gestimuleerd wordt. Die liefde is volmaakt, ze is van nature eeuwig.

Als het denken door het voelen overmand wordt, is er evenwicht; alleen dan komt het leven volledig tot vervulling. Dat leven is het geluk, niet als tegenstelling tot verdriet, niet het geluk van het toppunt van emotie, maar het geluk van de heelheid die niet het onderscheid kent van 'jij' en 'ik', die zichzelf in stand houdt en tijd, geboorte en dood te boven gaat. Het is de ongestoorde innerlijke rust, die zich steeds vernieuwt. Dat leven is zuiver handelen, bevrijd van alle ikbesef.

Door het volgroeide ikbesef heen brekend, dat wil zeggen in het ware niet gehecht zijn, in de extase van de

eenzaamheid, wordt de mens vervuld van de ultieme werkelijkheid. Al kan hij er misschien al een glimp van opvangen, ze kan pas duurzaam zijn als hij volkomen bevrijd is van alle ikbesef, als de individualiteit volledig is opgelost; dat is het leven in al zijn volheid.

Hoofdstuk 16

Je moet je helemaal losmaken van zowel het verleden als de toekomst om een normaal mens te kunnen worden.

Een eerste vereiste voor inzicht in de werkelijkheid is dat je een normaal mens wordt. De meeste van jullie zijn als mens niet normaal, niet gezond. Voor mij ben je geen normaal mens als je angstig bent, als je het leven uit de weg bent gegaan, je in een klooster of kerk hebt teruggetrokken, als je erediensten bijwoont of als je aan de oever van een rivier gaat zitten en je de weelde van vergetelheid permitteert. Of als het je volledig ontbreekt aan achting voor een ander, als je wreed bent en er voortdurend op uit bent je over te geven aan wellust en hebzucht of aan je ontelbaar vele verlangens naar macht, uiterlijk vertoon of rijkdom. Dat soort mensen noem ik niet normaal.

Je moet een normaal mens zijn, je kunt je geen persoonlijke eigenaardigheden en geen valse verwachtingen veroorloven. Zulke verwachtingen beschouw ik als een belemmering, omdat ze ertoe leiden dat je het nu uit de weg gaat. In het nu ligt voor mij alle tijd besloten. Het is nu dat je je schaduw werpt, het is nu dat je lijdt, het is nu dat je je kunt bevrijden van je verdriet. Dus je moet je bewust worden van het nu, wat betekent dat je een normaal mens wordt en je niet overgeeft aan de een of andere prettige toekomstverwachting of aan mooie dromen die je fantasie je voorspiegelt. Maar dat vraagt grote vastberadenheid en de wens in het nu de heelheid te beleven.

Het is dus een eerste vereiste dat je je bewust wordt van wat je nu bent, dat is de eerste steen voor de fundering van dat onvergankelijke besef van heelheid. Jezelf kennen zoals je bent, met al je zwakheden, al je problemen, je hartstocht, je afgunst en je wreedheid, dat is de eerste stap. Zolang er

nog ikbesef aanwezig is, blijft ook verdriet; alleen in het besef van heelheid ligt geluk. Doordat je inzicht wilt hebben in die heelheid, zul je een normaal mens worden en jezelf de juiste discipline opleggen. Wat ik normaal noem is jezelf kennen door je van jezelf bewust te zijn, door vrij te zijn van angst, van bedrog, van hunkerend verlangen en van hebzucht; jezelf kennen zoals je bent, niet zoals je zou willen zijn of zoals je hoopt te zijn of vroeger bent geweest. Je moet je helemaal losmaken van zowel het verleden als de toekomst om een normaal mens te kunnen worden.

Van het begin af aan heb ik dat idee van heelheid, van waarheid, voor ogen gehad en daar intens en onafgebroken naar verlangd. Het was geen heelheid als tegengestelde van menselijkheid, maar een heelheid door inzicht in mijn eigen conflicten, mijn eigen wensen, mijn eigen hartstocht, ijdelheid, verdringingen, angsten, gehechtheden en gevoeligheden. Zodra ik dat alles in mijzelf begrepen had, bevrijdde ik me van mijn ikbesef en werd mijn energie gericht op diepe overpeinzing. Dat begrip is de allerhoogste waarheid en iedereen kan zo ver komen. Maar je zult niet zo ver komen als je het niet alleen kunt, als je angstig bent, als je aan iets gehecht bent. Om ver te kunnen gaan, moet je dichtbij beginnen.

Dus, omdat je niet gezond bent, moet je eerst gezond worden en alleen door een normaal mens te zijn kun je inzicht hebben in de waarheid.

Je vraagt misschien: "Wat heeft het voor zin over de waarheid te spreken tegen mensen die niet normaal, gezond zijn?" Ik zal het je vertellen. Als in hen het verlangen gewekt wordt te allen tijde de waarheid te zoeken, dan zullen ze, ook al zijn ze niet gezond, zich niet langer aanpassen aan de omstandigheden van het ogenblik, die hen noch gezondheid, noch tot die ultieme heelheid zullen leiden.

Het gaat mij er dus niet om dat de individuele mens zich volledig zal ontplooien of dat hij zich aan iets of iemand zal onderwerpen. Ik heb het over waarheid als heelheid in de mens, iets wat hij alleen kan vinden door zich te bevrijden van het ikbesef. Ik spreek over waarheid en om die te vinden moet je een normaal mens zijn, vrij van angst, vrij van de behoefte op een ander te leunen of iets of iemand vereren, vrij van hebzucht, van macht, wreedheid, kwaadwilligheid en van alle tegengestelden.

Hoofdstuk 17

Zomaar zijn, zonder iets na te streven, is volmaaktheid, want het is vrij van ikbesef.

Zich ergens voor inspannen, vanuit ikbesef, wordt gezien als vooruitgang, groei, evolutie. Zolang de mens zich ergens voor inspant denkt hij dat hij iets zal bereiken, dat hij iets tot stand zal brengen, dat hij steeds dichter bij de waarheid zal komen.

Alle ikbesef, hoe ver het zich ook heeft ontwikkeld, is beperkt en inspanning zal er niet toe leiden dat de mens vervuld wordt van de waarheid of van de klaarte van de waarheid. Zomaar zijn, zonder iets na te streven, is volmaaktheid, want het is vrij van ikbesef. Maar je moet je inspannen om vrij van inspanning te kunnen zijn, vrij van de inspanning van de vele eeuwen van traditie, vrij van het iets willen hebben en van het iets willen geven, vrij van de waanideeen van de angst en van de angst zelf. Deze inspanning, bewust geleverd, in het volle besef van de doem van de angst, de doem van het iets willen hebben en het iets willen geven en de doem van het traditionele denken en voelen, zal de mens vrij maken.

Als je voor een crisis komt te staan, vergeet je al je ideeën en concentreer je je zonder inspanning, omdat je gedachten gericht zijn op een ding, dat je volledig in beslag genomen heeft. Je zoeken is het pijnlijke gevolg van een noodzakelijkheid, waar niets vrolijks aan is. Iets wat je gedwongen wordt te doen doordat je lijdt, kan ook spontaan en op een elegante manier worden gedaan. Uit die intelligente manier om je in te spannen ontstaat de extase van de waarheid.

Die extase van de waarheid ontstaat spontaan, vanzelf, heel zoetjes, zonder ook maar iets van inspanning, zonder zelfdiscipline, analyse of innerlijke zelfbeschouwing. Ze

moet moeiteloos en in alle kalmte ontstaan, zonder dat je er hard voor moet werken.

Je inspanningen spelen zich af in het gebied tussen de tegengestelden: goed en kwaad, deugdzaamheid en zonde. Je verspilt je krachten in het conflict tussen die twee. Een deugdzaamheid waar inspanning voor nodig is wordt een last en wekt verzet. Ik heb het over een geestestoestand vrij van inspanningen, vrij van de tegengestelden.

Zoek niet het onmeetbare, maar probeer je met al je energie bewust te worden van de tegengestelden in jezelf, alleen dan kun je je er van bevrijden. Bestrijd niet, in een poging evenwicht te scheppen, het ene tegengestelde met het andere, waardoor je alleen maar een van de twee sterker maakt. Als je boos bent, verberg dat dan niet achter vriendelijkheid, maar bevrijd je van het idee van onderscheid maken, anders gezegd, probeer te begrijpen wat de ware oorzaak van je boosheid is, namelijk het ikbesef. Wees vrij van het idee van deugdzaamheid, want deugdzaamheid is een doel, een beperkende eigenschap, zoals alle eigenschappen niet anders dan beperkend zijn.

Als je vrij bent van zowel deugdzaamheid als zonde zul je, zonder je ervoor te hoeven inspannen, inzicht hebben in het oneindige. Inspanning is slechts besef van individualiteit, van afgescheidenheid en beperktheid. Inspanning is er op gericht iets binnen te halen, dat wil zeggen, je doen en laten, denken en voelen zijn verwikkeld in een strijd om winst, voordeel, resultaat en succes. Daarom versterken je inspanningen, door wat ze binnenhalen, alleen maar het ikbesef of het ego, de oorzaak van de verdeeldheid. Inspanning die een product is van het streven naar winst, profijt, voordeel, kan niet leiden tot inzicht of tot het besef van dat wat leven is. Waarom span je je in? Om iets anders te zijn dan je bent. Maar alleen door er achter te komen wat je bent, door je talloze slimmigheden te leren kennen, je ijdelheid, je verwaandheid, je streven naar macht en naar

aanpassing, alleen daardoor word je vrij. Je inspanningen zijn dus onnodig.

Het is niet mijn bedoeling dat je dit zonder meer van me aanneemt, maar denk er vooral goed over na, dan zul je zien hoe vanzelfsprekend en eenvoudig is.

Eenvoud is eindeloos.

Hoofdstuk 18

Liefde is van nature eeuwig.

Begrijp de gevoelens, maar laat ze je niet binden.

Overal waar je te maken hebt met gehechtheid aan bepaalde gevoelservaringen, of die nu tot uiting komt in het bevredigen van de seksuele verlangens of in het stillen van honger, tref je verdriet aan. Overal waar het ontbreekt aan een op juist inzicht berustende zelfbeheersing vind je verdriet. Het is niet een kwestie van al of niet spiritueel ingesteld zijn. Het is niet een kwestie van onderdrukken, maar van zelfbeheersing; onderdrukken is een doelloos niet toegeven aan je verlangens, waarmee je nergens komt, maar als je inzicht krijgt in het doel van je individuele bestaan ontstaat een zelfbeheersing, die zich kenmerkt door onthechting van alle gevoelens. Wie de slaaf is van zijn gevoelens, is de gevangene van het lijden.

Zuivere emotie is onthecht. Als ik werkelijk intense liefde voel voor iemand, ben ik niet aan hem of haar gehecht, want ware liefde heeft aan zichzelf genoeg. Wat over het algemeen voor liefde doorgaat is alleen maar een lege emotie, die voor haar bestaan afhankelijk is van een ander. Als je genegenheid gebonden is aan een individuele mens, moet ze wel beperkt zijn. Als je je om gelukkig te kunnen zijn vastklampt aan een ander, ben je aldoor bang hem te verliezen, hetzij door de dood, hetzij doordat zijn genegenheid op een ander overgaat. Persoonlijke liefde, met haar bezitsdrang, met haar angsten, haar jaloersheden en haar eisen, werpt onvermijdelijk een barrière op tussen jou en degene die je liefhebt. Die barrière veroorzaakt het liefdesverdriet, maar de ware liefde, die genoeg heeft aan zichzelf, is vrij van alle verdriet. Dat ware liefde zich niet hecht, is niet een kwestie van emotionaliteit of van sentimentaliteit en is ook geen onverschilligheid. In je eigen streven naar het volmaakte zul je vanzelfsprekend een

ander de volle vrijheid laten zo te handelen dat hij datzelfde doel kan bereiken. Liefde heeft aan zichzelf genoeg, liefde is aan geen enkel object gebonden, al kan ze in het begin via een object tot uitdrukking komen of te ontdekken zijn. Maar zolang er nog geen sprake is van ongehecht zijn, zul je die liefde, die het eeuwige in zich draagt, niet vinden.

Zolang in je bewustzijn het idee van veelheid heerst, zul je uitgaan van afgescheidenheid en je daarom ergens een mee willen voelen, met een dier, een boom, een mens of een god. Als je aan liefde denkt, denk je dan aan anderen, naar wie die liefde uitgaat? Als dat zo is, is er nog verdeeldheid, onvolmaaktheid. Liefde weet niet van mensen of dingen, van subject of object, liefde is vrij van zelfbesef. Het gaat er niet om dat je iedereen liefhebt, maar dat je de volmaaktheid beleeft van die liefde die geen onderscheid kent. Tob je niet af met het idee dat je van iedereen zou moeten houden. Dat leidt tot huichelarij, tot gekweldheid en tot zelfbedrog. Als je intens bewust leeft, zul je juist daardoor aan niets gehecht zijn, wat geen onverschilligheid is, maar liefde.

Je probeert de persoonlijke liefde aan de kant te zetten, omdat je merkt dat ze je meer problemen oplevert dan je aan kunt. Er is teveel aanpassing bij nodig, er moet samenwerking van twee kanten zijn en daarom vlucht je ervoor en door die vlucht voor de realiteit, weg van de liefde zelf, maak je het leven dor, hard en bitter; je krijgt harde trekken om je mond en om je ogen, heel je kijk op het leven verhardt. Liefde is van nature het eeuwige, het bestendige, het goddelijke, ze kent geen afstand tot iets, ze is in alle dingen. Door de conflicten die aan de persoonlijke liefde eigen zijn kom je tot de onpersoonlijke liefde. Alles heeft zijn gevaren, maar om je krachten op de proef te stellen, moet je ieder ogenblik van de dag proberen die liefde te vinden die alles omvat en niets uitsluit.

Er is me gevraagd of we seksualiteit en liefde moeten zien als uitdrukkingsvormen van het leven die van egocentriciteit gezuiverd zouden moeten worden.

De ware uitdrukkingsvormen van het leven kun je niet zuiveren of reinigen. Alleen iets wat een uitdrukkingsvorm van egocentriciteit is kun je zuiveren. De ware uitdrukkingsvormen van het leven zijn vrij en niet beperkt door ikbesef. Ze zijn er gewoon, er valt niets te zuiveren. Ze maken deel uit van de schoonheid die het leven eigen is. De liefde die het eeuwige omvat is het leven. Volmaakte liefde weet niet van een persoon, niet van “het mijne” of “het jouwe”, niet van verdeeldheid, niet van aantrekken of afwijzen. Ware, pure liefde kent geen onderscheid als van man en vrouw, zoon, vader, moeder. Nu gaat het over het algemeen zo dat je, als je trouwt, je liefde geeft aan de ene en niet aan de velen, maar het is ook mogelijk getrouwd te zijn en toch de hele wereld, zonder onderscheid, aan het hart te drukken. Dat is eeuwige liefde.

Sommige mensen denken dat trouwen en kinderen krijgen betekent dat het je ontbreekt aan spiritualiteit. Ik denk dat niet. Zolang je van je huwelijk en je kinderen het belangrijkste in je leven maakt, zonder inzicht te hebben in wat het eigenlijk wil zeggen dat je elkaar bezit en van elkaar afhankelijk bent, zul je geestelijk niet volgroeid zijn, want dat inzicht geeft aan wat de juiste waarden zijn. Het kan zijn dat je niet getrouwd bent, maar dan ben je misschien egoïstisch, arrogant, wreed en ongevoelig, je vertoont misschien een tekort aan aandacht en genegenheid voor anderen. Niet het hoe, het systeem, de methode, is van belang, maar het geestelijk heel zijn waartoe een mens moet komen.

Zodra het ideaal van vrij zijn van ikbesef je enige wens wordt, schrijft die wens je de wet voor. Je wens wordt je systeem. Leg dus niet de nadruk op de methode, op trouwen of niet trouwen, kinderen krijgen of geen kinderen

krijgen. Dat zijn gebeurtenissen waaruit je inzicht moet opdoen, maar het is dat inzicht dat van het hoogste, beslissende belang is.

Iedereen wil graag vrij van verdriet zijn, maar dat vrij van verdriet zijn kun je niet vinden door een bepaalde richting te kiezen of door welke manier, methode of systeem dan ook. Je vindt het door dat intense verlangen naar heelheid in het nu en door er aan de hand van zelfbezinning achter te komen of wat je doet, denkt en voelt uit de zelfzuchtigheid van het ego stamt. Je zult zeggen: “Is dat alles?” Dat is het niet. Dit is nog maar het begin. Zoals ik al zei, die zelfbezinning geeft je een gevoel van eenzaamheid, een echt treurig gevoel van eenzaamheid en dat leidt tot de extase van het alleen zijn. Maar je wilt niet alleen zijn. Je bent er bang voor, omdat je niet inziet dat je enkel door dat alleen zijn, op eigen kracht, door je eigen inspanningen, tot die heelheid zult komen.

De waarheid vinden is energie op haar toppunt. Om op dat punt te kunnen komen moet er in diepe overpeinzing een bundeling van energie plaatsvinden, die een natuurlijk gevolg is van wat je doet, van de juiste waardeoordelen. Ik leid wat je een ascetisch leven zou kunnen noemen, als gevolg van die bundeling van energie die vrijheid van ikbesef is. Ik zeg niet dat jullie me moeten nadoen. Ik zeg niet dat jullie niet tot die diepe overpeinzing kunnen komen omdat jullie getrouwd zijn. Maar wie de volledige, duurzame heelheid wil vinden, moet al zijn energie samengebundeld hebben.

Het huwelijk, dat wat de maatschappij het huwelijk noemt, komt tot stand doordat een man en een vrouw eenzaam zijn. Als je nu alle eenzaamheid hebt overwonnen, hoef je niet te trouwen. Dan heb je geen behoefte meer aan steun, aan aanmoediging, of aan de les van het je voortdurend aanpassen aan het gezichtspunt van een ander. Als je verliefd bent op het leven zelf, dat een

expressie is van zowel het mannelijke als het vrouwelijke, dan heb je de ervaring van het voortdurend bijstellen van bepaalde gezichtspunten niet meer nodig. Dan hoef je niet te trouwen. Maar houd jezelf niet voor de gek.

Het huwelijk betekent samenwerking in gemeenschappelijke ervaringen. We hebben het huwelijk nodig, niet noodzakelijkerwijs in zijn tegenwoordige vorm, om twee mensen door hun gemeenschappelijke ervaringen te laten groeien en tot het inzicht te laten komen dat er in ware liefde geen afstand bestaat. Tenslotte is dat het belangrijkste resultaat van ervaring: het werkelijk herkennen in alle dingen, niet in een persoon, maar in allen, liefde geven, niet aan de ene, maar aan de velen. Of je getrouwd of ongetrouwd bent is niet van fundamenteel belang. Zolang je beschikt over de levendigheid van geest en de flexibiliteit van denken die je uiteindelijk tot wijsheid leiden, ben je voortdurend voorbereid op heelheid.

Denk niet dat je door te trouwen vast en zeker tot heelheid zult komen of dat je door alleen te blijven levensinzicht zult krijgen. Ook al blijf je ongetrouwd, je kunt beïnvloed worden door je vrienden, door je broers en zussen, door je buren of door de publieke opinie. In het huwelijk is het al niet anders, je wordt beïnvloed door je vrouw, je kinderen en door de omstandigheden van je huwelijksleven. Het gaat er om je voor je ontwikkeling niet te verlaten op een systeem of een methode. Het allerbelangrijkste is dat je de werkelijke waarde van je gedachten, emoties, meningen en conflicten leert kennen en begrijpt.

Waarom trouwen mensen? Zoals gezegd, ze proberen door te trouwen hun eenzaamheid, hun niet compleet zijn, te overwinnen. Een drang van buitenaf stuwt hen naar heelheid, dat wil zeggen, naar vrij zijn van ikbesef. Die drang drijft hen tot aanpassing, tot evenwicht.

Wie de slaaf is van zijn hartstocht, zijn lust en zijn emoties, kan dit niet beseffen. Ik zeg niet dat je een ascetisch leven moet leiden, dat je de bossen in moet trekken en de wereld achter je moet laten. Je kunt de waarheid niet vinden door de wereld te ontlopen, net zo min als je dat zou kunnen door onmatig gedrag. Door evenwicht tussen verstand en liefde kom je tot een bundeling van de energie die je nu verspilt aan je hartstocht, afgunst en emoties.

Heelheid is het vinden van dat evenwicht.

Maak wat je het ascetische leven noemt, wat je aan mij toeschrijft, niet tot je hoogste doel. Het is maar een heel klein detail. Ware ascese is iets anders dan de verafgoding van primitief gedrag. Je denkt misschien dat je door primitief te gaan leven, door verdringing de waarheid zult vinden. De ware asceet is onder alle omstandigheden ongehecht. Maar om een ware asceet te kunnen zijn moet je hoogst eerlijk wezen, anders kun je jezelf mateloos voor de gek houden, zoals zoveel mensen doen. Je hebt de zuiverheid van denken en de heldere doelstelling nodig die je op weg zullen brengen naar een leven waarin je volslagen ongehecht bent, niet onverschillig, maar ongehecht en vervuld van genegenheid, van geestdrift. Als je hier je denken, je verstand, je hele wezen, je leven aan wijdt, zul je het begrijpen.

Verafgood mij niet als asceet, verheerlijk de ascese niet. Ascese komt over het algemeen voort uit de behoefte ergens aan te ontkomen, uit de angst voor bepaalde ervaringen. Maar je moet volkomen ongehecht zijn en inzicht hebben. Zelfverloochening bestaat voor mij niet. Als je werkelijk niet gehecht bent, iets waar inzicht in de juiste waarde van de ervaring voor nodig is, dan ben je vrij, innerlijk zowel als in de uiterlijke wereld; in de uiterlijke wereld zo ver als mogelijk is, maar innerlijk zeer zeker.

Denk op grond hiervan nu vooral niet dat ik bedoel dat het huwelijk een weg, laat staan een gemakkelijke weg, naar heelheid is. Je hoeft niet noodzakelijkerwijs de ervaring van een huwelijk te hebben om tot heelheid te komen. Je kunt het ook zonder die ervaring, maar dat vergt veel inspanning en concentratie, een grote vastberadenheid en moed. Ik zeg niet dat dit meer waard is dan het huwelijk, want in beide omstandigheden kun je, als je daar intens naar verlangt, tot die heelheid komen die vrijheid van ikbesef is.

Hoofdstuk 19

Wie weet hoe zijn toekomst eruit zal zien, is niet creatief. Maar wie het heden kent, weet zich rijk, omdat hij zich helemaal geeft aan een simpele dag.

Een enkele uit inzicht voortgekomen daad zet je op het toppunt van een grootse visie.

Zoals het zaad van een belofte voor de toekomst diep in het hart van de rijpe vrucht ligt, zo ligt de waarheid listig verborgen in het hart van iedere ervaring.

Je hebt het idee dat je door ervaring op te doen inzicht zult krijgen. Je denkt dat de groei van het aantal ervaringen je in de loop van de tijd volledig inzicht zal geven. Voor mij is het precies andersom. Wat je inzicht, een beleving van heelheid, zal geven is dat je de volle betekenis begrijpt van handelen als ervaren in het nu. Dit tot bloei gekomen inzicht, dat alle tijd en iedere beperking te boven gaat, ligt ingebed in de gedachte en de emotie. Je kunt het alleen vinden aan de hand van je gedachten en je emoties, niet door die te ontvluchten.

In het nu ligt alle tijd besloten en door inzicht in een enkele rechtstreekse ervaring, in al haar volheid, raak je vervuld van de waarheid. Het begrip vooruitgang houdt toevoeging en uitbreiding in, een steeds verdergaand proces, dat gericht is op een doel, een eindtoestand. Maar je kunt de betekenis van een ervaring niet begrijpen vanuit het idee van vooruitgang of van tijd. Ze is alleen te begrijpen in het nu, dat altijd eeuwig is. De onverkorte betekenis van een rechtstreekse ervaring geeft je het immense van inzicht.

Een ervaring van liefde, intense liefde voor en ander, zal je, als ze goed begrepen en tot op de bodem doorleefd wordt, het besef van de waarheid geven. Die liefde houdt begeerte in, jaloersheid, bezitsdrang en een totaal

ontbreken van het besef van “jij” en “ik”; ze omvat ook eenzaamheid, verdriet en blijdschap. Als je verliefd bent op iemand, komt dat er allemaal in voor. Om de betekenis van zo’n ervaring te begrijpen, moet je je er sterk op concentreren en niet het conflict uit de weg gaan, wat alleen maar een vlucht is.

De meeste mensen geven zich niet de moeite hun intelligentie volledig in te zetten om inzicht te krijgen in een enkele ervaring en denken dus dat ze tot inzicht zullen komen door het aantal ervaringen te laten toenemen.

Neem nu de dood. Daar ligt heel de betekenis van het leven in besloten, eenzaamheid, vertwijfeling, hoop, angst, verlies, kwellende pijn, het gevecht tussen eenzaamheid en liefde, het zoeken naar troost, wat tot allerlei bedrog aanleiding geeft. Je wilt herenigd worden met degene van wie je hield, je wilt weten hoe het met hem of haar gesteld is na de dood. Als je het onderzoekt en erover nadenkt zul je zien dat al die gevoelens voortkomen uit een besef van afgescheidenheid, van “jij” en “ik”. Je kunt de dood niet begrijpen door het probleem te verplaatsen naar een ander niveau van strijd, door te zeggen: “We zullen herenigd worden op een ander vlak.” De waarheid weet niet van gescheiden of verenigd zijn, ze is. Je kent de waarheid eigenschappen toe, je schrijft haar eenheid toe, omdat je innerlijk, in je bewustzijn, leeft met “jij” en “ik”. Neem die omstandigheid weg en er is geen dood, dat te beseffen is onsterfelijkheid. Dan is er geen eenzaamheid.

Het doel van alle ervaringen is uiteindelijk dat besef van afgescheidenheid, van “jij” en “ik”, met al zijn eigenschappen als afgunst, hebzucht, hartstocht, hang naar bezit, enz., weg te nemen. De waarde van de ervaring is dat ze het waanidee van afgescheidenheid verjaagt, dat de oorzaak is van het lijden en van de dood.

Als je van de ultieme werkelijkheid vervuld wilt worden, kun je deze wereld niet negeren om het in een andere wereld te zoeken, of die andere wereld ontkennen om het in deze te zoeken. Je moet dat volmaakte evenwicht van handelen hebben dat het enige is dat je echt inzicht geeft in de wezenlijke waarde van het leven, of dat nu het leven van de mens of van al het overige is. Als je begrijpt wat die wezenlijke waarde is, zijn zelfverloochening en opoffering voorbij.

Tijd speelt hier geen rol bij. Als je een ding in het heden begrijpt, zal dat je het inzicht van een reus geven. Maar daar is interesse en enthousiasme voor nodig.

Hoofdstuk 20

Bekommer je om de bron van het lijden en niet om de kreet van pijn.

Handelen moet voortkomen uit innerlijk contact met de waarheid. De waarheid is eeuwig en overwint alles.

Alle reacties moeten ertoe leiden dat je eigen handelen zuiver is.

Eenvoud is zuiver handelen.

Als je je bewust wordt van het ikbesef ontdek je het verschil tussen het belangrijke en het onbelangrijke, tussen echte en valse waarden. Je handelen wordt dan aan banden gelegd, maar alleen door zo te handelen kun je je bevrijden. Dat is niet zo moeilijk als het klinkt. Zodra je probeert juiste waarden te vinden, span je je in om een keuze te maken, wat niet zonder lijden gaat. Als je verlangens worden beheerst door angst en gemakzucht, roept de inspanning om onderscheid te maken waanideeen op. Juist door die inspanning kom je tot een volledig besef van het “zelf”.

De meeste mensen blijven hangen tussen deze twee: handelen dat tot niet weten leidt en handelen waarbij het belangrijke met het onbelangrijke wordt verward. Het handelen vanuit niet weten maakt geen enkel onderscheid, het gaat gepaard met lijden, zonder dat de oorzaak daarvan wordt ingezien. Dan is er ook nog handelen dat zowel het belangrijke als het onbelangrijke omvat. Anders gezegd, zolang je niet echt inzicht hebt in je handelen, trekt de nevel van het niet weten niet op. Door je bewust te worden van het verschil tussen wat belangrijk en wat onbelangrijk is, leer je het ikbesef kennen.

Kijk eens naar het handelen dat uit niet weten voortkomt. Dat kent de tegengestelden niet en bekommert zich alleen om het onbelangrijke. Wie in dit handelen verstrikt geraakt is, lijdt in de sfeer van het gebonden zijn, zonder te weten

hoe hij zich kan bevrijden. Dat wil zeggen, hij omringt zich met het onbelangrijke en ondanks dat hij lijdt, in die sfeer van niet weten en van het onbelangrijke, verlangt hij niet naar de vrijheid.

Neem iemand die rijkdom vergaart. In het proces van het vergaren lijdt hij, hij is wreed, hij zoekt de genoegens van het onbelangrijke. Terwijl hij steeds meer rijkdom vergaart, klampt hij zich daaraan vast, zonder dat hij leert wat de echte waarde is van geld, namelijk dat je je er niet aan hecht. Hoewel hij actief bezig is rijkdom te vergaren, houdt dat hem alleen maar onwetend. Hij heeft niet geleerd hoe je het belangrijke onderscheidt van het onbelangrijke. Daardoor houdt zijn handelen hem in de ban van het niet weten.

Een ander voorbeeld is verering. Als je verering op een ander is gericht, is het alleen maar een activiteit die tot het onbelangrijke, tot het niet weten leidt. Als je je verlaat op een ander, wat verering is, steun je op die ander. Het vertrouwen dat een ander je zal verlossen, je hoop zal geven, leidt alleen maar tot niet weten, want het streeft naar het onbelangrijke en het is nog altijd leven zonder onderscheid te maken wat je doet.

Dan is er nog de bezitsdrang, niet meer met betrekking tot geld, maar het verlangen een ander te bezitten. In dat verlangen lijd je, je bent jaloers, wreed, zelfzuchtig; en als je niet begrijpt wat liefde is, namelijk onthecht zijn zonder onverschillig te zijn, dan streef je nog naar een handelen dat tot niet weten leidt en ben je nog in de greep van het onbelangrijke.

Waar inspanningen en keuzes maken aan de orde zijn, daar wordt geleden; en er moet geleden worden, zolang de mens gebonden is aan de keuze tussen het belangrijke en het onbelangrijke. Kijk eens naar jezelf. Je zult zien dat, als je geheime verlangens hebt waar je geen inzicht in hebt en

als dat wat je doet uit die verlangens voortkomt, je handelen, in plaats van je vrij te maken, je steeds meer in de houdgreep van het lijden drijft. Maar door je intens bewust te worden van jezelf, dat wil zeggen door jezelf te onderzoeken, door in jezelf te keren, ga je kiezen, ga je het belangrijke van het onbelangrijke onderscheiden. Keuzes maken is het steeds opnieuw ontdekken van de waarheid. In het maken van het juiste onderscheid zetelt de vrijheid, het vervuld zijn van het eeuwige, die verrukking, die zich altijd weer vernieuwt. Geluk is thuis zijn in het wezenlijk belangrijke.

Juist handelen, zonder beweegredenen, is alleen mogelijk als alle onvervulde verlangens hebben opgehouden. Je kunt vrijuit, op een niet mis te verstane manier handelen als je in de geest vrij bent van het zintuiglijke en alleen dan zal alles wat je doet niet meer die complete chaos veroorzaken die nu in de wereld heerst. Handelen zonder beweegredenen is echt vrij; het is niet berekenend, het is niet op iets uit. Even iets doen wat je prettig vindt is nog geen spontaniteit. Spontaan handelen komt uit de volheid van het helder waarnemen dat alleen is te verwezenlijken door het proces van het je innerlijk vrij maken van hebzucht. Alleen door te handelen kun je de talloze sferen van onvervuld verlangen zichtbaar maken die je gevangen houden. Handelen leert je niets, het bevrijdt je alleen maar, maar jullie denken dat je ervaring nodig hebt om te kunnen leren. Je zoekt in je ervaringen, in je handelingen, iets dat je wilt begrijpen. Daardoor heeft je handelen geen enkele waarde voor je; je gebruikt het alleen om verder te kunnen komen, om te groeien, om je te ontplooien. Daarmee maakt je handelen het leed alleen maar groter, het bevrijdt je er niet van. Handelen betekent voor jullie dat je iets toevoegt, het getuigt niet van wijsheid. Je stapelt alleen maar kennis op kennis met het idee dat je daardoor inzicht krijgt, terwijl je in werkelijkheid steeds meer de gevangene van de ervaring

wordt. De ware functie van het handelen, geestelijk, emotioneel en fysiek, is je te ontdoen van alle sferen van hunkerend verlangen, want op de juiste manier handelen is vrij van beweegreden.

Je kunt niet van de waarheid vervuld worden door je van alles toe te eigenen, of het nu gaat om deugden, kwaliteiten of dingen; dat gaat alleen door steeds overal diep in door te dringen, een activiteit die altijd in het nu plaatsvindt. Als je zo geconcentreerd en met die soepelheid van geest in het nu leeft, komen je denken en voelen tot besef van de oorzaak van het lijden en wordt je geest zo bevrijd van de beperkingen van het onvervulde verlangen. Terwijl, hoe gevarieerd en talrijk je ervaringen ook mogen zijn, als je beweegredenen hebt voor wat je doet, je handelen de volheid van leven in het nu te niet zal doen.

De ware kunstenaar heeft alle gevoel van het persoonlijke achter zich gelaten.

Creatief ben je in een moment van evenwicht.

Een echte kunstenaar verandert als hij schildert telkens zijn manier van uitdrukken en vindt met zijn verf en penselen steeds een nieuwe techniek. Maar als je je gaat hechten aan de manier waarop de kunstenaar op het linnen tot uitdrukking brengt wat hij voelt, iets wat altijd leeft en dus niet te beschrijven is, dan word je zo levenloos als een dode boomstronk.

De ware kunstenaar, schilder, beeldhouwer of componist, heeft alle gevoel van het persoonlijke achter zich gelaten, al kan hij wel een individuele techniek hebben. De ware kunstenaar is boven de ijdelheid van het individuele verheven. Maar hij moet wel een eigen speciale techniek hebben en in die techniek kan vooruitgang zitten, maar niet in het besef van het bevrijd zijn. De volmaakte kunstenaar leeft een leven waarin geen bewustzijn van het “zelf” meer is.

Als je schilder bent en naast een nog groter schilder leeft, word je gestimuleerd. Maar als dat prikkelen van je belangstelling niet leidt tot dieper inzicht, is het weinig waard.

Ik wil mezelf niet op een voetstuk zetten om vereerd te worden en volgelingen te hebben, want het uiteindelijke inzicht in de waarheid ligt in iedereen besloten. Ik wil je helpen volledig te beseffen dat de eenwording met de waarheid door je eigen inspanningen tot stand komt en niet door iets of iemand te vereren.

Elke stimulering is vergankelijk. Maar ik spreek over iets dat niet voorbij gaat, dat niet is te vinden door de een of andere stimulering, maar door voortdurend en bij volharding intens te leven. Wie volledig in het nu leeft, is een levenskunstenaar. Waardering voor kunst gaat niet noodzakelijkerwijs samen met het levensinzicht waarbij je volkomen vrij bent van ikbesef en van gebondenheid aan het verlangen. Wie ernaar streeft een te zijn met de waarheid, kan er niet iets persoonlijks op na houden waardoor hij levensinzicht hoopt te krijgen.

Hoofdstuk 21

Een herinnering is het product van een onvoltooide handeling.

Een schip laat op het wateroppervlak geen sporen na. Zo gaat het ook de mens die in de waarheid leeft, die het volmaakte belichaamt.

Als je nagaat wat er zich geestelijk in je afspeelt, zul je zien dat je vasthoudt aan herinneringen, prettige zowel als onprettige en dat je aan de hand daarvan er in hoopt te slagen in je leven tot vervulling te komen. D.w.z., je hebt een ervaring, die je niet grondig begrepen hebt, die je niet tot op de bodem hebt doorleefd en waar je niet mee hebt afgedaan; daardoor heb je er een herinnering aan en met de last van die herinnering probeer je te leven, je probeert je aan te passen aan het heden. Zo is er een voortdurende strijd, wat een miserabele toestand is. Alles wat je onderneemt maakt je verdrietig, omdat je in het heden probeert te leven met een geest die door het verleden is vertroebeld. Daardoor heb je geen inzicht in het heden, dat het enige is waarin het eeuwige besloten ligt. Een herinnering is het product van een onvoltooide handeling; d.w.z., als je niet volledig in het heden leeft, geconcentreerd, met heel je aandacht, krijg je te maken met reacties van de herinnering, met terugkijken, met denken aan de toekomst. Zo bouw je geestelijk een systeem op, dat je steeds probeert te volgen, met het gevolg dat de levende aandacht, de oplettendheid, die het bevrijd zijn kenmerkt, je ontgaat.

Herinneringen komen voort uit onvervulde verlangens.

Als ik het heb over herinnering bedoel ik niet de herinnering aan iets wat ooit gebeurd is; ik heb het over de herinneringen die voortkomen uit onvervuld verlangen. Met dat verlangen roep je reacties op. Door iets te willen

hebben ben je geestelijk in de toekomst bezig, d.w.z., je leeft vanuit een tegenstelling, je bent ongelukkig doordat je gelukkig wilt zijn. Je maakt je een voorstelling van het geluk en door de tegenstelling voel je je ongelukkig. Terwijl je door actief te leven, zonder een vooropgesteld doel, je geestelijk vrij kunt maken van het idee van een tegenstelling en van het denken over de toekomst. Als je je geestelijk vormt naar een ideaal of naar wat je je als de waarheid voorstelt, maakt dat verlangen je het onmogelijk de volle betekenis van het heden te leren kennen, met het gevolg dat je je iets wat gebeurd is steeds opnieuw voor de geest haalt en er niet van los komt, wat herinnering is.

Wat herinner je je? Prettige en onprettige dingen, die innerlijk nog reacties bij je oproepen. Maar als je met al je aandacht volledig in het nu leeft, zul je, al kun je iets wat ooit gebeurt is wel degelijk nog weten, geestelijk niet belast zijn door je herinneringen, omdat het enkele weten dat iets ooit gebeurd is geen gevoelsreacties oproept.

Bewustheid is niet het voortdurend herhalen van het idee dat je bewust moet leven, want dat wordt louter een herinnering. Bewustheid betekent volkomen helder waarnemen en dat kan alleen als je geestelijk niet belegerd wordt door de verlammende idee□ die door het onvervulde verlangen werden opgeroepen.

Ikbesef is afhankelijk van herinnering. Ikbesef betekent verwarring, onevenwichtigheid, het volgen van een dwaling. Intelligentie daarentegen is evenwichtigheid, is vrij zijn van ikbesef, van persoonlijkheid, ego, individualiteit. Je denkt alleen aan jezelf als iets je dwars zit, als iets je hindert en als je je bewust wordt van de oorzaak van de tegenwerking vecht je ertegen; zo ontstaat er een hele reeks herinneringen, weerstanden en belemmeringen, die je ikbesef, individualiteit noemt. Terwijl een geest die absoluut niet belast is met uit onvervuld verlangen

voortgekomen herinneringen vrij van elke weerstand en uiterst geconcentreerd is.

De meeste mensen leven in hun herinneringen. D.w.z, gisteren is vandaag nog enorm belangrijk en morgen ontstaat doordat je niet genoeg inzicht hebt in vandaag. Dat is geen raadselachtige uitspraak. Als je er goed over nadenkt, zul je inzien dat het zo is. Een herinnering is alleen maar een onvoltooide gedachte. Doordat je vandaag niet volledig leeft, laat je de complexen van morgen ontstaan. Je dooft het vuur van het leven in het heden en dan wil je weten hoe je je kunt bevrijden van de complexen die zijn ontstaan doordat je hebt verzuimd je voortdurend aan te passen. Ik zeg je: kijk niet naar het verleden, maar leef met extatische vreugde in het heden. De intensiteit waarmee je in het heden leeft vaagt alle complexen, alle akelige hebbelijkheden en ongunstige eigenschappen van het verleden weg.

Als de handeling van vandaag volledig afgerond is, is er geen morgen. Onderzoek een ervaring en je zult begrijpen wat ik bedoel. Als je van iemand houdt, ligt in die liefde de drang besloten die ander te bezitten, maar diezelfde liefde omvat ook een intens gevoel dat niet van de persoonlijkheid komt, pure genegenheid, die geen onderscheid kent. De menselijke geest perkt die liefde in met aantrekkingskracht, conflicten, begeerte en lust. Wanneer je je geestelijk kunt bevrijden van het maken van onderscheid, zul je een liefde leren kennen die de diepste essentie van het werkelijke is, die niet weet van eenheid of gescheiden zijn, die van nature het eeuwige is.

Als je kijkt hoe het in je eigen geest toegaat, zul je zien hoe hij het ene idee na het andere oppakt en koestert, hoe hij van de ene gebeurtenis naar de andere, van de ene herinnering naar de volgende gaat, met spijt over het verleden en met hoop op de toekomst. Zo breng je al je dagen door en je vormt een bepaalde gewoonte van

denken. Vanuit die gewoonte leef je en die gewoonte wordt je leven, je bewustzijn, je hele wezen. Een geest die voortdurend herinneringen koestert is aldoor bezig zijn eigen graf te graven.

Hoofdstuk 22

Wees eenvoudig in je denken.

Een idee hebben is iets anders dan denken. Een idee hebben is over het algemeen niets anders dan het tot stilstand komen van het denken voelen, dat door een persoonlijke reactie gekristalliseerd is, terwijl denken voelen altijd vloeiend is, onbeperkt en vrij van persoonlijke reacties. Het is de blijvende essentie van de waarheid. Maar de geest die de slaaf van een idee is, is niet in staat onbegrensd te leven. Een idee hebben is dus iets anders dan denken.

Dit is niet een verstandelijke constructie; je hoeft het alleen maar te begrijpen en ermee te leven om te weten wat het betekent. Het heeft een element van extase in zich. Het is geen kille, droge, verstandelijke constructie en het is evenmin emotioneel, sensationeel. Jullie zijn gewend aan systemen, aan filosofieën, aan concrete ideeën, waarmee je denken zich met zorg kan omkleden en dat noem je leven. Ik geef jullie geen systeem. Ik vertel jullie over een manier van leven waarin je je voortdurend bewust bent van het vuur van het denken voelen. Als ik jullie zou vertellen wat je op zijn minst zou moeten doen, hoe je zou moeten mediteren, wat voor ideeën je zou moeten hebben, hoe je in het nu zou moeten leven, dan zou je vrij van die ideeën moeten zijn, omdat ze je geestelijk aan banden zouden leggen en je denken zouden aantasten. Ik geef jullie geen ideeën, maar ik spreek over de flexibiliteit van het denken voelen, waardoor je evenwichtig zult kunnen leven, in een toestand van zich steeds vernieuwende rust.

Ik heb niet gesproken over emotie, omdat de liefde van nature alomvattend is. Iedereen weet wat het betekent lief te hebben, maar het denken komt ertussen en vertroebelt die liefde, daarom spreek ik zo uitvoerig over de menselijke geest. De geest kan alleen door intelligentie volmaakt

functioneren. Intelligentie is denken dat bevrijd is van de beperkingen van de individualiteit. Die intelligentie wordt versterkt als je handelen steeds vrij is van de kern van egoïsme De geest functioneert volmaakt als hij niet langer in beslag genomen wordt door het idee van zichzelf; dan heerst er rust, de vrede die de eeuwige vernieuwing van het leven zelf is.

Deze intelligentie is het vermogen de allerhoogste waarde te onderscheiden en niemand kan je dat geven. Het is zinloos heiligdommen en tempels af te lopen om je er in aanbidding aan iemands voeten te werpen. Je ondergaat al die dingen en ontdekt niets dan verdriet en verlatenheid, een schrijnende leegte, die je nooit die opperste, bloedwarme verrukking van het leven geeft.

Intelligentie is nodig om van de waarheid vervuld te kunnen worden, maar de meeste mensen vermijden het intelligent te zijn, omdat dat betekent dat je in actie moet komen. Om intelligent te kunnen zijn moet je volledig vrij zijn van het maatschappelijk uiterlijk vertoon, van klassenbewustzijn en egoïsme Wie het graag wil kan intelligent zijn, het is niet als een van god gegeven gave, enkel voorbehouden aan het genie.

Begin ermee als individu bewust te leven en al je belemmeringen te ontdekken; als je dat doet zul je uiterst intelligent worden. Intelligentie is evenwicht tussen denken en voelen en daarmee het allerhoogste, het godgelijke, maar door achter allerlei theorieën aan te gaan verstoor je het alleen maar.

Wat maakt iemand onintelligent, dom en laks? Gebrek aan aanpassingsvermogen en aan flexibiliteit. Hij is de slaaf van zijn eigen persoonlijke idee, d.w.z. van zichzelf, terwijl hij intelligent zou zijn als hij aldoor aandachtig en oplettend was en zijn weg zou gaan zonder een vastgesteld doel, zonder een concreet idee iets te willen bereiken. Iets wat

flexibel is, is onbegrensd, iets wat meegeeft kan nooit gebroken worden.

Het is werkelijk erg eenvoudig, zo eenvoudig dat het aan je voorbij gaat, of liever, het is zo subtiel dat jij eraan voorbijgaat, omdat je houvast aan iets concreets wilt hebben.

Hoofdstuk 23

Wijsheid vind je niet. Wijsheid moet worden ontwikkeld. Wijsheid is een toestand van evenwicht. Wijsheid doe je op door innerlijke eenvoud.

Onwetendheid is niet dat het je ontbreekt aan geleerdheid, maar dat je de verschillende waarden in het leven met elkaar verwart en ermee in botsing komt. Ook al bestudeer je nog zo grondig alle boeken van de wereld, het beeld van de wijsheid dat je door die studie krijgt is ten enenmale verkeerd, omdat je niet echt leeft. Uit boeken haal je alleen wat waardeloze troep en dat noem je dan wijsheid. Als ik zeg dat je niet echt leeft, heb ik het over actief zijn in het nu, voor honderd procent, wat een intense vreugde oplevert, een verrukking die je niet krijgt door theorieën te verafgoden. Dus jullie wijsheid, die gebaseerd is op je studie, heeft absoluut niets uit te staan met de wijsheid waar ik het over heb. Als je als individuele mens vrij bent van je jaloersheid, je haat, je verlangens, je streven naar macht en naar veiligheid, je behoefte aan gezagdragers en je verering van allerlei valse waarden, dan ontstaat door die vrijheid een natuurlijke wijsheid, die alle boeken, alle filosofieën, theorieën en systemen te boven gaat. Daar heb ik het over, niet over jullie theorieën Zoals ik al eens eerder heb gezegd, nieuwe theorieën bedenken kan ik net zo goed als jullie, maar wat voor waarde heeft dat? Alle boeken van de wereld, de heilige boeken daarbij inbegrepen, staan vol met theorieën en niet een van jullie leeft spontaan, natuurlijk en gelukkig. Daar komt het op aan, niet op het onophoudelijk proberen je nieuwe theorieën en nieuwe ideeën eigen te maken.

Het denken moet verder gaan dan de beperktheid van de ideeën Ik heb jullie filosofieën en theorieën niet bestudeerd, ze hebben volgens mij niets te betekenen, het is waardeloze troep. Verstrikt in conflicten als je bent, denk je dat je de

waarheid zult vinden door theorieën te bestuderen en je daar naar te schikken. Alleen als je in je denken en voelen vrij bent van alle conformisme en navolging zul je een creatief leven leiden, dat meer waard is dan alle boeken. Je hoeft nooit ook maar een enkele theorie bestudeerd te hebben om de hoogste graad van menszijn te bereiken, het enige waardoor je de wijsheid zult kennen die van alle tijden is.

Een journalist heeft blijkbaar eens over mijn leringen gezegd: “Het is boeddhisme zoals Schopenhauer dat beschrijft in zijn 'Die Welt als Wille und Vorstellung'” en mij werd gevraagd wat ik daarvan vond. Dat is heel eenvoudig. Ik heb nooit Schopenhauer gelezen en nooit de boeddhistische geschriften bestudeerd. Wat ik tegen jullie zeg berust op mijn eigen ervaring, het is niet uit boeken gehaald. Het is mijn eigen ervaring met leed, pijn, genoegen, liefde en dood en al die dingen die de mens grote bezorgdheid en intense ongerustheid bezorgen, zijn werk, zijn liefde, zijn haat, alles wat de mens tot mens maakt, kortom, het leven zelf. Het is niet ontleend aan boeddhisme, aan hindoeïsme of aan Schopenhauer . Dus, als je mijn zienswijze wilt begrijpen heeft het weinig nut me te vragen je Schopenhauer of het een of andere heilige geschrift uit te leggen, of hun ideeën te vergelijken met wat ik zeg. Ik wil dat je wat ik zeg met je verstand benadert, niet met je vooroordelen en je geleerdheid.

Er kwam eens een man bij een wijze en zei tegen hem: “Ik heb wat tijd over, vertelt u me alstublieft iets over de waarheid”. En de wijze zei: “Houd om te beginnen je lichaam in toom, maak je geest zo zuiver als sneeuw en reken tenslotte vastbesloten af met alle kennis”. Kennis krijgen is informatie verzamelen, maar wijsheid berust op je eigen ervaring.

Ik heb het over wijsheid. Jullie nemen een tak van een boom en denken dat je de hele boom te pakken hebt. Maak

verschil tussen kennis en wijsheid. Kennis, het weten van feiten, is, al neemt ze steeds toe, van nature beperkt.

Wijsheid kan een ander je niet geven. Een eenvoudige vissersman, die worstelt met zijn jaloersheden, zijn liefdes, zijn boosheden en zijn lijden, leeft veel meer, veel intenser dan iemand die zijn problemen verstandelijk beredeneert en op macht uit is, want die laatste komt om in zijn eigen egocentriciteit. Wijsheid komt voort uit de intensiteit waarmee je leeft, niet uit intellectuele theorieën Wijsheid is spontaan en heeft absoluut niets te maken met oppervlakkige kennis of met iets wat je van een ander leert. Wijsheid is als stromend water, ze laat zich niet vastleggen en is nergens te koop. Wijsheid is ware intelligentie. Als je met volle intensiteit leeft, zul je in het nu de wijsheid van alle tijden kennen en dat is het absolute hoogtepunt van de extase.

Hoofdstuk 24

Intuïtie is volledig ontwaakte intelligentie.

Je denkt dat je door te redeneren intuïtie zult krijgen, maar via het proces van redeneren kun je niet tot intuïtie komen. Je redeneren berust voornamelijk op de kern die het 'zelf' is en bevrijdt het denken dus niet, maar versterkt eerder het ikbesef. Dat leidt tot logisch lijkende waanideeen, want die kern van het 'zelf' is gevormd op grond van de valse waarden van het vergankelijke. De intuïtie is steeds op gelijke sterkte in de mens aanwezig en kan volledig tot uiting komen wanneer de kern van het 'zelf' volkomen is opgelost.

In plaats van het 'zelf' te versterken en zo de intuïtie te verdoezelen, wordt redeneren dan het instrument van de intuïtie Intuïtie krijg je niet door redeneren, maar door de oorzaak van de belemmering weg te nemen.

Als een idee je aanstaat, als het bevredigend en troostrijk overkomt, neem je het aan en dat noem je dan intuïtie. Neem bijvoorbeeld het idee van reïncarnatie. Je hoort daarover en omdat je het je bevalt, grijp je het aan, in de gedachte dat dit nu intuïtie is. Het wordt dus een werkelijkheid voor je en alles wat je doet, je hele leven, wordt erop gebaseerd. Volgens mij is deze bevrediging gevende aantrekkelijkheid geen intuïtie. Het is louter aantrekkingskracht. Het is de kern van het 'zelf' in de tijd laten voortbestaan, met meer mogelijkheden en een grotere kans op ontplooiing. Deze 'intuïtie' is persoonlijk, ze geeft je voldoening en je streeft haar na, je noemt haar een natuurwet of het goddelijke plan. Leg dit nu vooral niet zo uit dat ik voor of tegen reïncarnatie ben. Ik spreek over de waarheid, die tijdloos is.

Door die zogenaamde intuïtie verdeel je het bestaan in een leven in deze wereld en een in de andere wereld, in een

universeel bewustzijn en een persoonlijk bewustzijn, waarbij je redeneert vanuit die veronderstelde realiteit. Intuïtie heeft absoluut niets te maken met het persoonlijke en laat zich geen beperkingen opleggen voor individueel gebruik. In het proces van vrij worden van het ikbesef ontwikkel je het ware redeneren, dat dan het instrument van de intuïtie wordt. Zo verstoort het redeneren de intuïtie niet meer. Het doel van het redeneren is de intuïtie te laten komen, niet haar tot stand te brengen.

Intuïtie is volledig ontwaakte intelligentie en is daarom verlost van de beperktheid van de persoonlijkheid of van het ikbesef. Het vermogen om te onderkennen wat essentieel is en daar zorg aan te besteden zal je leiden tot wat ik intuïtie noem. Intuïtie is niets anders dan uiterst verfijnd instinct en hoewel iedereen instinct heeft moet het redeneren onpersoonlijk worden voordat er wijsheid kan ontstaan. En in de intuïtie komt de wijsheid op de zuiverste manier tot uitdrukking. Omdat je een en al instincten bent, moet je je eerst bewust worden van die instincten om door voortdurende aanpassing en zelfoverpeinzing besef te kunnen krijgen van die heelheid die als enige je de vervulling kan geven die eeuwig is. Door zo geconcentreerd te worden kun je uit iedere ervaring de hele betekenis van het leven leren. Dit inzicht in de betekenis van een ervaring is niet voorbehouden aan de elite, aan de meest ontwikkelden. Jullie idee van evolutie is een voortdurend naar iets toe groeien, wat betekent dat je nog altijd kijkt vanuit de sfeer van het ikbewustzijn. Zolang je van daaruit de waarheid zoekt, zul je die nooit vinden. Als je je uit die sfeer bevrijdt, zul je inzicht hebben. Intuïtie ontstaat door volharding en geestdrift, door voortdurende harmonisering en ononderbroken bewustheid. Het is geen wonder, geen gave; zet dus het idee van vorderingen maken in de richting van een ultieme werkelijkheid maar uit je hoofd en laat de dingen die je doet daar niet door bepalen. Begin

ermee je van al die dingen bewust te worden, je verantwoordelijk te voelen. Tot nu toe heb je, angstig als je was, alleen de voorschriften van anderen gevolgd, nu moet je op eigen gezag gaan handelen en dat is veel moeilijker, dat vraagt een grotere vastberadenheid, meer energie, een breder denkvermogen. Intuïtie, d.w.z., het zuivere functioneren van het leven, compleet ontdaan van ieder ikgevoel, kan alleen tot stand komen door je eigen voortdurende, toegewijde, geduldige oplettendheid, waarbij je geen seconde voorbij laat gaan zonder dat je weet wat je denkt en waarom je het denkt, en je denken ontdoet van het ikgevoel, dat is ontstaan uit onjuiste indrukken op basis van zintuiglijke gewaarwordingen.

Intuïtie komt als een zonnestraal, je doet er niets voor om haar tot stand te laten komen, ze is iets natuurlijks, dat je omhult, niet in de tijd, als iets dat duurzaamheid heeft, nee, je wordt er in het nu door omgeven, als gevolg van je eigen inspanningen om je vrij te maken van je ikbesef.

Als je dat wat jullie je intuïtie noemen, je geloof, je kennis, goed beschouwt, zul je zien dat het allemaal voortkomt uit gebondenheid aan het 'zelf'. Je kunt je egoïsme misschien zo beredeneren dat het logisch, verdedigbaar en gezond lijkt, maar als wat jullie intuïtie noemen berust op hoop, tevredenheid of troostrijke gedachten, dan kan die intuïtie, hoe verstandig, gezond en vanzelfsprekend ze ook mag lijken, je geen levensinzicht geven. Het verstand of het intellect is niet meer dan het werktuig van de intuïtie. Intuïtie biedt de meest geëigende mogelijkheid voor inzicht, voor een volkomen ontwaakte intelligentie, een intelligentie die vrij is van alle gebondenheid aan de individualiteit. Intuïtie kent niet 'dat van jou' en 'dat van mij', intuïtie kent geen verdeeldheid, geen heftig verlangen; intuïtie is zuiver, sereen, de totale afwezigheid van het 'zelf'. Je kunt niet tot intuïtie komen door beredenering, maar enkel door een

besef dat onmiddellijk weet te onderscheiden wat de juiste waarden zijn.

Wil je intuïtie echt en duurzaam zijn, dan moet je innerlijk vrij zijn van alle illusies van de individualiteit.

Hoofdstuk 25

Meditatie is inzicht hebben. Contemplatie is zijn.

Gebruik de contemplatie om te kunnen handelen, niet om te kunnen vergeten.

Het ontdekken van de juiste waarden leidt spontaan tot concentratie.

Wat verstaan jullie onder meditatie en waarom mediteer je? Als je er soms concentratie mee bedoelt, dat is iets heel anders dan meditatie, al vraagt echt mediteren om concentratie. Laten we dus eerst eens kijken wat concentratie is. Als je je concentreert, richt je je denken op een beeld of een idee dat je aanstaat en probeer je het te dwingen daarbij stil te blijven staan. Terwijl je zo probeert je te concentreren, dringen andere ideeën, andere beelden bij je binnen en je probeert die terzijde te schuiven en je denken terug te brengen bij het specifieke beeld van je keuze. Dat proces van binnendringen en in conflict komen blijft doorgaan terwijl je probeert je te concentreren. Je dwingt jezelf gefixeerd te blijven op een idee dat niet uit natuurlijke, levendige belangstelling is ontstaan, want als dat wel zo was zou er geen conflict zijn, dan zou je je spontaan en moeiteloos concentreren.

Die innerlijke dwang, die je meditatie noemt, geeft je geen inzicht; je oefent je er alleen maar in gefixeerd te blijven op een bepaald idee, waar je niet echt in geïnteresseerd bent. Je concentratie is louter inspanning gebaseerd op vooroordeel en op een gekunstelde voorkeur en leidt tot stagnatie in je denken. In werkelijkheid probeer je door wat je meditatie noemt te ontkomen aan de conflicten. Op die manier vernauw je je geest tot steriliteit en je gevoelens verstarren. Deze concentratie leidt niet tot het vrij zijn van het denken; ze is niet dynamisch, niet creatief.

Voor mij is dit proces een voortdurende beperking van het denken. Terwijl het denken zelf altijd in beweging is. Als jullie mediteren, forceer je door je verlangens, door je sympathieën en antipathieën, je geest in een bepaalde richting, in plaats van hem vrij te maken van elke weerstand, zodat hij spontaan soepel, schrander en bij uitstek verfijnd wordt. Als jullie je een uur lang op een bepaald idee kunnen concentreren, denk je dat je echt hebt gemediteerd, je voelt je dolgelukkig, omdat je in staat geweest bent je denken in toom te houden, op een idee gefixeerd te houden. Zoals ik al eens eerder heb gezegd, iets meester worden betekent dat je er de slaaf van wordt.

Als je daarentegen een soepele, scherpzinnige geest hebt, die tot de kern van een idee kan doordringen en er daarmee vrij van is, zal die in staat zijn echt onderscheid te maken en inzicht te hebben in het onbegrensde.

Hoe moet je dat doen? Hoe moet je je geest vrij maken, zodat hij niet gebonden is aan een idee? Je kunt jezelf niet hypnotiseren tot je je verbeeldt dat je geest vrij van ideeën is. Alles wat je doet, voelt en denkt is gebaseerd op een idee en is daardoor begrensd, maar je geest is alleen in staat onderscheid te maken als hij volledig vrij van ideeën is, dan alleen gaat onderscheid maken moeiteloos en kun je onmiddellijk herkennen wat de allerhoogste waarde heeft.

Om nu in die toestand te komen, die ook weer niet echt een toestand is, van steeds maar doorstromend denken, dat niet door ideeën geconditioneerd is, kun je er niet over gaan zitten mediteren, want als je dat doet, roep je alleen maar weerstand op, doordat je probeert je geest zo te beheersen dat hij geen enkel idee zal hebben. Terwijl als je probeert helemaal, voor honderd procent, in het nu te leven, je je ervan bewust zult worden dat je onderscheid maken op ideeën berust. Als je je daar goed bewust van bent, begint die bewustheid je geest vrij te maken van de gebondenheid aan die ideeën

Het is echt heel simpel. Om te ontdekken of je gebonden bent, moet je wat doen, je moet niet stil blijven zitten en je afvragen of je al dan niet gebonden bent. Door een actieve manier van leven, door de intensiteit waarmee je leeft, ga je besef krijgen van je beperkingen en dat besef maakt je vrij. Dan roep je geen verzet meer op en is er dus ook geen sprake meer van de zinloze vormingspogingen van de zelfdiscipline.

Als je je geest in bedwang houdt, heb je geen inzicht, je vernauwt je geest alleen maar en daardoor kom je onder druk te staan en word je nerveus, maar als je een soepele geest hebt kun je onmiddellijk onderscheiden wat de juiste waarden zijn en wordt zelfbedwang dus een onnodige belemmering.

Wat gebeurt er als je je concentreert om te mediteren? Je denkt niet, je bent alleen maar in een strijd verwikkeld en verspilt daarmee je energie. Als je nu probeert je te concentreren en er komen ideeën bij je op, vecht daar dan niet tegen, laat ze rijpen in je geest, dan zul je ze op hun juiste waarde kunnen schatten. Dat is nu echt de functie van de geest, daarbij is geen sprake van dwang en dus ook niet van inspanning, van druk.

De mensen die denken dat ze spiritueel zijn staan meestal onder zware druk, omdat ze en ander nadoen en daardoor een gevecht met zichzelf verwikkeld zijn. Ze hunkeren ernaar iets te zijn. Terwijl een ander fanatiek op geld uit is, zijn jullie op spiritualiteit uit. Allebei streef je ernaar je verlangens te bevredigen. Als je geest zo sterk wordt beheerst door een beweegreden, door een drijfveer, door een idee, leeft hij niet meer.

Je wilt ontdekken wat het leven is, of het kosmisch bewustzijn is, of er plaats in is voor gerechtigheid en gelijkheid, of het leven eenheid is, alomvattendheid, opdat je geest op basis van dat idee kunt trainen, zodat je er gelijk

aan kunt worden. Dat is dus niets anders dan zelfverheerlijking, terwijl ik het heb over volkomen vrij zijn van ikbesef.

Wanneer denk je over jezelf na? Als je iets in de weg gelegd wordt; je wordt je van jezelf bewust als je op een belemmering stuit. Door die belemmering raak je innerlijk verdeeld, wat er de oorzaak van wordt dat je in verzet komt, en om dat verzet te overwinnen leg je jezelf een strenge discipline op. Eerst moeten de ideeën verdwijnen, pas dan kun je onderscheid maken.

Geestelijke discipline ontstaat doordat je genoeg in iets geïnteresseerd bent, door de extase van het inzicht. Als je in iets geïnteresseerd bent, ben je in staat je te concentreren. Begeerte stelt haar eigen wetten. Interesse creëert haar eigen discipline. Je moet er dus eerst achter komen of je erin geïnteresseerd bent inzicht te hebben in het leven, in iedere ervaring; en als je dat bent, zal dat leiden tot een vanzelfsprekende, elegante geestelijke discipline en een ongedwongen beschouwelijke innerlijke houding. Als daarentegen, om je geest in bedwang te houden, je vastberadenheid en je wil inzet, versterk je alleen maar de tegenstellingen, zodat het ikbesef nog toeneemt.

Let er eens op hoe je iets wat prettig is nastreeft. Je hoeft je niet extra in te spannen om je te concentreren, je gaat er gewoon achteraan. Je kijkt er voortdurend naar uit, je denkt er over, in gedachten wordt je verwachting telkens en telkens weer vervuld. Daar heb je geen geestelijke discipline bij nodig, omdat je geïnteresseerd bent. Probeer er dus eerst achter te komen welke dingen in het leven je werkelijk interesseren. Als je begeerten met elkaar in strijd zijn, zet je je wilskracht in om dwang uit te oefenen, maar als je begeerte onverdeeld uitgaat naar datgene waardoor ze aangetrokken wordt, is er geen conflict en hoef je je dus niet in te spannen om je te beheersen.

Ik ken veel mensen die zich aan bepaalde geestelijke disciplines hebben onderworpen en jarenlang gemediteerd hebben. Anders gezegd, ze hebben geleerd zichzelf onder druk te zetten. Ze hebben alle onderling tegenstrijdige gedachten verdrongen en zich vastgeklampt aan een bepaald idee. Waar het volgens mij om gaat is niet dat je gedachten verdringt, maar dat je inzicht hebt in iedere ervaring, doordat je geestelijk alert bent. Echt geconcentreerd zijn is inzicht hebben in de volle betekenis van iedere ervaring, van elke gedachte en elk gevoel. Dan is je geest alert en flexibel.

Als je de juiste waarden in het leven ontdekt raak je vanzelf geconcentreerd. Breng geen scheiding aan tussen je geconcentreerd zijn, je meditatie en je handelen in het dagelijkse leven.

Zoals het nu is houd je je denken en voelen binnen bepaalde grenzen door zelfdiscipline, zelfbeheersing, maar als je je denken en voelen ongehinderd in daden over laat gaan, zul je besef krijgen van de beperkingen die je worden opgelegd door de maatschappij en door de traditie, door je angst en door je inspanningen om je aan te passen. Door dat besef zul je de juiste waarde van je daden ontdekken en die ontdekking leidt tot spontaan geconcentreerd zijn en de vreugde van het mediteren.

In dit natuurlijke, spontane geconcentreerd zijn, dat meditatie of ware contemplatie is, is er geen sprake van enige inspanning om de geest een bepaalde richting op te sturen of hem te trainen of leiding te geven. Deze meditatie is het leven in al zijn volheid, heel de dag lang. Het is je denken en voelen onbelemmerd in daden over te laten gaan.

Dit is de vreugde van de meditatie, niet het aanbidden van een afbeelding of het herhalen van bepaalde woorden en ook niet de diepe vergetelheid waarin het 'zelf' verzinkt

tijdens het najagen van een systeem, wat niet anders is dan het volledig lamleggen van het denken en voelen.

De vreugde van de meditatie is erin gelegen dat je spontaan leeft, met de intelligentie op haar hoogtepunt.

Hoofdstuk 26

Besef kent geen keuze.

Spontaan handelen maakt leven tot een vreugde. Als je wilt leven als een bloem, zonder inspanning, volledig vanzelf, intens, helemaal in het nu, kun je je denken en voelen niet laten worstelen om steeds meer naar zich toe te halen, wat alleen maar leidt tot het onderscheid van 'ik' en 'niet ik', van een hoger en lager 'zelf'. Die verdeeldheid brengt je op het idee van zelfbeheersing of zelfdiscipline. Voor mij is zelfdiscipline precies het tegengestelde van de bloei van het leven. Waarom leg je jezelf een bepaalde discipline op? Waarom zou dat moeten? Je zaait eerst, door al je verlangens, verdeeldheid in je denken en dan probeer je het lagere onder de discipline van het hogere te brengen. Daarmee sluit je je alleen maar aan bij de gevestigde opvattingen over goed en kwaad. Je zelfdiscipline komt voort uit angst en uit hebzucht en waar hebzucht, angst en begerigheid heersen, daar is geen ruimte voor een juist onderscheidingsvermogen. Hoe kun je onderscheiden wat juist en blijvend is als je geest altijd vervuld is van verlangens voor de toekomst of in zijn waarnemingen belemmerd wordt door het verleden? Zolang je geestelijk, door al je verlangens, in de verdeeldheid blijft steken, mist het leven alle wezenlijke waarde en is een juiste beoordeling onmogelijk.

Ik pleit niet voor zelfvoldaanheid of voor tevredenheid. Integendeel. Zolang de geest nog op de een of andere manier aan iets gebonden is, is hij niet in staat de vele belemmeringen te onderscheiden, die een juiste waarneming in de weg staan. Om die belemmeringen te ontdekken moet je volledig besef krijgen van wat je zegt, doet, denkt en voelt. De gloed van dat besef geeft je ogenblikkelijk inzicht in oorzaak en gevolg, wat leidt tot die toestand van evenwicht zonder strijd of inspanningen.

Besef is vrij zijn van ikbewustzijn. Besef hebben is iets anders dan het steeds herhalen van het idee dat je tot besef moet komen, wat alleen maar tot een herinnering wordt.

Ik zal je een verhaal vertellen. Een duizend poot kreeg van een vriend van hem de vraag: “Hoe weet jij wanneer je je achtentachtigste poot moet verzetten?” En de duizendpoot ging erover nadenken hoe hij nu eigenlijk wist wanneer hij zijn achtentachtigste poot moest verzetten, tot hij zich tenslotte helemaal niet meer kon bewegen.

Er bestaat geen techniek of systeem waardoor je zou kunnen leren besef te hebben. Besef krijg je door jezelf voortdurend in harmonie met de bestaande situatie te brengen. En als je dat steeds doet kun je geen systeem volgen; je zult elke methode ontkrachten. Wil je tot besef kunnen komen, dan moet je denken intens zijn en niets uitsluiten. Als je angstig bent, streef je ernaar moedig te zijn, daardoor wordt moedig zijn tot niet meer dan een vlucht voor de angst, tot het tegengestelde van de angst. Het onder het vloerkleed schuiven van je angst noem je moed. Het conflict van de tegengestelden blijft bestaan, maar als je volledig besef krijgt van de oorzaak van de angst, verdwijnt de angst zelf en ben je daardoor zowel vrij van de angst als van het tegendeel ervan, de moed. Wat voor gedachten er ook bij je opkomen, denk ze tot het einde door, al de belemmeringen die worden opgeroepen door de publieke opinie, door vroegere gezagsdragers, door wensen voor de toekomst, door je idealen en je neiging van alles naar je toe te halen. Door ze op die manier onder ogen te zien, zul je van die belemmeringen bevrijd worden.

Als je voor een persoonlijke crisis komt te staan, moet je daarover nadenken en als je er goed over nadenkt raakt dat je gevoelens en door de intensiteit van die gevoelservaring kom je tot een juiste beslissing. Om vast te stellen hoe je moet handelen, moet je denken worden gecompleteerd met

gevoelsmatig besef. Dat besef is vrij van persoonlijke weerstanden, van persoonlijke sympathieën of antipathieën.

Word wakker, kom tot besef, en stel zo vast of je, als individu, helemaal op jezelf staat of dat je alleen maar en machine bent, die door zowel collectieve als individuele verlangens wordt beheerst. Je zult voor jezelf moeten vaststellen of je echt zelfstandig denkt, niemand kan dat voor je doen. Om je denken te completeren met gevoelsmatig besef moet je alleen zijn en aan zelfbeschouwing doen. Ik gebruik dat woord niet in de beperkte betekenis van ikbesef hebben, maar in de zin van alert en oplettend zijn, er achter zien te komen of je gevoelens en gedachten reacties zijn van een collectief willen of van je eigen persoonlijke verlangens. In die oplettendheid komt het denken in gevoelsmatig besef tot vervulling. Dat is intuïtie.

Je denken staat los van je emoties, je denkt niet met gevoel. Je reacties zetten je aan het denken, maar je durft niet volledig door te denken tot in dat gevoelsmatige besef, want als je dat zou doen, zou je gedwongen worden alle banden los te maken die je nu houvast geven. Je moet uiterst eenvoudig worden, intelligent.

Als je echt vrij bent van het onderscheiden van denken en voelen als twee afzonderlijke functies, is er evenmin sprake van een verstandelijk als van een gevoelsmatig besef; er is dan een volmaakt besef, waarin denken en voelen tot een geheel zijn samengesmolten. In besef heeft alle onderscheid opgehouden te bestaan. Het handelen waarbij je persoonlijk onderscheid maakt kan pas ophouden als het denken zichzelf completeert met gevoelsmatig besef, dat wil zeggen, als er een volmaakt evenwicht is tussen denken en voelen.

Hoofdstuk 27

In het begin van alle dingen ligt het einde besloten.

Als je een zonsondergang ziet, die door het wateroppervlak wordt weerspiegeld, of een stille boom, hoog op een bergtop, of als je een mooi gedicht leest, beleef je een gevoel van extase en die extase is het volslagen vergeten zijn, voor het moment, van al je inspanningen, zorgen, ijdelheden en conflicten. Je wilt die rust, waarin geen sprake is van streven, waarin geen gedachte is aan strijd, in stand houden, want in die extase beleef je de heelheid. Maar je kunt die extase niet blijvend in stand houden, niet door prikkels van buitenaf en niet door stimulering van binnenuit. Vergankelijke schoonheid kan je het genot geven van een extase die een zwakke afspiegeling is van de ultieme werkelijkheid, maar alleen wijsheid kan de beleving van heelheid in stand houden. Je hebt zo nu en dan misschien een vluchtig inzicht in wat geluk is, maar de zekerheid van de rust krijg je pas als je volkomen vrij bent van stimulering, zowel van buitenaf als van binnenuit. Het voortduren van die extatische visie is gelegen in het vervuld zijn van de heelheid die waarheid, leven en vrijheid is. Ik gebruik het woord 'heelheid' om dit begrip over te brengen, maar woorden worden hinderpalen als je er niet gretig naar uitziet hun betekenis te begrijpen; om die reden ook probeer ik telkens weer andere woorden te gebruiken.

Heelheid berust niet op geloof, maar op kennis. Je kunt voortdurend vervuld zijn van die heelheid, je kunt er heel de tijd in leven en als gevolg daarvan zul je op de juiste manier handelen. Voor mij berust die kennis niet op zelfbedrog, ik houd mezelf niet voor de gek. Ik ben van die heelheid vervuld, ze is niet het product van de een of andere illusie en ze berust ook niet op een geloof. Ik houd er geen enkele vorm van geloof of 'principes' op na. Deze

heelheid is ook niet te vinden door er innerlijk naar te verlangen, er op te hopen of er om te bidden. Heelheid is vrij zijn van alle 'idealen', verlangens, illusies en van elk zelfbedrog. Dat wat volgens mij het werkelijke is kan alleen op eigen kracht door de individuele mens in zijn dagelijks leven worden gevonden. Ik wil over dat werkelijke spreken en over hoe je ervan vervuld kunt raken, ik wil je helpen de vastheid van dat eeuwige te vinden. Maar dat kan niet aan de hand van een systeem, dus als je een innerlijke voorkeur voor systemen hebt, zul je geen inzicht krijgen in het leven, omdat het leven zich niet laat begrenzen door systemen. Als je een systeem volgt, verander je niets aan jezelf, je volgt alleen maar iets na, je schikt je naar iets wat een ander je heeft voorgeschreven. Voordat je tot inzicht in deze heelheid kunt komen en er vervuld van kunt raken, moet er een eind komen aan alle nabootsing, aan het volgen van een systeem, een methode of een pad.

Deze heelheid is geen droombeeld, ze is geen uiterlijke werkelijkheid, maar een innerlijk besef, dat je krijgt door in volle verantwoordelijkheid te leven. In deze heelheid is geen tijd, omdat tijd alleen maar een waanidee is van het ikbewustzijn, dat het leven in tegengestelden opdeelt, ruimte en tijd, geboorte en dood. Vervuld zijn van deze heelheid is de opperste werkelijkheid en die wekelijkheid vernieuwt zich steeds, ze is een tijdloos 'worden'. Ze is geen eindtoestand, al is ze een totaliteit. Ze is ook niet het resultaat van metafysische bespiegelingen. Ik probeer iets met woorden te beschrijven, dat niet in woorden is te vangen, ik probeer het onmeetbare te meten. Ook al zal ze je misschien grotendeels ontgaan, die heelheid maakt deel uit van je denken en voelen, niet als een ideaal, waaraan je je moet aanpassen, wat iets doods is, maar als een levende realiteit. Als je je in allerlei bochten wringt om te voldoen aan een ideaal, is je leven verstoord en kun je de waarheid niet vinden. Ik probeer je een beschrijving van die heelheid

te geven alleen om je een indruk te geven van de essentie, de betekenis van de waarheid.

De extase van heelheid kan door iedereen worden beleefd, hoe zijn omstandigheden ook mogen zijn, als hij zich maar ijverig en doelbewust in zichzelf verdiept en beschikt over een geest die in staat is zich steeds opnieuw bij te stellen, een flexibele geest, die altijd op zoek is en als hij steeds met heel zijn hart leeft in de liefde, die zelf ook het oneindige is.

Iemand zal, waar hij ook is, hoe zijn levensomstandigheden ook mogen zijn, die heelheid vinden als hij steeds naar waarheid streeft, als hij zich vrij heeft gemaakt van de systemen, die alleen maar nabootsingen zijn en daardoor een verkeerde kant op wijzen, en als hij zich bevrijd heeft van de angst. In de beleving van die heelheid is geen plaats voor gezag, voor een leraar of een verlosser. Wie constant op zoek is naar die heelheid rekent af met elk verlangen om te vluchten in afzondering, om deze wereld van conflicten vaarwel te zeggen, om anderen na te volgen, te gehoorzamen of om gezag over hen uit te oefenen.

Uit de onverschrokkenheid van de flexibele geest groeit een totaal ongehecht zijn, niet uit angst of uit onverschilligheid, maar door het zoeken naar de waarheid. Dat ongehecht zijn maakt dat je nergens meer onderdak hebt, dat je kunt onderzoeken zonder een spoor van gehechtheid aan ikbesef; ongehecht zijn betekent dat je kunt zien hoe je moet handelen. Kunnen zien hoe je moet handelen is je weten te gedragen. Handelen kan de individuele mens tot vrijheid leiden, zodat hij de volle extase van de heelheid kan beleven, maar kan hem ook leiden tot de dadeloosheid die alleen nog meer belemmeringen om hem heen zal oprichten. Handelen dat leidt tot dadeloosheid komt voort uit egoïsme en handelen dat de

individuele mens vrij maakt komt voort uit een zoeken dat afrekent met de angst.

Iemand die zo denkt en voelt is er steeds op gericht harmonie in zijn leven te brengen en vernieuwt zich voortdurend. Hij gaat zich volledig verantwoordelijk voelen, dat wil zeggen, hij is zich volledig bewust van zichzelf en in het vuur van die bewustheid raakt hij vervuld van de ultieme werkelijkheid. De weg naar heelheid loopt via het je volledig bewustzijn van jezelf. Het 'zelf' moet totaal ophouden te bestaan, je moet vrij zijn van egoïsme, want in het ego zetelt het ikbesef en zolang het ego, de persoonlijkheid, de individualiteit bestaat, die drie zijn voor mij een en hetzelfde, zolang is het onmogelijk die extase te beleven. Zolang je je niet bewust bent van jezelf, anders gezegd, zolang het je nog ontbreekt aan besef van je verantwoordelijkheid, kun je niet tot heelheid komen. Die heelheid ontstaat alleen uit het gevoel van verantwoordelijkheid dat vervuld is van het je bewust zijn van jezelf en door het vuur van dat bewust zijn heen kom je tot heelheid. Je moet je dus volledig bewust zijn van alles wat je doet, denkt en voelt en dat niet van tafel vegen, door dwang laten voldoen aan een ideaal of het zwijgen opleggen ter wille van de een of andere autoriteit. Op het vlak van het je volledig bewust zijn van jezelf kan geen sprake zijn van autoriteit. Niemand anders dan jijzelf kan je vertellen of je je van jezelf bewust bent of niet. Jijzelf moet je verantwoordelijk gaan voelen voor jezelf en in dat volledig verantwoordelijk zijn is de extase van de heelheid gelegen. Als je vervuld bent van dat vuur van het je helemaal van jezelf bewust zijn, heb je de volle verantwoordelijkheid voor jezelf op je genomen en dan begint het volledig verdrijven, het verdwijnen van persoonlijkheid, ego en individualiteit; dat is het begin van de extase die heelheid is. Ik zeg dat de heelheid gelegen is in het volledig verdwijnen van het ikbesef, dat het

middelpunt is van alle deugden en eigenschappen, van alle strijd en verdeeldheid, en dat iedereen die echt zoekt die ultieme werkelijkheid kan bereiken. Als je echt wilt zoeken, zul je die waarheid vinden. Die heelheid, die waarheid, die een extase is, is alleen te vinden als alle egoïsme, het nauwelijks merkbare zowel als het openlijke, volkomen heeft opgehouden te bestaan. Egoïsme bestaat zolang er nog ikbesef, dat wil zeggen, zelfzuchtigheid is.

Laten we nu eens nagaan wat jullie geloven.

Wat ik zeg staat lijnrecht tegenover wat jullie geloven en er is geen compromis mogelijk waardoor je wat ik zeg zou kunnen aanzien voor wat jullie geloven, omdat een compromis alleen mogelijk is tussen twee gelijksoortige zaken. Ik werp me niet op als een autoriteit. Ik zeg dat als je de waarheid zoekt je niet moet proberen compromissen te sluiten. Zie er achter te komen of wat ik zeg waar is en als het niet waar is, laat het dan links liggen, maar probeer niet wat ik zeg in bochten te wringen om het overeen te laten komen met wat jullie geloven. Dat compromis, die onechte harmonisering leidt alleen maar tot grotere verwarring, tot dieper verdriet en tot grotere ontgoocheling. Ik werp me niet op als een autoriteit, maar ik weet zelf waarover ik spreek en ik leg jullie bepaalde ideeën over gedrag voor die op de realiteit zijn gebaseerd; je kunt ze met een intelligente kritische instelling onderzoeken en ze aannemen of verwerpen naar zoek geen compromissen.

Ik zeg dat je, als je de waarheid wilt vinden, niet een enkele last met je mee moet dragen die niet reëel is en je kunt er alleen achter komen of hij dat is door te proberen te ontdekken wat je gelooft.

Je gelooft dat er een opperwezen is, buiten de mens en de wereld. Vervolgens maak je jezelf, als individuele mens, los van de wereld; je denkt dat je de wereld kunt helpen door

jezelf tot een volmaakt instrument te maken. Je hebt het allerhoogste gescheiden van jezelf en van de wereld. Je zegt dat de waarheid buiten heel deze chaos is gelegen, buiten het conflict, de strijd, de rivaliserende onderlinge haat van de volkeren. Ik zeg daarentegen dat alleen door dit alles heen de waarheid is te vinden, dat je, als je dit meester geworden bent, dat wil zeggen, als je jezelf volledig meester bent, als je volledig verantwoordelijk bent voor jezelf, de waarheid zult vinden. Door je eigen gedragingen, door je eigen daden, kun je die eeuwige werkelijkheid vinden, die niet een buiten dat alles staande waarheid is, maar die in alle dingen huist. Als je stelt dat er een buiten dat alles staande werkelijkheid is, heb je de tijd nodig.

Je zegt: “Ik moet een aantal incarnaties doormaken om me meer en meer kwaliteiten en deugden eigen te maken en daarna zal ik, door die uitbreiding van mijn bewustzijn, tot de hoogste werkelijkheid komen”. Je stelt iemand aan als autoriteit, als verlosser, als leraar en die ga je imiteren, in plaats van jezelf in harmonie met het leven te brengen. Dat imiteren leidt tot de corruptheid die momenteel in de wereld heerst. De mens heeft de werkelijkheid uit de wereld verbannen en ergens daarbuiten geplaatst en zijn hele bestaansprincipe berust op zelfzucht, dat wil zeggen, op zijn eigen voortbestaan als ego.

Idealen zijn een subtiele vorm van zelfzucht geworden. Zolang je vasthoudt aan de illusie van het voortbestaan van het ego, moet je een ideaal hebben om dat ego in stand te houden en omdat je ego iets onwerkelijks is wordt ook dat ideaal onwerkelijk. Die behoefte aan het voortbestaan van het ego heeft ertoe geleid dat je autoriteiten hebt aangesteld, verlossers, en op grond daarvan heb je erediensten gecreëerd, gebeden, religieuze sekten en geloven. Het idee dat je hebt van wat geluk is, berust op je eigen voortbestaan tot in eeuwigheid. Jij, als individuele

mens, wil je ego eeuwig in stand houden. En als je zo aan dat ego vasthoudt, dan krijg je natuurlijk te maken met angst, met gehechtheid, met de liefde die verschil maakt tussen de een en de ander. Jullie houden er ontelbaar vele vormen van eredienst op na, die allemaal met elkaar wedijveren, om het aantal kerkgangers verder op te voeren bestrijdt de ene kerk de andere, ze werpen zich allemaal op als autoriteit en het gevolg is een algemeen machtsmisbruik. Jullie maken misbruik van anderen en er wordt misbruik gemaakt van jullie, je eigen verlangens maken een uitbuiter van je, terwijl jij op jouw beurt je laat uitbuiten om ze in vervulling te laten gaan.

Door de werkelijkheid buiten jezelf te plaatsen, doordat het je ontbreekt aan een gevoel van verantwoordelijkheid, creëer je de uitbuiter en maak je van de wereld een chaos. Omdat je je ego, je individualiteit voor altijd in stand wilt houden, is heel je systeem van denken en doen, de wereldbeschaving, op dat verlangen gebaseerd en dus is het in de wereld een chaos, met ruzies, strijd en haat.

Dat is wat jullie geloven, in allerlei vormen, primitief of meer verfijnd. Je wilt dat je ego via een reeks van geboorten, die je reïncarnatie noemt, in de tijd zal voortbestaan om tenslotte bij de waarheid aan te komen. Omdat je die overwinning niet nu al kunt behalen houd je er metafysica, filosofieën en idealen op na. Wat ik zeg staat lijnrecht tegenover al deze ideeën. Besef dit alles vooral goed.

Wat jullie geloven, je behoefte aan een voortbestaan van jezelf, aan een vooruitgang, met zijn ontelbare paden, jullie idee van karma, het staat allemaal lijnrecht tegenover wat ik zeg.

Ik zal proberen uit te leggen wat ik versta onder evolutie en vooruitgang, niet dat idee van vooruitgang dat niets anders is dan een verfijnde vorm van egoïsme. Het

voortbestaan van het ego, in welke verfijnde of volmaakte vorm ook, kan je geen inzicht geven, kan je niet tot vervulling brengen.

Als je bereid bent al die dingen volledig te laten varen, absoluut vrij van het verleden te zijn, een volstrekte eenzaamheid te trotseren, nergens thuis te zijn, dat wil zeggen, volkomen ongehecht te zijn, dan kan ik je helpen, of liever, dan zul je jezelf helpen. Maar als je aan je ontelbare vormen van geloof blijft vasthouden, die allemaal gebaseerd zijn op het verlangen naar het voortbestaan van het ego, op egoïsme, dan zul je je door wat ik zeg ontgoocheld voelen.

Probeer niet een compromis te vinden tussen wat je gelooft en wat ik zeg. Besef de ernst hiervan. Je verspilt alleen maar tijd en energie, het is nutteloos een compromis tussen die twee te zoeken. Jullie hebben je verlossers en meesters. Ik zeg dat er geen verlossers of meesters kunnen zijn, maar dat je door eigen inspanningen, door aanpassingsvermogen, door zelfbezinning, door aandachtig te zijn, dat wil zeggen, door je volledig verantwoordelijk te gaan voelen, de ultieme werkelijkheid zult vinden en niet aan de hand van een ander.

Ik praat met jullie over die werkelijkheid en niet over meesters en verlossers. Als het je niet interesseert, dan valt er niets meer te zeggen, maar om er in geïnteresseerd te zijn moet je je helemaal losmaken van het verleden en dat vereist volharding, vastberadenheid en standvastigheid.

Als je echt wilt weten wat ik zeg, heb dan een soepele, levendige, zoekende geest en door je zoeken zul je de angst verdrijven. Het heeft geen zin blindelings tegen de angst te vechten; zoek de waarheid en de angst zal verdwijnen en doordat je dan vrij bent van angst zal je denken en voelen flexibel en evenwichtig worden en zul je van de extase van heelheid worden vervuld. Die heelheid is de ultieme

werkelijkheid en in die werkelijkheid is er geen geboorte en geen dood, ze vernieuwt zich voortdurend en wie haar kent heeft de vrijheid om in het huidige moment in die eeuwigheid te leven.

Kampvuur

Als de geest in rust is, als hij door geen enkele gedachte wordt gestoord, ontstaat het inzicht. Dan komt het eeuwige tot stand.

Als je door in een diepe waterplas te roeren modder aan de oppervlakte brengt en die dan weer laat bezinken, wordt het water weer helder. Als je 's avonds tot rust komt, word dan stil en helder van geest, zodat de kalmte, die in het duister schuil gaat, zich kan openbaren. Als je op die manier innerlijk stil bent, zul je merken dat je wordt als niets.

Na de verwarring van de dagelijkse strijd, conflicten en inspanningen, zul je, als je in een serene rust ergens bent gaan zitten, een leegte kennen die als niets is en in die leegte komt het werkelijke tot openbaring. Die kalmte, die als niets is, is het geluk; niet het geluk dat het tegengestelde is van verdriet. Tot het geluk kun je alleen komen als je heel veel strijd hebt doorgemaakt, enorme conflicten, diepe emoties en intense vreugde. En als je in staat bent al die ervaringen in de stilte op te nemen, zul je daarin de extase vinden van het niets, dat alles is. In die stilte zul je de extase van het je volslagen wegcijferen vinden. Het is geen afwijzing, het is de kalmte die je de mogelijkheid geeft volkomen evenwichtig te zijn.

Laat dus tijdens deze kampvuren het stof en de verwarring van de dag bezinken. Niet door je geest onder druk te zetten en je te beheersen krijg je een helderheid als van snel stromend water, maar door actief, flexibel te zijn zul je in staat zijn die stilte te beleven. Niet door verwoed te mediteren kom je tot de rust van het als niets zijn, maar

door je intens van alle dingen bewust te zijn zul je tot dit geluk kunnen komen, zoals de lotusbloem, die haar hart voor de stille avond opent.

Denk dus veel in deze dagen en wees niet bang voor verwarring in jezelf. In de helderheid die na de verwarring komt, zul je merken dat al het duister, alle misleiding, alle ontgoocheling verdwijnt en wanneer je bent als niets, zul je vervuld zijn van de essentie van de heelheid.